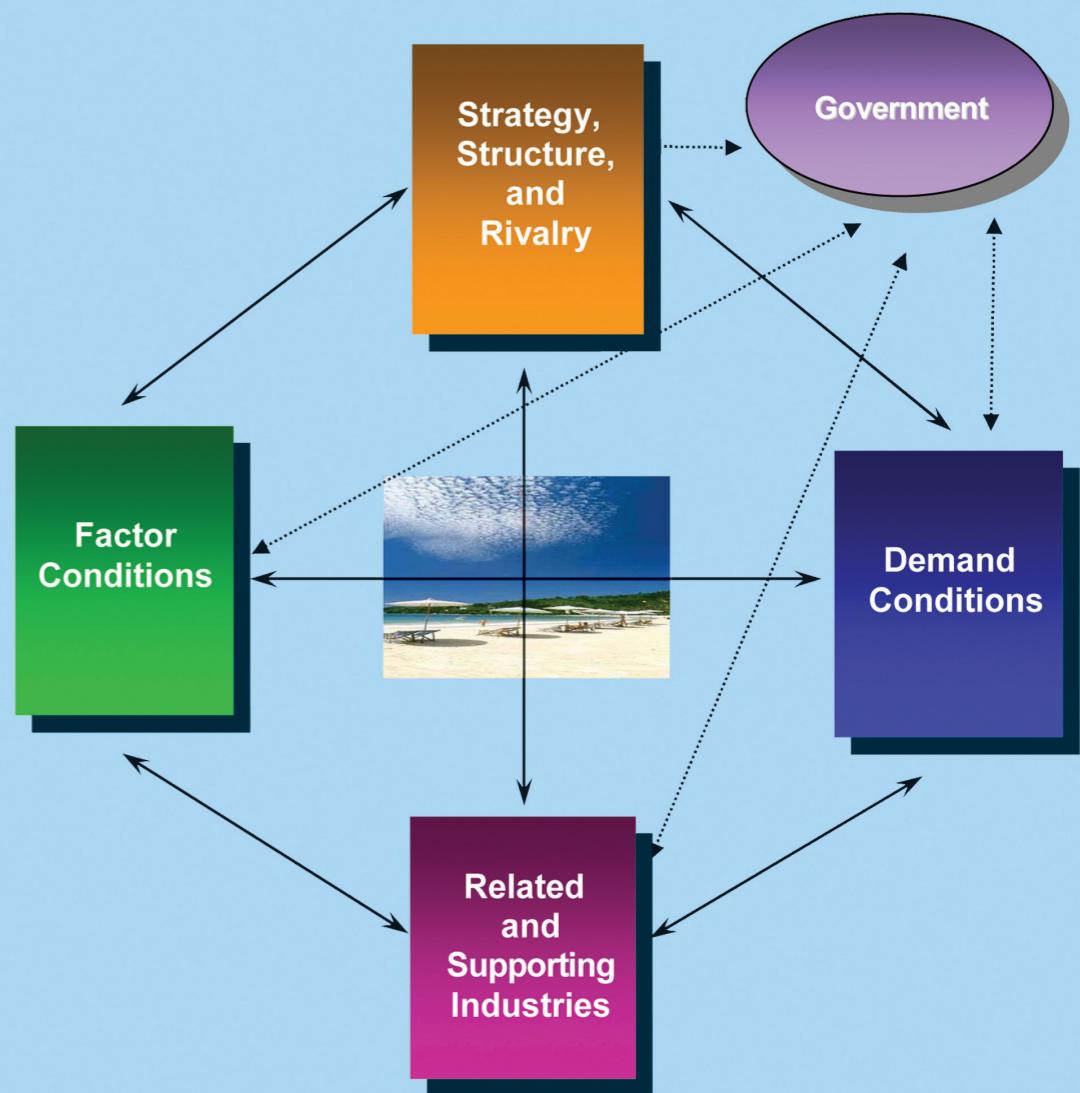

แนวการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ของก่อสร้างที่ยวัจหัวดูก្រឹតอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการก่อสร้างที่ยวัจหัวดูก្រឹតอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

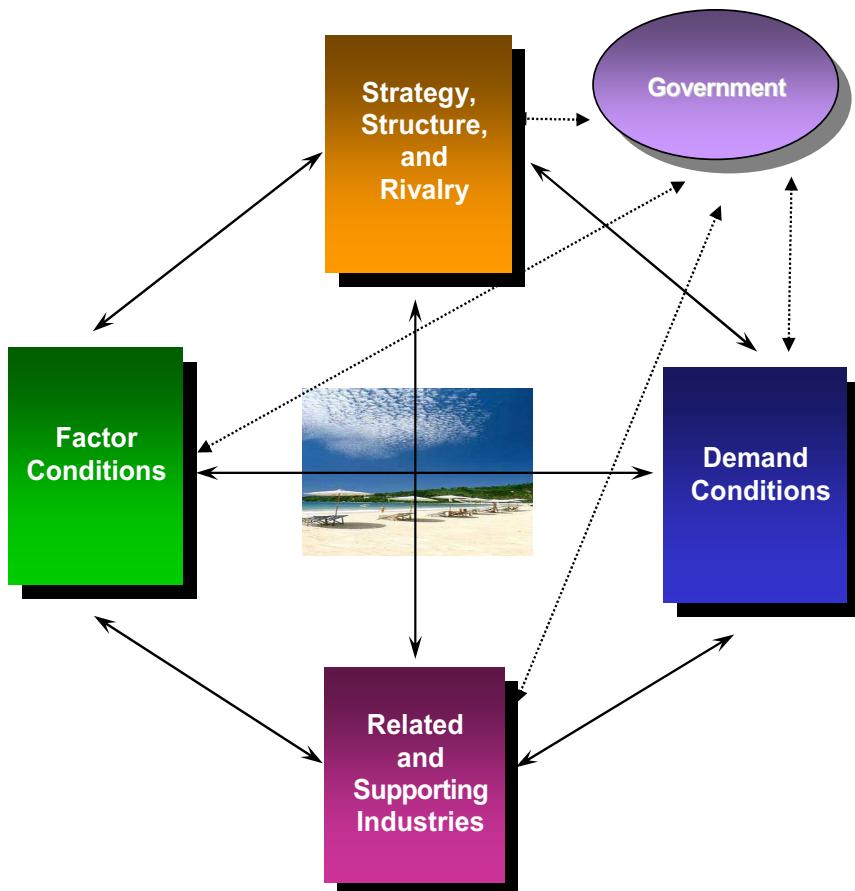

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กันยายน 2550

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ของกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2550-2554

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กันยายน 2550

พิมพ์ที่ บริษัท สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิสชิ่ง จำกัด โทร. 0-2903-8257-9 FAX. 0-2921-4587

คำนำ

สืบเนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดให้การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เป็นภาระแห่งชาตินับตั้งแต่ปี 2545 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 เป็นต้นมา กิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน คือ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) โดยสำนักงานฯ ได้ว่ามกับมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการ จัดการแห่งประเทศไทย และบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ดำเนินการศึกษาโครงการนำร่องการพัฒนาเครือข่าย วิสาหกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต โดยมี Prof. Dr. Michael Porter เป็นที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพช.) เห็นชอบและให้นำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต่อไป และต่อมาสำนักงานฯ ได้ว่ามกับจังหวัดภูเก็ตจัดทำแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 เพื่อให้จังหวัดได้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัดมานานถึงปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสถานการณ์การท่องเที่ยวในตลาดโลก รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงและเงื่อนไขต่างๆ ภายในประเทศไทย ย่อมส่งผลกระทบทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยรวมถึงจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะเหตุการณ์โภณฑ์พิบัติภัยสีนามิเมื่อ 26 ธันวาคม 2547 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กก.สศช.) ในคราวประชุมครั้งที่ 12/2549 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 จึงมีมติให้สำนักงานฯ ดำเนินการศึกษาบททวนแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอีกรอบหนึ่ง เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตสามารถก้าวทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินโครงการศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและศึกษาบททวนผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตในระยะที่ผ่านมา พร้อมทั้งการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว ตามแบบจำลอง Diamond Model เพื่อนำมาประมวลและจัดทำแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต พ.ศ.2550-2554 พร้อมทั้ง ได้ทำการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคีที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2550 ซึ่งสำนักงานฯ ในฐานะหน่วยงานวางแผนส่วนกลาง จะได้ประสานและผลักดันเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงาน	2

บทที่ 2 สภาพทั่วไปและภาวะเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ต

2.1 สภาพทั่วไป	4
2.2 สภาพเศรษฐกิจ	13
2.3 สถานการณ์การท่องเที่ยว	16
2.4 นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดภูเก็ต	20

บทที่ 3 ผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาชี้ด้วยความสามารถแข่งขัน ของการท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550

3.1 ความเป็นมาของโครงการศึกษา	23
3.2 สรุปสำคัญของแนวทางการพัฒนา (Roadmap)	23
3.3 ผลการดำเนินงานตามแนวทาง (Roadmap)	25
3.4 การดำเนินงานในระยะต่อไป	35

บทที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลกระทบต่อทิศทาง การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

4.1 การเปลี่ยนแปลงของ 5 บริบทการพัฒนา	37
4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก	40
4.3 ปัจจัยเสี่ยงต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย	46
4.4 ผลกระทบจากเหตุการณ์ธุรกิจพิบัติภัยสีนามิ	49

บทที่ 5 การวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

ตามกรอบ Diamond Model

5.1 เงื่อนไขปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)	51
5.2 เงื่อนไขด้านอุปสงค์ (Demand Conditions)	61
5.3 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวโยงและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)	64
5.4 บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Context for Firm Strategy and Rivalry)	68
5.5 บทบาทของภาครัฐ (Government's Role)	70

บทที่ 6 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของ การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

6.1 สถานภาพโดยรวมของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	73
6.2 ประเด็นสำคัญ (Critical Issues) ในการพัฒนาความสามารถ ในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต	77
6.3 แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน (Phuket Tourism Development Roadmap)	80

ปี 2550-2554

ภาคผนวก

- สรุปผลการบทวนแผนงาน/โครงการตามแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขัน การท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน
- สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขัน ของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554
- โครงการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิด การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
- กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขัน ของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554
- เอกสารบรรยาย “แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว ภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554”
โดย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ศศช.
- รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมประชุมเชิงปฏิบัติการ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

1.1.1 รัฐบาลได้กำหนดให้การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย เป็นภาระแห่งชาติ นับตั้งแต่ปี 2545 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 เป็นต้นมา กิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน คือ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) โดยสนับสนุนการศึกษาโครงการนำร่องการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเริ่มโดยมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย และบริษัทปูนซิเมนต์ไทย ร่วมกับกลุ่มบริษัท ชินคอร์ป ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และ สศช. โดยมี Prof. Dr. Michael Porter เป็นที่ปรึกษาโครงการ มีระยะเวลาการศึกษา 9 เดือน นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2544 – กรกฎาคม 2545 และคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพช.) ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 ได้รับทราบรายงานผลการศึกษาดังกล่าว และเห็นควรให้นำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการ ดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต่อไป

1.1.2 ต่อมาในคราวประชุม กพช. ครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) โดยมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตเป็นแกนหลักในการประสานงานและติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งอนุมัติกรอบวงเงิน 35.31 ล้านบาท สำหรับโครงการที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน (Quick-win) ในปี 2546-2547 คือ โครงการจัดทำผังเมืองเฉพาะ 4 ชุมชน วงเงิน 28.41 ล้านบาท และโครงการนำร่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต วงเงิน 6.9 ล้านบาท ทั้งนี้การผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติในระยะที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการทั้ง 2 ระดับ ได้แก่ สศช. สนับสนุนผลักดันในระดับนโยบาย โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กพช. ในขณะที่จังหวัดภูเก็ตโดยผู้ว่าราชการ และสำนักงานจังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยผ่านกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัดอันดามัน และได้ดำเนินโครงการตาม Roadmap ที่กำหนดไว้ในบางส่วนแล้ว ทั้งในด้านการอนุรักษ์

สิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากร่มนุษย์ การกระตุนค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว อาทิ การเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างทางเลือกในการจับจ่ายซื้อของมากขึ้น เป็นต้น การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และโครงการส่งเสริมด้านการตลาดของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอย่างต่อเนื่อง

1.1.3 ผลการพัฒนาตาม Roadmap ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า บางแนวทางได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในการดำเนินแผนงาน/โครงการ แต่บางแนวทางยังไม่มีการดำเนินการใดๆ โดยมีสาเหตุหลักมาจากขาดความเป็นเอกภาพของกลไกบริหารจัดการในพื้นที่ รวมทั้งขาดความชัดเจนและต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล ประกอบกับในระยะที่ผ่านมา เนื่องไขและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะเหตุการณ์ภัยพิบัติภัยสีนามิในช่วงปลายปี 2547 ทำให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบตามไปด้วย จึงจำเป็นต้องมีการประเมินสถานการณ์เพื่อทบทวนแนวทางการพัฒนาขึ้นมาใหม่ ในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต สามารถก้าวทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในระยะที่ผ่านมาและแนวโน้มในระยะต่อไป รวมทั้งการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายหลังจากเกิดวิกฤตภัยพิบัติภัยสีนามิ

1.2.2 เพื่อทบทวนกรอบแนวทางการพัฒนาขึ้นมาใหม่ ในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap)

1.2.3 เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และกลุ่มจังหวัดอันดามัน ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 บนพื้นฐานความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ

1.3 แนวทางและขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

1.3.1 ศึกษาข้อมูลทุกดิยภูมิและปัจจัยภูมิ เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามแนวทาง การพัฒนาขึ้นมาใหม่ ในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 และประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคต โดยมีวิธีการ ดังนี้

1) รวบรวมเอกสารข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และกลุ่มจังหวัดอันดามัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว

ภูเก็ตปี 2545 และแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) เพื่อประมวลสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะที่ผ่านมา

2) สำรวจข้อมูลในพื้นที่ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และประชุมหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (Focus group) เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 และรับฟังข้อเห็นใจจริง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมทั้งประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปภายหลังเหตุการณ์โควิดภัยสีนามิ

1.3.2 ทบทวนและวิเคราะห์ระดับศักยภาพในการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ โดยใช้ Diamond Model ของ Professor Michael E. Porter เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์บนฐานของผลการพัฒนาที่ผ่านมาและปัจจัยเงื่อนไขต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 บนพื้นฐานความร่วมมืออย่างบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และองค์กรชุมชนในพื้นที่

1.3.4 จัดทำเอกสารพร้อมประเด็นการนำเสนอ แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแนวทางการขับเคลื่อนทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาให้ความเห็นชอบ

บทที่ 2

สภาพทั่วไปและภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต

2.1 สภาพทั่วไป

ข้าวโมง

2.1.1 ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

1) ที่ดัง : ภูเก็ตเป็นเกาะใหญ่

ที่สุดในประเทศไทยและเป็นจังหวัดที่เล็กที่สุดในภาคใต้ มีขนาดเนื้อที่ที่เป็นพื้นที่ดิน 538.72 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 336,875 ไร่ รวมเกาะบริวารมีเนื้อที่ประมาณ 543.034 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของภาคใต้ ชายฝั่งทะเลอันดามันมหาสมุทร อินเดีย ประกอบด้วยเกาะบริวาร 39 เกาะ ที่ลัจจุด 7 องศา 45 ลิปดา ถึง 8 องศา 15 พลิปดาเหนือ ลองติจูดที่ 98 องศา 15 ลิปดาถึง 58 องศา 30 พลิปดา ตะวันออก ส่วนกว้างที่สุดของเกาะภูเก็ต เท่ากับ 21.3 กิโลเมตร ส่วนยาวที่สุดเท่ากับ 48.7 กิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 867 กิโลเมตร หรือ 688 กิโลเมตรทางอากาศ ใช้เวลาเดินทาง 12-14 ชั่วโมง โดยรถยนต์ และโดยเครื่องบิน ใช้เวลาประมาณ 1.10

2) อาณาเขต : จังหวัดภูเก็ตมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ ทิศเหนือ จดทะเบียนและติดต่อกับจังหวัดพังงาตั้งแต่ช่องแคบปากพระ ซึ่งกว้างประมาณ 490 เมตร มีสะพานสารสินซึ่งเป็นสะพานเก่าและเป็นสะพานแรกที่เชื่อมต่อเกาะภูเก็ตกับแผ่นดินใหญ่ และสะพานเทพกระษัตรีขนาดเท่ากับสะพานสารสินด้านตะวันออกเพิ่มอีก 1 สะพาน เชื่อมที่บ้านท่าฉัตรไชย อำเภอคลอง落ち จังหวัดภูเก็ต กับบ้านท่านุน ตำบลโคลกโดย อำเภอตะกวั่งชุง จังหวัดพังงา ทิศใต้ จดทะเบียนด้านมหาสมุทร อินเดีย ทิศตะวันออก จดทะเบียนด้านเขตจังหวัดพังงา ทิศตะวันตก จดทะเบียนด้านมหาสมุทร อินเดีย

3) สภาพภูมิประเทศ : จังหวัดภูเก็ตมีลักษณะเป็นหมู่เกาะ ทอตัวจากแนวทิศเหนือไปยังทิศใต้ พื้นที่โดยรอบประกอบด้วย ภูเขา ทะเลและหาดทราย ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 70 เป็นภูเขารاسبับช้อน และโดยมากจะอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของเกาะมียอดเขายาวที่สุด คือ “ยอดเขาไม้เท้าสิบสอง”ซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 529 เมตร อุปในเขตเทศบาลเมืองป่าตอง อำเภอภูเก็ต ส่วนอีกประมาณร้อยละ 30 เป็นพื้นที่ราบอยู่ทางตอนกลางและตะวันออกของเกาะ พื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกเป็นดินเนินเลนและป่าชายเลน สำหรับชายฝั่งทะเลด้านตะวันตก เป็นภูเขาระหว่างทรายที่สวยงามตามธรรมชาติ นอกจากนี้ ยังมีลำคลองเล็กๆ เช่น คลองบางใหญ่ คลองท่าจีน คลองท่าเรือ คลองบางโรง เป็นต้น

4) ภูมิอากาศ : ภูมิอากาศของจังหวัดภูเก็ตมีลักษณะเป็นเขตศูนย์สูตร อยู่ในเขตอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีอากาศร้อนชื้นตลอดทั้งปี และมีเพียงแค่ 2 ฤดูเท่านั้น คือ ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-พฤษจิกายน และฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม – เมษายน ซึ่งเดือนพฤษจิกายน-เมษายน เป็นช่วงที่อากาศดีที่สุดไม่มีฝน ห้องพักแจ่มใส

5) การปกครอง : จังหวัดภูเก็ต แบ่งการบริหารราชการส่วนภูมิภาคออกเป็น 3 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอภูเก็ต อำเภอภูเก็ต อำเภอภูเก็ต มีตำบล 17 ตำบล และ 103 หมู่บ้าน 6 เทศบาล 13 องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) และ 1 องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

- ❖ **อำเภอเมืองภูเก็ต** แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 44 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลตลาดใหญ่ ตลาดเหนือ ภูวน กะรน เกาะแก้ว ฉลอง วังวัว ราไวย์ และวิชิต องค์กรการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น 2 เทศบาล คือ เทศบาลเมืองภูเก็ต และเทศบาลตำบลภูวน และ 6 อบต. ได้แก่ อบต. ภูวน เกาะแก้ว ฉลอง วังวัว ราไวย์ และวิชิต
- ❖ **อำเภอภูเก็ต** แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 ตำบล 46 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลเทพกระษัตรี ป่าคลอก ไม้ขาว ศรีสุนทร สาคร และ เชิงทะเล มี 2 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลเทพกระษัตรี และ เทศบาลตำบลเชิงทะเล มี องค์กรการบริหารส่วนตำบล (อบต.) 6 แห่ง คือ อบต. เทพกระษัตรี ป่าคลอก ไม้ขาว ศรีสุนทร สาคร และ เชิงทะเล

❖ อำเภอกะทู้ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 ตำบล 13 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลกะทู้ กมลา และป่าตอง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลป่าตอง และกะทู้ และองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) 1 แห่ง คือ อบต. กมลา

6) ทรัพยากรธรรมชาติ : จังหวัดภูเก็ตมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ 107,578 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ป่าบก จำนวน 88,235 ไร่ ป่าชายเลน 19,343 ไร่ มีแหล่งแร่ดินอุกมากที่สุดในภาคใต้ มีห้วยแหล่งแร่บ่นพื้นดินที่กระจายอยู่ทั่วไปในทุกอำเภอ และแหล่งแร่ในทะเล ผลิตได้ประมาณ 18,398 เมตริกตัน มีแหล่งน้ำบนดินและแหล่งน้ำใต้ดิน ไม่มีแม่น้ำสายหลัก มีเฉพาะลำคลองและธารน้ำสั้นๆ จำนวน 118 สาย ให้ลดลงสูญรากด้วยสาเหตุต่างๆ จำนวน 55 สาย และให้ลดลงสูญที่ราบพิเศษต่อวันต่อวัน 63 สาย หันนี้ลักษณะดินของจังหวัดภูเก็ตเกิดจากการสะสมตัวของก้อนกรวดและศิลาแลง ดินดังกล่าวปักคลุมไปตามชายฝั่งทะเล และพื้นที่เชิงเขาเป็นดินลูกรังปนทรายและร่องมาก จึงขาดประสิทธิภาพในการอุปโภค มีการพัฒนาด้วยได้รับความไว้ใจใน การเพาะปลูก ยางพารา สับปะรดพันธุ์พื้นเมืองภูเก็ต และมะพร้าว

2.1.2 โครงสร้างของประชากรและการจ้างงาน

1) โครงสร้างประชากร ในปี 2549 จังหวัดภูเก็ตประชากรทั้งสิ้น 297,898 คน แยกเป็นชาย 143,143 คน หญิง 154,755 คน ซึ่งในความเป็นจริงจำนวนประชากรที่อาศัยในจังหวัดภูเก็ต มีมากกว่าที่ได้แจ้งไว้ เนื่องจากจังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ มีธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจอื่นๆ จำนวนมาก จึงทำให้มีประชากรจากที่อื่นเข้ามาประกอบอาชีพ โดยไม่ได้มีรายชื่อขึ้นทะเบียนราชภัฏแต่อย่างใด

จำนวนประชากรจังหวัดภูเก็ต ปี 2548-2549

พื้นที่	ปี 2548			ปี 2549		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
อำเภอเมือง	184,159	87,758	96,401	106,010	51,182	54,828
อำเภอถลาง	69,931	34,654	35,367	62,007	30,689	31,318
อำเภอกะทู้	38,155	18,381	19,774	4,994	2,402	2,592
รวม	292,245	140,703	151,542	297,898	143,143	154,755

ที่มา : สำนักงานจังหวัดภูเก็ต

สำหรับการประกอบอาชีพในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ ได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการทำท่องเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ร้านค้าขายของที่ระลึก อาชีพด้านเกษตรกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การปลูกยางพารา มะพร้าว สับปะรด ด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมการแปรรูปสินค้า

เกษตร อุตสาหกรรมเหมืองแร่ โรงงานดีบุก และด้านการประมง ได้แก่ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ธุรกิจแฟล์มา เป็นต้น

2) กำลังแรงงานและการมีงานทำ : อัตรากำลังแรงงานของจังหวัดภูเก็ตคิดเป็นร้อยละ 56.48 ของจำนวนประชากรทั้งหมด คือ จำนวน 166,533 คน ซึ่งเมื่อเทียบกับความเป็นจังหวัดธุรกิจแล้วถือว่ามีอยู่มาก เนื่องจากภาคธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งเป็นภาคธุรกิจสำคัญนั้นเข้า กำลังแรงงานมาก จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดที่มีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 186 บาท/วัน ถือเป็นต้นทุนที่สูงของผู้ประกอบการ ทำให้เกิดปัญหาแรงงานต่างถิ่น หลังให้ผลเดินทางเข้ามาทำงานในจังหวัดภูเก็ตมากทั้งนี้ รวมไปถึงแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านด้วย โดยมีตำแหน่งงานกว่าที่แจ้งผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดทั้งสิ้น 16,034 อัตรา และมีผู้สมัครงาน 7,956 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.0 และ 19.8 ตามลำดับ ในขณะที่มีผู้ได้รับการบรรจุงาน 3,063 คน ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.1

3) โครงสร้างด้านสังคม

❖ **การศึกษา** จังหวัดภูเก็ตจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ โรงเรียน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา มีสถานศึกษาในระบบโรงเรียนทุกสังกัด โดยในปีการศึกษา 2549 จังหวัดภูเก็ตมีโรงเรียน จำนวน 92 แห่ง มีครู 2,384 คน และมีนักเรียน 53,908 คน อัตราส่วนครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1:24

❖ **สาธารณสุข** ในปี 2548 จังหวัดภูเก็ตมีโรงพยาบาลของรัฐ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงพยาบาลชีริภูเก็ต โรงพยาบาลคลอง โรงพยาบาลป่าตอง นอกจากนี้ ยังมีโรงพยาบาลเอกชนอีก จำนวน 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลภูเก็ตรวมแพทย์ โรงพยาบาลมิชชันภูเก็ต โรงพยาบาลสิริโจน์ โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต มีสถานีอนามัย 23 แห่ง และคลินิกทุกประเภท จำนวน 125 แห่ง ทั้งนี้ บุคลากรทางด้านสาธารณสุขของจังหวัดภูเก็ต ต้องรับผิดชอบประชากรค่อนข้างสูง โดยแพทย์ 1 คน รับผิดชอบดูแลประชากร 1,669 คน ทันตแพทย์ 1 คน ดูแลประชากร 6,928 คน เภสัชกร 1 คน ดูแลประชากร 4,330 คน และพยาบาลวิชาชีพ 1 คน ดูแลประชากร 509 คน ซึ่งจะเห็นว่าก่อตัวทันตแพทย์จะต้องรับผิดชอบประชากรในจังหวัดสูงสุด

จำนวนโรงพยาบาลและบุคลากรด้านสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต

ลำดับ	โรงพยาบาลรัฐ	เตียง	ปี พ.ศ.2548					
			จำนวนบุคลากรด้านสาธารณสุข (คน)					
			แพทย์	ทันตแพทย์	พยาบาล	เภสัชกร	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	เจ้าหน้าที่อื่น
1	รพ.วชิรภูเก็ต	503	54	14	411	20	59	28
2	รพ.ป่าตอง	60	7	5	64	11	18	4
3	รพ.คลอง	60	11	4	87	6	19	6
	รวม	623	72	23	562	37	96	38

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต

❖ การศึกษา การนับถือศาสนาของชาวภูเก็ต มีความหลากหลาย อาทิ ศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาอิสลาม โดยในปี 2549 ประชากรของจังหวัดภูเก็ตนับถือศาสนาพุทธ จำนวน 203,356 คน นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 2,936 คน นับถือศาสนาอิسلام จำนวน 80,251 คน และนับถือศาสนาอื่นๆ 959 คน

การนับถือศาสนาของประชากรจังหวัดภูเก็ต ปี 2549

ลำดับ	อำเภอ	ศาสนาพุทธ (คน)				ศาสนาอื่นๆ (คน)		
		พุทธ	คริสต์	อิสลาม	อื่นๆ	วัด	โบสถ์	มัสยิด
1	เมือง	136,290	2,201	38,887	833	20	3	14
2	กะทู้	30,717	545	12,036	126	3	-	6
3	ถลาง	36,349	190	29,328	-	16	1	30
	รวม	203,356	2,936	80,251	959	39	4	50

ที่มา : สำนักงานศาสนาจังหวัดภูเก็ต

2.1.3 งานเทศบาลและประเพณีท้องถิ่น

❖ งานท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร ตรงกับวันที่ 13 มีนาคม ของทุกปี มีการจัดงานเฉลิมฉลอง มีกิจกรรมต่างๆ มากมาย เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่สองวีรศตรีสามารถปักป้อมเมืองถลางให้รอดพ้นจากข้าศึกพม่าและสุดท้ายในวีรกรรมของท่าน

❖ งานเทศบาลอาหารทะเล จัดขึ้นประจำเดือนพฤษภาคมของทุกปี มีวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่องค์ความรู้ทางอาหารทะเลที่มีชื่อเสียงของจังหวัดภูเก็ต ซักซานให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวภูเก็ตในฤดูฝน กิจกรรมของงานมีการประกวดขบวนแห่ทัวร์ยากทรงท่องเที่ยวทางทะเล การออกร้านจำหน่ายอาหารทะเล การสาธิตอาหารประจำภาค การแสดงศิลปวัฒนธรรมของภาคต่างๆ

❖ งานเทศบาลกินผัก กำหนดจัดในวันขึ้น 1-9 ค่ำ เดือน 9 ของปี จันทร์ ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ของทุกปี ระหว่างถือศีลกินผัก ชาวบ้านจะไปรับอาหารจากศาลเจ้า มีพิธีกรรมตามความเชื่อ เช่น ลุยไฟ ใต้บันไดมีด ฯลฯ มีการแห่เจ้าไปตามถนนต่างๆ โดยชาวบ้านสองฝั่งถนนจะจุดประทัดเสียงอึกทึกไปตลอดสาย ประเพณีกินเจนี้ถือว่าเป็นการอุทิศความดีให้กับพระและเทวดาฟ้าดิน เพื่อให้พระคุ้มครองชาวภูเก็ตและเกาะภูเก็ตตลอดไป

❖ งานประเพณีปล่อยเต่า ตรงกับวันที่ 13 เมษายน หรือวันสงกรานต์ ของทุกปี กรมปะรังได้กำหนดให้เป็นวันประมงแห่งชาติ มีประเพณีปล่อยลูกเต่าลงทะเล โดยจะจัดงานบริเวณหาดต่างๆ ในภูเก็ต

❖ **งานประเพณีลอยเรือชาวเล มีพิธีในกลางเดือน 6 และเดือน 11 ของทุกปี** โดยกลุ่มชาวเลที่หาดราไวย์และบ้านสะป่าจะมีพิธีลอยเรือในวันขึ้น 13 ค่ำ กลุ่มชาวเลที่แหลมหลา (ทางตอนเหนือของเกาะภูเก็ต) จะมีพิธีลอยเรือในวันขึ้น 15 ค่ำ ซึ่งถือเป็นพิธีสະเดาะ เคราะห์ของชาวเคล้ายิหรือกลุ่มชาวไทย มีการสร้างเรือจากไม้ระกำ ตัดผอมตัดเล็บ และทำตุ๊กตาไม้แทนคนใส่ลงไปในเรือ นำไปปล่อยเพื่อนำเข้าความทุกข์โศก เคราะห์ร้ายต่างๆ ออกไปกับทะเล แล้วมีการร่ายรำรอบเรือหรือที่เรียกว่า “วาร่องเงิง” นั่นเอง

❖ **งานผ่อต่อ** เป็นงานประเพณีของชาวภูเก็ตที่มีเชื้อสายจีน จะมีพิธีในช่วงเดือน 7 ของจีน หรือเดือน 9 ของไทย โดยมีพิธี เช่น ไหว้บรรพบุรุษและวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ ด้วยเครื่องของวงสรวง เป็นขนมนวนคหนึงทำด้วยแบงเป็นรูปเต่าขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ทาสีแดง ซึ่งคนจีนเชื่อว่าเต่าเป็นสัตว์ที่มีอายุยืน ดังนั้น การไหว้เต่าจึงเป็นการต่ออายุให้ตนเอง และถือเป็นกุศลที่ยิ่งใหญ่

❖ **เทศกาลเปิดฤกุการห่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตรงกับวันที่ 1 พฤษภาคม ของทุกปีโดยเริ่มจัดงานครั้งแรก เมื่อปี 2528 ณ บริเวณหาดป่าตอง เพื่อต้อนรับฤกุการห่องเที่ยวที่เรียนมาอีกครั้ง และเป็นการส่งเสริมความสามัคคีระหว่างผู้ประกอบธุรกิจสาขาต่างๆ หน่วยงานราชการและประชาชน ในงานมีกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิ พิธีตักบาตรในตอนเช้า การแข่งขันกีฬาทางน้ำ การประกวดสวยงามจากนักห่องเที่ยวชาติต่างๆ เป็นต้น**

❖ **งานแข่งขันเรือใบชิงถ้วยพระราชทาน วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปีเริ่ม มีขึ้นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2530 จัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวโรกาสที่ทรงพระชนมายุครบ 5 รอบ และหลังจากนั้นจึงถือกำหนดจัดงานขึ้นในช่วงวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม ของทุกปี โดยมีเรือใบจากหลายประเทศทั่วโลก เข้าร่วมการแข่งขันบริเวณหาดในหนาน เพื่อชิงถ้วยพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

❖ **ลากูน่าภูเก็ตไตรกีฬา** การแข่งขันจะจัดขึ้นในช่วงปลายปีของทุกปีเป็นการแข่งขันกีฬา 3 ประเภท ต่อเนื่องกัน คือ ว่ายน้ำ ชีจักรยาน และวิ่ง บริเวณลากูน่าภูเก็ต หาดบางเทา มีผู้เข้าแข่งขันจากทั่วโลก

❖ **อาหารพื้นเมือง ภูเก็ตมีอาหารพื้นเมืองทั้งคาวหวานมากมายหลายชนิดให้เราได้เลือกซื้อมารับประทาน อีกด้วย อาหารการกินต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนนឹរูปแบบบริการปูรุ่งและรสชาติที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง เช่น ขมจีนภูเก็ต หรือกีกี้ยน เป็นกอต กับน้ำพริกกุ้งเสียบเต้าหู้ โอ้ต้าว เป็นต้น**

❖ **สินค้าที่ระลึก** นอกจากอาหารพื้นเมืองแล้ว ภูเก็ตยังมีสินค้าที่ระลึกอื่น ๆ อีก อาทิ ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหัวพยากรณ์รวมชาติทางทะเล ไช่บุก เครื่องดื่มบุก เครื่องเข็น เครื่อง

ห่วย ผ้าบาติก เป็นต้น ซึ่งจะมีแหล่งร้านขายสินค้าที่ระลึกในตัวเมือง บริเวณถนนรัชฎา ถนนพังงา ถนนมนตรี ถนนเจ้าฟ้า เป็นต้น หรือบริเวณหาดต่าง ๆ อาทิ หาดราไวย์ แหลมพรหมเทพ หาดกะตะ หาดกะรน หาดป่าตอง หาดสุรินทร์ เป็นต้น

❖ **ไข่มุก ภูเก็ตมีฟาร์มมุกหลายแห่ง เช่น ที่เกาะนาคน้อย เกาะรังใหญ่ มีร้านมุก และสินค้าจากทะเล เช่น ร้านมุกภูเก็ต สามแยกถนนเจ้าฟ้าตัดกับถนนขวาง ร้านภูเก็ตซีเซลล์ ถนนเจ้าฟ้า ใกล้หาดร้าไวย์ ร้านมุกเกาะแก้ว ถนนวิชิตสิงค์ราม ทางไปหาดป่าตอง และร้านขายของที่ระลึก บริเวณหาดราไวย์ แหลมพรหมเทพ หาดป่าตอง ร้านในตัวเมืองบริเวณถนนรัชฎา ถนนมนตรี เป็นต้น**

2.1.4 แหล่งท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญ

จังหวัดภูเก็ตมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งซึ่งมีทั้งสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ และสถานที่สำคัญทางศิลปวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้าง สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ เขารัง แหลมกา หาดราไวย์ แหลมพรหมเทพ หาดในหาน อ่าวเสนอ จุดชมวิวหาดกะตะ หาดกะรน เกาะแก้วพิสดาร เกาะโนلن เกาะເ夷 หมู่เกาะราชา หาดป่าตอง หาดกะหลิม หาดกมลา หาดสุรินทร์ แหลมสิงห์ และอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (หาดในยาง)

สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ อนุสาวรีย์สองริ维สต์วี ท้าวเทพกรະชัตวีท้าวศรีสุนทร ตีกเก่าเมืองภูเก็ต วัดฉลอง วัดพระทอง วัดพระนางสร้าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง และเทศบาลกินเจ นอกจากนั้น ยังมีสถานที่จัดแสดง คงศิลปวัฒนธรรมประยุกต์ ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เป็นที่รู้จักกันทั่วโลกท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ ในนามภูเก็ตแพนต้าซี ตั้งอยู่ที่ตำบลกมลา อำเภอกะทู้

2.1.5 โครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐาน

1) **การคมนาคมและขนส่ง :** จังหวัดภูเก็ตมีเส้นทางคมนาคมติดต่อกัน จังหวัดต่างๆ ได้สะพานทั้ง 3 ทาง ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ **การคมนาคมทางบก** มีทางหลวงหมายเลข 402 เป็นเส้นทางหลัก และมีทางหลวงจังหวัดรอบเกาะ รวมทั้งเส้นทางอื่นๆ ที่แยกออกจากทางหลวงหมายเลข 402 ไปยังชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ สำหรับรถโดยสารประจำทาง **การคมนาคมทางน้ำ** จังหวัดภูเก็ต มีท่าเรือน้ำลึก 1 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต อยู่บริเวณอ่าวมะขาม ใช้เป็นท่าเรือเพื่อการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและเพื่อการท่องเที่ยวที่สามารถติดต่อกับประเทศแถบตะวันตกได้โดยตรง นอกจากนั้น ยังมีโครงข่ายการคมนาคมทางน้ำติดต่อ เชื่อมโยงระหว่างท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต ท่าเรือกระบี ท่าเรือเกาะสิชล ท่าเรืออ่าวฉลอง และท่าเรือกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อเชื่อมโยงกับภาคใต้ตอนล่าง และยังมีท่าเรือท่องเที่ยวไปยังหมู่เกาะต่างๆ เช่น เกาะพีพี หมู่เกาะสิมิลัน และหมู่เกาะสุรินทร์ และท่าเทียบเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่ ที่อ่าวฉลอง ให้บริการนักท่องเที่ยวลงเรือไปเกาะต่างๆ และยังมีท่าเทียบเรือท่องเที่ยวและเรือขนาดเล็กอีก 14 แห่ง **ทางอากาศ** มีสนามบินนานาชาติภูเก็ต ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร เชื่อมโยงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดยตรง โดยมีสายการบินที่สำคัญหลายบริษัท อาทิ การบินไทย ภูเก็ตแอร์ โอเรียลไทย บางกอกแอร์เวย์ แอร์เอเชีย ส่วนสายการบินต่างชาติ ได้แก่ ยูนิแอร์เวย์จากไทยไป เช่นน่าแอร์ไลน์จากไทยไป ซิลท์แอร์จากสิงคโปร์ มาเลเซียแอร์ไลน์จากมาเลเซีย เป็นต้น

2) การสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภค

❖ **การไฟฟ้า** จังหวัดภูเก็ตเป็นจังหวัดแรกในประเทศไทยที่มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน การบริการไฟฟ้าในจังหวัดภูเก็ตดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จากแหล่งผลิตพลังงานน้ำจากเชื่อมรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยระบบสายส่งศักย์สูง 115 กิโลวัตต์ โดยให้บริการกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชน ครุภัณฑ์สาธารณะในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงาบางส่วนรวม 4 อำเภอ 122 หมู่บ้าน คือ อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกระทุ่ง อำเภอคลอง และอำเภอเกาะยะวะ จังหวัดพังงา มีสำนักงานการไฟฟ้าเพื่อให้บริการกระจายครอบคลุมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 3 แห่ง คือ การไฟฟ้าจังหวัดภูเก็ต การไฟฟ้าอำเภอคลอง และการไฟฟ้าอำเภอเกาะยะวะ ส่วนชุมชนที่ตั้งบนเกาะบริวาร 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6 ตำบลเกาะแก้ว (เกาะมะพร้าว) หมู่ที่ 3 ตำบลราไวย์ (เกาะเหลน) และหมู่ที่ 5 ตำบลป่าคลอก (เกาะนาคาใหญ่) ได้รับบริการไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ที่ดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดภูเก็ต เช่นกัน

การจำนวนน้ำไฟฟ้า และจำนวนผู้ใช้เป็นรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2548

อำเภอ	การจำนวนน้ำยาระรสไฟฟ้า (1,000,000 กิโลวัตต์ชั่วโมง)				
	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการ	อื่นๆ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)
เมือง	200.780	351.090	23.430	26.050	72,386
กะทู้	43.100	211.130	3.730	8.520	10,969
ถลาง	14.900	45.900	1.080	5.310	24,090
รวม	258.780	608.120	28.240	39.880	107,445

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดภูเก็ต

**❖ การประปา จังหวัดภูเก็ต มีหน่วยงานรับผิดชอบ 2 หน่วยงาน
หลักในการให้บริการด้านการประปาภายในจังหวัด ได้แก่**

**○ เทศบาลเมืองภูเก็ต ดำเนินการผลิตน้ำประปาจาก
แหล่งน้ำดิบในแม่น้ำองร้าง 9 แห่ง มีกำลังการผลิตประมาณ 15,422 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน
ให้บริการแก่ชุมชนเมืองในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตและพื้นที่ใกล้เคียงแต่ไม่เพียงพอ ดังนั้น
น้ำประปาบางส่วนมาจากการประปาส่วนภูมิภาคปีงบประมาณ 7,514 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน**

**○ การประปาส่วนภูมิภาค ดำเนินการผลิตน้ำประปา
จาก 2 แห่ง คือ โรงกรองน้ำกระหลิม มีกำลังการผลิต 30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และจากโรง
กรองน้ำจากบางวاد มีกำลังการผลิต 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ให้บริการในเขตอำเภอทั้ง
แหล่งน้ำที่ใกล้เคียง**

**○ นอกเหนือไปจากการประปาชุมชนอีก 3 แห่ง ให้บริการ
ชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ การประปาเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำ
แม่น้ำองบามะ มีกำลังการผลิต 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง การประปาน้ำบ้านสะป่า ใช้แหล่งน้ำ
ดิบจากแม่น้ำองร้างมีกำลังการผลิต 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และการประปาเทศบาลตำบลเริง
ทะ烈 ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำตกและแม่น้ำองร้าง มีกำลังการผลิต 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง**

3) การสื่อสารและระบบโทรศัพท์

**❖ โทรศัพท์ การบริการด้านโทรศัพท์ในจังหวัดภูเก็ต ดำเนินการ
โดยบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) โดยในปี 2548 จังหวัดภูเก็ตมีเลขหมายโทรศัพท์
ที่ บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) แบ่งชุมชนเพื่อให้บริการแก่ชุมชนต่างๆ 12 ชุมชน
จำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการทั้งสิ้น 90,941 เลขหมาย เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 7.16 มี**

โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 1,538 เครื่อง ภูเก็ตมีการติดตั้งพอร์ตอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ระบบ ADSL) จำนวน 344 พอร์ต ซึ่ง บริษัท ทศท คอร์ปฯ จะมีการติดตั้งเพิ่มเติม จำนวน 5,000 พอร์ต

- ❖ **ไปรษณีย์และโทรเลข** การให้บริการด้านไปรษณีย์และโทรเลข ทั้งในระดับจังหวัดระดับประเทศและต่างประเทศ ดำเนินการโดยสำนักงานการสื่อสารไปรษณีย์ เขต 8 โดยผ่านการให้บริการโดยที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 11 แห่ง ประจำอยู่ทั่วทุกอำเภอ
- ❖ **วิทยุโทรทัศน์** พื้นที่จังหวัดภูเก็ตได้รับสัญญาณภาพและเสียง จากสถานีวิทยุโทรทัศน์ได้ชัดเจน ได้แก่ ช่อง 3 5 7 9 11 และทีไอทีวี รวมทั้งยังมีสถานีวิทยุ โทรทัศน์ส่วนภูมิภาค 1 สถานี คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต กรมประชาสัมพันธ์ ตั้งอยู่บนเขาวัง อำเภอเมืองภูเก็ต แพร่ภาพออกอากาศทางช่อง 11
- ❖ **วิทยุกระจายเสียง** จังหวัดภูเก็ตมีสถานีวิทยุกระจายเสียง 7 สถานี ออกอากาศในระบบ FM สถานี และระบบ FM-AM 2 สถานี
- ❖ **หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น** ที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่ หนังสือพิมพ์เสียงใต้ ฐานได้ สถานการณ์ได้ ข่าวท้องถิ่น กีฬาบันเทิง และเศรษฐกิจธุรกิจ

2.2 สภาพเศรษฐกิจ

2.2.1 เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ

- 1) **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต :** รายได้หลักของจังหวัดภูเก็ตมาจากการค้าขายที่ต่อเนื่องกัน ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2548º มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ตามราคาดการณ์อยู่ที่ 55,650 ล้านบาท โดยแยกสัดส่วนมูลค่าเป็นสาขาวิชาบริการร้อยละ 47.95 เกษตรกรรมร้อยละ 8.16 การค้าส่งและค้าปลีกร้อยละ 9.10 อุตสาหกรรมร้อยละ 3.86 การคุมนาคมและการขนส่งร้อยละ 9.39 และอื่นๆ ร้อยละ 21.54 ประชาชนมีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยต่อคน 190,365 บาทต่อปี ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจังหวัดภูเก็ตมีรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสูงถึงร้อยละ 22 และมีอัตราการเติบโตของจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ยโดยประมาณร้อยละ 10.3 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อท่องเที่ยว รองลงมาได้แก่ ค่าเชื้อสินค้าและของที่ระลึก ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานในโรงแรมและภัตตาคารถึง 39,394 คน หรือร้อยละ 19.31 ของแรงงานทั้งหมดสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มถึง 26,684 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.33 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดภูเก็ต

2) รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร : จากสภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตในปี 2548 ประชากรมีรายได้ในปี 2548 เฉลี่ยต่อคน 190,365 บาทต่อปี เมื่อเทียบกับปี 2547 ลดลงร้อยละ 1.16 อย่างไรก็ตาม ประชากรในจังหวัดภูเก็ตยังมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงเป็นอันดับ 1 ของภาคใต้ แสดงให้เห็นถึงมูลค่าทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ตที่มี แม้ว่าจะมีรายได้จาก การท่องเที่ยวเป็นหลัก

แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ตปี 2546-2548

หน่วย : ล้านบาท

สาขางานผลิต	2546	2547	2548
การเกษตรกรรม	4,330	4,609	4,539
การเกษตรกรรม	1,429	1,677	1,680
การสืสรสัตว์และ การป่าไม้			
การประมง	2,901	2,932	2,859
นอกรากเกษตรกรรม	41,724	50,236	51,111
การทำเหมืองแร่	30	51	47
การผลิตอุตสาหกรรมก้าช	1,551	2,044	2,146
การไฟฟ้าและประปา	1,099	1,356	1,342
การก่อสร้าง	2,142	2,479	2,666
การค้าส่งค้าปลีก และการซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วน บุคคลและครัวเรือน	4,256	4,702	5,064
การโรงแรม ร้านอาหารและภัตตาคาร	20,424	25,780	26,684
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม	5,737	6,591	5,222
ตัวกลางทางการเงิน	1,207	1,403	1,615
บริการด้านสังหาริมทรัพย์ การใช้เช่าและบริการทางธุรกิจ	1,298	1,426	1,551
การบริหารราชการ เช่น การป้องกันประเทศ รวมทั้งการ ประทังสังคมภาคบังคับ	992	1,139	1,236
การศึกษา	989	1,035	1,162
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมเศรษฐกิจ	769	820	929
การใช้บริการชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1,187	1,363	1,395
จำนวนประชากร (คน)	278,480	285,901	292,245
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	46	48	50
การจ้างงานในจังหวัดภูเก็ต	208,486	238,972	268,265
การจ้างงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	27,213	314,33.25	39,394
ผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP)	46,055	54,845	55,650
มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อคน	166,279	192,588	190,365
ประชากร (1,000) คน/บาท	277	285	292

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สศช.)

2.2.2 ภาวะเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ต

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดภูเก็ตในปี 2548 หดตัว ตามการหดตัวของภาคบริการและการท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญ ขณะเดียวกัน ปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ โดยเฉพาะยางพารา ถึงแม้ว่าราคายังทรงตัวอยู่ในระดับสูง แต่มีปริมาณลดลง ทำให้ประชาชนในจังหวัดมีรายได้ลดลง ส่งผลให้การใช้จ่ายของภาคเอกชนชะลอตัวอย่างไรก็ตาม การให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นเงินลงทุนและเงินหมุนเวียน เพื่อฟื้นฟูกิจการที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์โภณฑ์พิบัติภัย

❖ ภาคการเกษตร

ยางพารา ผลผลิตยางพาราในจังหวัดภูเก็ต ในปี 2548 มีปริมาณลดลงจากปีก่อน เนื่องจากปะบับปัญหาภาวะแห้งแล้งในช่วงต้นปี และฝนตกในช่วงปลายปี ประกอบกับ สต็อกยางของประเทศผู้ใช้ยางรายใหญ่ เช่น จีน และญี่ปุ่น มีจำนวนลดลงมาก ส่งผลให้ราคายางปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยราคายางแผ่นดินคุณภาพ 3 ของจังหวัดภูเก็ตที่เกษตรกรจำหน่ายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 51.70 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 18.2

การประมง การทำประมงในจังหวัดภูเก็ตอยู่ในภาวะขยายตัว แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากความน้ำมันที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคัสตว์น้ำปรับสูงขึ้น และสามารถลับสตว์น้ำได้ปริมาณเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถแทนต้นทุนที่สูงขึ้นในระดับหนึ่ง โดยในปี 2548 มีปริมาณสตว์น้ำนำเข้าเพิ่มขึ้นที่ทำให้ราคากิโลกรัมละ 27,122 เมตริกตัน มูลค่า 1,604.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.4 และ 8.7 ตามลำดับ

❖ การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน : การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในจังหวัดภูเก็ตอยู่ในภาวะหดตัว เป็นผลจากการบริการและท่องเที่ยวหดตัว ทำให้ประชาชนหรือผู้บริโภค มีรายได้ลดลง โดยในปี 2548 สามารถจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มได้จำนวน 1,044.7 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 29.9 ส่วนการจดทะเบียนรถใหม่ยังคงอยู่ในภาวะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยมีปริมาณการจดทะเบียนรถยนต์นั่ง ส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน รถบรรทุกส่วนบุคคล และรถจักรยานยนต์ จำนวน 4,971 คัน และ 25,005 คัน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.5 12.1 และ 1.1 ตามลำดับ

❖ การลงทุนภาคเอกชน : ภาครัฐลงทุนของจังหวัดภูเก็ตในปี 2548 มีผู้ประกอบการได้รับอนุมัติสิ่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการสิ่งเสริมการลงทุน (BOI) จำนวน 10 โครงการ เงินลงทุน 5,144.2 ล้านบาท เทียบกับปีก่อนจำนวนโครงการเพิ่มขึ้นร้อยละ 150.0 ส่วนเงินลงทุนเพิ่มขึ้นกว่า 10 เท่าตัว เนื่องจากมีการลงทุนในโครงการโรงเรມขนาดใหญ่ ของบริษัทภูเก็ต แอดปิตอล รีสอร์ท จำกัด ที่มีเงินลงทุน 3,823 ล้านบาท ในขณะที่การจดทะเบียนธุรกิจใหม่

บุคคลมีจำนวนทั้งสิ้น 1,664 ล้านบาท เงินทุนจดทะเบียน 3,403.6 ล้านบาท โดยจำนวนรายเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 10.1 แต่เงินทุนจดทะเบียนลดลงร้อยละ 43.4

❖ **การจ้างงาน :** ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจภายในจังหวัดอยู่ในภาวะหดตัว แต่การที่ภาคบริการและการท่องเที่ยวฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น ผลให้จังหวัดภูเก็ตเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะแรงงานที่มีทักษะในภาคบริการ ทั้งนี้ เพราะแรงงานส่วนหนึ่งเดินทางกลับภูมิลำเนาหลังเกิดเหตุการณ์ครั้นพิบัติภัยสีนามิ ประกอบกับส่วนหนึ่งกลับไปสู่อาชีพภาคเกษตร โดยเฉพาะชาวกรีดยางพารา ที่ได้ผลตอบแทนที่ดีจากรากยางพาราที่อยู่ในระดับที่สูง

2.3 สถานการณ์การท่องเที่ยวภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่ถือว่าสวยที่สุดในประเทศไทย เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยในช่วงที่ผ่านมาประสบความสำเร็จทางด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี มีอัตราการขยายตัวของผู้มาเยี่ยมเยือนอย่างต่อเนื่อง ทั้งตลาดชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประกอบกับมีความพร้อมทางด้านคมนาคมทางอากาศ รวมถึงจำนวนโรงแรมและห้องพักที่มีอยู่จำนวนมาก โดยโรงเรียมส่วนใหญ่จะมีอัตราการเข้าพักเต็ม ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว (High Season) สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในภูเก็ตที่สำคัญ ได้แก่ หาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน และสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมือง เป็นต้น

ในช่วงเวลา 4 ปี (2546-2549) การท่องเที่ยวของภูเก็ตมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี 2546-2547 มีปริมาณนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังจังหวัดภูเก็ตเพิ่มขึ้นจาก 4,050,077 คน ในปี 2546 เป็น 4,793,252 คน ในปี 2547 หรือคิดเป็นร้อยละ 18.35 รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก 73,263.70 ล้านบาท ในปี 2546 เป็น 85,670.63 ล้านบาท ในปี 2547 หรือคิดเป็นร้อยละ 16.93 สำหรับในปี 2548 ภาระการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตอยู่ในภาวะหดตัว จากเหตุการณ์ภัยพิบัติสีนามิ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยกเลิกการเดินทางและห้องพักเกือบทั้งหมดตั้งแต่เดือนมกราคม 2548 เป็นต้นมา โดยในปี 2548 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังภูเก็ตเพียง 2,510,276 คน หรือลดลงร้อยละ 47.62 และรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงเหลือ 28,181.46 ล้านบาท หรือลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 67.10 โดยเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 19,073.23 ล้านบาท และรายได้จากการท่องเที่ยวชาวไทย 9,108.23 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตยังคงสูงเป็นอันดับสามของไทย รองจากกรุงเทพมหานครและพัทยา

อย่างไรก็ตาม ในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2548 ซึ่งเป็นช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวใหม่ ได้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามากขึ้น ทั้งนี้ เป็นผลลัพธ์ของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

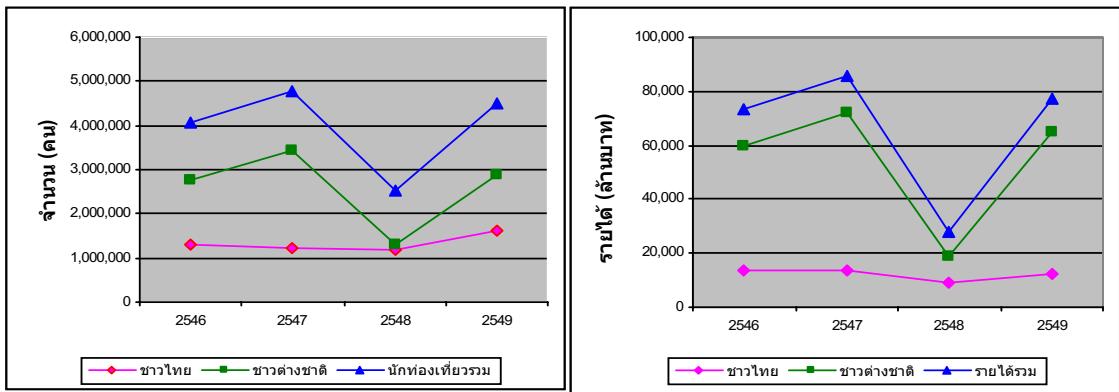
ปี สิ้นวัน เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2548 ทำให้นักท่องเที่ยวเห็นความพร้อมของจังหวัดทั้งในส่วนระบบการเดินทาง การพื้นฟูสถานท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โรงแรม และสถานประกอบการ สงผลให้ภาคลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดดีขึ้น โดยในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาอย่างภูเก็ตจำนวน 4,499,324 คน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 79.24 และรายได้จากการท่องเที่ยว 77,595.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 175.34 โดยเป็นรายได้จากการท่องเที่ยวชาวต่างชาติถึง 65,151.01 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 241.58 ในขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวชาวไทย 12,444 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.63 จากปี 2548

สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ปี 2546-2549

สถานการณ์	2546	อัตราเพิ่ม	2547	อัตราเพิ่ม	2548	อัตราเพิ่ม	2549	อัตราเพิ่ม
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	4,050,077	+1.49	4,793,252	+18.35	2,510,276	- 47.62	4,499,324	+79.24
ชาวไทย	1,303,291	+11.91	1,209,561	-0.59	1,188,621	-8.26	1,616,545	+36.00
ชาวต่างชาติ	2,746,786	-2.81	3,432,741	+27.33	1,321,655	-62.21	2,882,779	+118.12
ระยะเวลา								
พำนักเดือน (วัน)	4.93	-	4.86	-	3.56	-	4.52	-
ชาวไทย	3.82	-	3.89	-	3.19	-	3.07	-
ชาวต่างชาติ	5.44	-	5.20	-	3.89	-	5.29	-
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	3,635.63	-0.17	3,669.17	+ 0.92	3,277.51	-10.67	3,937.98	+20.15
ชาวไทย	2,774.50	+2.60	2,758.09	- 0.59	2,519.73	-8.64	2,645.91	+5.01
ชาวต่างชาติ	4,044.22	+0.40	4,006.68	- 0.93	3,827.13	-4.48	4,343.09	+13.48
รายได้ (ล้านบาท)								
ชาวไทย	73,263.70	+0.91	85,670.63	+ 16.93	28,181.46	-67.10	77,595.88	+175.34
ชาวต่างชาติ	13,427.68	+17.99	13,488.26	+ 0.45	9,108.23	-32.47	12,444.87	+36.63
ชาวต่างชาติ	59,836.02	-2.26	72,182.37	+ 20.63	19,073.23	-73.58	65,151.01	241.58
สถานที่ท่องเที่ยว								
จำนวนที่พัก (แห่ง)	549	+7.65	579	+ 5.46	528	-8.81	570	+7.95
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	31,302	+17.51	32,076	+ 2.47	31,488	-1.83	34,297	+8.92
อัตราการพักแรมเฉลี่ย (%)	57.40	-8.28	65.47	+ 8.07	34.60	-30.87	60.69	+26.09
ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย (วัน)	3.74	+0.22	3.63	-	3.19	-0.44	3.64	+0.45
จำนวนแขกที่เข้าพัก (คน)	3,508,950	+0.48	4,234,982	+ 20.69	1,971,181	-53.45	3,794,367	+92.49
ชาวไทย	986,299	+11.45	964,523	- 2.41	824,330	-14.53	1,065,290	+29.23
ชาวต่างชาติ	2,520,651	-3.33	3,270,459	+ 29.75	1,146,851	-64.93	2,729,077	+137.96

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 4

จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตปี 2546-2549

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 4

แหล่งท่องเที่ยวหลัก 10 อันดับแรกที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ปี 2548

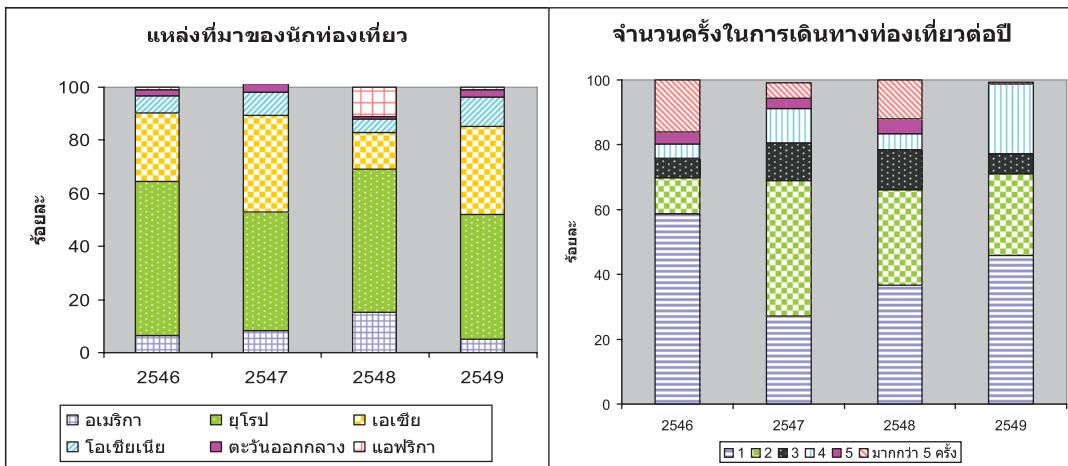
แหล่งท่องเที่ยวหลัก	ชาวต่างประเทศ		แหล่งท่องเที่ยวหลัก	ชาวไทย	
	รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน		รายได้ (ล้านบาท)	สัดส่วน
รวมทั้งหมด	287,172.12	100.00	รวมทั้งหมด	334,716.79	100.00
1. กรุงเทพมหานคร	165,946.20	57.79	1. กรุงเทพมหานคร	184,815.60	55.22
2. พัทยา ชลบุรี	40,080.46	13.96	2. เชียงใหม่	12,187.18	3.64
3. ภูเก็ต	19,073.23	6.64	3. ภูเก็ต	9,108.23	2.72
4. เชียงใหม่	18,933.25	6.59	4. พัทยา ชลบุรี	8,441.67	2.52
5. ภูเก็ต	11,757.41	4.09	5. ระยอง	7,148.04	2.14
6. หาดใหญ่	4,768.30	1.66	6. กาญจนบุรี	6,976.53	2.08
7. กะปี้	3,840.36	1.34	7. หาดใหญ่	6,947.19	2.08
8. หัวหิน	3,347.15	1.17	8. เชียงราย	5,554.72	1.66
9. เชียงราย	2,473.65	0.86	9. ขอนแก่น	5,168.33	1.54
10. อุบลราชธานี	2,035.92	0.71	10. นครราชสีมา	5,042.28	1.51

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาอย่างจังหวัดภูเก็ตจำนวนมากที่สุดได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น โดยในปี 2549 มีจำนวน 1,343,147 คน หรือร้อยละ 47 รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวชาวอาเซียน จำนวน 960,572 คน หรือ ร้อยละ 33.32 และ อันดับสาม เป็นนักท่องเที่ยวจากไอซ์แลนด์จำนวน 322,206 คน หรือ ร้อยละ 11.18 โดยในจำนวนนี้ เป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 1 ครั้ง ถึง ร้อยละ 54.16 อย่างไรก็ได้ เป็นที่น่าสังเกตว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอย่างภูเก็ตมากกว่า 1 ครั้ง มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องนับแต่ปี 2547 คือ จากร้อยละ 72.01 เป็นร้อยละ 63.58 ในปี

2548 และ 54.16 ในปี 2549 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการนักท่องเที่ยวกระชาญตัวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย อีกทั้งการแข็งค่าของเงินบาทอาจส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวอย่างแหล่งท่องเที่ยวที่มีความคุ้มค่าเงินมากกว่า

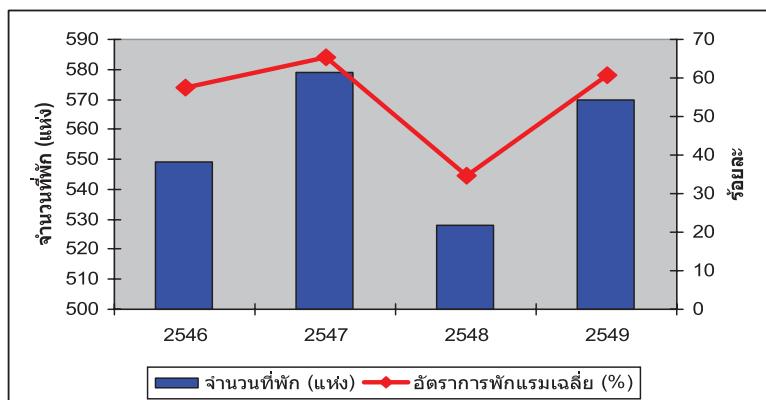
แหล่งที่มาและจำนวนครั้งในการเดินทางท่องเที่ยวชายหาดใน 1 ปี

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สถานที่พักแรมของจังหวัดภูเก็ตมีจำนวนลดลงหลังจากเหตุการณ์ Tsunami คือจากจำนวน 579 แห่งในปี 2547 เหลือ 528 แห่งในปี 2548 หรือลดลงร้อยละ 8.81 และอัตราการเข้าพักแรมเฉลี่ยจากร้อยละ 65.37 ในปี 2547 เหลือเพียงร้อยละ 34.60 อย่างไรก็ได้ แนวโน้ม/สถานการณ์การท่องเที่ยวที่ดีขึ้นของจังหวัดภูเก็ตได้ส่งผลต่อภาคธุรกิจท่องเที่ยว โดยมีการลงทุนในธุรกิจสถานที่พักแรมเพิ่มขึ้น มีสถานที่พักแรมในปี 2549 จำนวน 570 แห่ง หรือขยายตัวร้อยละ 7.95 และมีอัตราการเข้าพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.69

จำนวนสถานที่พักแรม และอัตราการเข้าพักเฉลี่ย

ที่มา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

2.4.1 ยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน (ภูเก็ต-พังงา-กระบี่)

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 เมษายน 2546 และ 6 พฤษภาคม 2546
เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้ทุก จังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ใช้การบริหารงานแบบ
บูรณาการ เช่นเดียวกับจังหวัดตามโครงการจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา โดยให้มี
ผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เป็นต้นไป โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บirlหารสูงสุดของ
จังหวัด (Chief Executive Office : CEO) และได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา
กลุ่มจังหวัด/จังหวัด รวมทั้งคำรับรองการปฏิบัติราชการ (Public Service Agreement : PSA)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน (กระบี่ พังงา ภูเก็ต)
พ.ศ. 2548-2551 เป็นกระบวนการเรกและเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด ของการบริหารงานจังหวัด
แบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเน้นการมีส่วน
ร่วมของทุกภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นฐานข้อมูล (Database) ประกอบการตัดสินใจใน
ทุกขั้นตอนของการวางแผน ทั้งนี้เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด/จังหวัด เป็นของทุก
คนในกลุ่มจังหวัด/จังหวัด ดังนั้น แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน พ.ศ.
2548-2551 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนากลุ่มจังหวัดภายใต้การบริหารราชการจังหวัด
แบบบูรณาการ

❖ วิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัดอันดามัน

“ศูนย์กลางท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก และเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจสุนานาชาติ”

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างเสริมการท่องเที่ยวทางทะเล

- 1.1 การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต –
พังงา – กระบี่ (Positioning)

- 1.2 การพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจเอเชียใต้

- 2.1 เตรียมความพร้อมพื้นที่เพื่อรับประคุณเชื่อมโยงเศรษฐกิจเอเชียใต้
- 2.2 การพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม
เกษตร และการประมง

โครงการที่สนับสนุนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด

1. การสร้างท่าเทียบเรือเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ทั้ง 3 จังหวัด เช่น ท่าเทียบเรือป่าคลอก ท่าเทียบเรือราไวย์ ท่าเทียบเรือเกาะแก้ว
2. การตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเลของทั้ง 3 จังหวัด
3. การส่งเสริมการตลาดต่างประเทศของกลุ่มจังหวัดไป Road Show ในประเทศต่าง ๆ เช่น ตลาดรัสเซีย เกาหลี
4. การฝึกอบรมบุคลากรทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
5. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่มีมูลค่าสูง เช่น หอยเป้าชื่อ ปลาเก้า
6. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัด โดยจัดทำระบบ Call center และ Website โดยจังหวัดจะร่วมเป็นผู้รับผิดชอบ

2.4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดภูเก็ต ปี พ.ศ. 2550-2551

❖ วิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดภูเก็ต

“ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน ”

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวครอบคลุมชาติ วัฒนธรรมและปรับโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพสูงมาตรฐานสากล
- 2) ยกระดับมาตรฐานด้านบริการและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากล
- 3) ส่งเสริมการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

โครงการที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างท่าเทียบเรือต่าง ๆ การติดตั้งกล้อง CCTV การสร้างพิพิธภัณฑ์ใหม่องร่วมกัน การสร้างด่านตรวจท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต การพัฒนาระบบป้องกันภัยร้ายสากล การส่งเสริมการตลาดต่างประเทศ การส่งเสริมศักยภาพด้าน Medical hub of ASIA

ยุทธศาสตร์ที่ 2 คุณภาพชีวิตที่ดี มีเอกลักษณ์วัฒนธรรม

กลยุทธ์

- 1) เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ขยายโอกาส
- 2) สร้างหลักประกันและคุ้มครองสิทธิทางสังคมที่มีคุณภาพและเป็นธรรม

- 3) เสริมสร้างครอบครัวอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
- 4) ส่งเสริมการเรียนรู้ สืบสานศิลปวัฒนธรรม สร้างเอกลักษณ์ที่ยั่งยืน

โครงการที่สำคัญ ได้แก่ ส่งเสริมการผลิตสินค้า OTOP ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเฉพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งมูลค่าสูง สนับสนุนกิจกรรมสืบสายวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์

- 1) สงวน คุ้มครอง อนุรักษ์ใช้ประโยชน์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อรักษาสมดุลระบบ生นิเวศน์และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติโดยชุมชนมีส่วนร่วม
- 2) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
- 3) การพัฒนาภูมิภาคเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว

โครงการที่สำคัญ ได้แก่ สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ สำรวจเส้นทางสายใหม่ การวางแผนเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ ศึกษาผลกระทบทางสังคมต่อโครงการพัฒนาอ่าวภูเก็ต ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านสายฉล่อง – ป่าตอง ศึกษาระบบการขนส่งรถไฟฟ้าร่วงเบา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารงานให้มีความเป็นเลิศ

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาระบบการทำงานของภาครัฐให้มีความโปร่งใส รวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรม
- 2) ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

โครงการที่สำคัญ ได้แก่ การจัดซื้อสิ่งของจังหวัด การจัดระเบียบสังคม

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถแข่งขันของ การท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550

3.1 ความเป็นมาของโครงการศึกษา

3.1.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMAT) บริษัทปูนซิเมโน่ไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชนในพื้นที่ ดำเนินการศึกษาโครงการนำร่องการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2544 ถึงเดือนกรกฎาคม 2545 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้แนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการของประเทศไทย ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 รวมทั้งเพื่อสนับสนุนแนวนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดให้การพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันเป็นภาระแห่งชาติ

3.1.2 คณะกรรมการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพช.) ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 ได้มีมติรับทราบผลการศึกษาและให้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต่อไป และต่อมาในคราวประชุมครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) พร้อมทั้งมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เป็นแกนหลักในการประสานงานและติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

3.1.3 การผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติในระยะที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการทั้ง 2 ระดับ กล่าวคือ สศช. สนับสนุนผลักดันในระดับนโยบาย โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกพช. ในขณะที่ จังหวัดภูเก็ตโดยผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแนวทางตาม Roadmap โดยผ่านแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดขั้นด้านมั่น

3.2 สาระสำคัญของแนวทางพัฒนา (Roadmap)

แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กพช.

และจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระดับ พื้นที่ ประกอบด้วย 2 แนวทางหลัก คือ

3.2.1 การกำหนด Positioning ของจังหวัดภูเก็ต โดยให้อยู่บนฐานของจุดแข็งของภูเก็ต คือ การเป็นเมืองท่องเที่ยว (Phuket as Tourism City) และกำหนดลักษณะของเมืองท่องเที่ยวที่ภูเก็ตต้องการ เป็นให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาในภาพรวม และเป็นภาพลักษณ์ของภูเก็ตที่จะนำไป ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลก ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ

- 1) การกำหนด Positioning ของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ให้เป็น World Class Tropical Paradise และกำหนดให้จังหวัดภูเก็ต เป็น Premium Tropical Beach and Resort จังหวัดพังงา เป็น World Class Marina and Eco-Tourism Destination และจังหวัดกระบี่ เป็น National Beach Resort with Serenity
- 2) จัดทำฐานข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ โดยการสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- 3) จัดตั้ง Marketing Unit เพื่อทำการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

3.2.2 กำหนดกลยุทธ์หลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ที่สำคัญ คือ

1) การเสริมจุดแข็งของภูเก็ต (Sustain Core Strengths) ได้แก่ ชายหาด อัคราภัยที่ดีของคนไทย และอาหาร เพื่อรักษาความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่ยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา ที่สำคัญ 2 แนวทาง คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ จัดทำผังเมืองและ Zoning ให้สอดคล้องกับ Positioning ที่กำหนดและให้มีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด จัดระบบการแก้ปัญหาน้ำเสีย ขยาย การบุกรุก ชายหาด และการรักษาความปลอดภัย การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดระบบการ พัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยจูงใจผู้ประกอบการจัดอบรมพนักงาน และจัดตั้งกองทุน พัฒนาแรงงาน ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม ทั้งการ วางแผนผลิตบุคลากร จัดระบบพัฒนาคุณภาพอาจารย์ และจัดตั้ง International Hospitality Management College เป็นต้น

2) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว (Increase Value from Tourism) โดย เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อสร้างทางเลือกในการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ การจัดทำแผนส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ประชุมและแสดง ศินค้านานาชาติ (MICE) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การส่งเสริมการเป็น Shopping Paradise การสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ/บันเทิงต่างๆ (Man-made Entertainment) ที่ไม่

ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากพื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้าน (Culture-base Entertainment) และการส่งเสริมเรื่องอาหาร โดยเชื่อมโยงกับ Food Cluster ในพื้นที่อื่นๆ และการบริหารจัดการถูกากลท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นตลาดในช่วง nokดูกากลท่องเที่ยว โดยศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวก่อนเป้าหมาย และจัดทำแผนการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน

3) การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว (Improve Infrastructure for Tourism) ประกอบด้วย การปรับปรุงภาระคมนาคมทางอากาศเพื่อกำหนดความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว การปรับปรุงภาระคมนาคมทางน้ำเพื่อส่งเสริมธุรกิจมาเรือน่าและเรือยอชต์ รวมถึงการขุดลอกร่องน้ำเพื่อรองรับเรือ Cruise การปรับปรุงภาระคมนาคมทางบก เช่น การจัดระบบเบียบรถแท็กซี่ป้ายดำ จัดระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัด ปรับปรุงสถานีขนส่ง และขยายถนน การวางแผนและสร้างระบบเชื่อมโยงภาระคมนาคมขนส่งหลายรูปแบบ (Inter-Modal Linkage) และการเสริมเครือข่ายโทรคมนาคมเพื่อรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)

3.3 ผลการดำเนินงานตามแนวทาง (Roadmap)

จังหวัดภูเก็ตได้ผ่านกระบวนการวางแผน/โครงการ ตามแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตและกลุ่มจังหวัดอันดามัน โดยจังหวัดภูเก็ตได้เริ่มสร้างความเข้าใจที่ต้องกันต่อแนวทางการพัฒนาแก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน โดยเฉพาะสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต หอการค้าจังหวัด สมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ และหน่วยงานอื่นๆ พร้อมกับแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตให้ไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่ปี 2545 โดยสามารถสรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตาม Roadmap ได้ดังนี้

3.3.1 การกำหนด Positioning จังหวัดภูเก็ต

ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ต (Positioning Phuket as Tourism City) ให้เป็น Premium Tropical Beach and Resort ในกลุ่มลูกค้าที่มีคุณภาพ นั่น จังหวัดได้ดำเนินการดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ภูเก็ต เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักรถีภาพลักษณ์ของจังหวัดภูเก็ตแก่ชุมชน ประชาชนและนักท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตร่วมกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ได้ร่วมกันดำเนินการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของภูเก็ตในการเป็น Premium Tropical Beach and Resort ผ่านสื่อต่างๆ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ปี 2545 เป็นต้นมา อาทิ ทางรายการวิทยุ “รายการ 96.75 อารมณ์ดี” ทางโทรศัพท์ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ “รายการอันดามันทอล์ค”

และทางเว็บไซด์ “www.phuket.go.th” รวมทั้งยังได้ดำเนินการเผยแพร่องร้าของจังหวัด ผ่านสื่อ VDO, VCD และการจัด Road Show ในประเทศไทยเป็นอย่างต่อเนื่อง

2) การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และกระจายไปยังกลุ่มจังหวัดอันดามัน (พังงา และกระบี่) ซึ่งการเดินทางเข้ามาพักอาศัยมีจุดประสงค์แตกต่างกันไป เช่น เข้ามาท่องเที่ยว ประกอบอาชีพ เข้ามาลงทุนอยู่อาศัยกับสามี /ภรรยา ให้การอุปการะบุตร /บิดามาดา เข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษานานาชาติ นอกจากนี้ ยังเป็นสถานที่จัดประชุมระหว่างประเทศ และมีโอกาสต้อนรับประมุขของประเทศไทยต่างๆ อุบลฯ จังหวัดท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้อง จะต้องพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานให้ทันต่อการเจริญเติบโตของธุรกิจการท่องเที่ยว ดังนั้น จังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ ได้ร่วมกันจัดทำและบริหารระบบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยใช้เงินงบประมาณของ 3 จังหวัด ในปี 2549 จำนวน 6.5 ล้านบาท โดยจังหวัดภูเก็ตเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของ 3 จังหวัด ในรูปของบริการ Online และ Call Center

3) การจัดตั้ง Marketing Unit การทำการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มเป้าหมาย จังหวัดภูเก็ตได้ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดำเนินโครงการด้านการตลาดในประเทศไทยกลุ่มเป้าหมายหลักมาตั้งแต่ปี 2547 โดยในปี 2549 กลุ่มจังหวัดอันดามัน (กระบี่ พังงา ภูเก็ต) ได้ดำเนินโครงการทางการตลาดร่วมกัน ด้วยงบประมาณ จำนวน 17 ล้านบาท และในปี 2550 องค์กรบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ได้สนับสนุนงบประมาณดำเนินการในโครงการดังกล่าวอีก จำนวน 7.08 ล้านบาท

3.3.2 การเสริมจุดแข็งของภูเก็ต

การเสริมจุดแข็งการท่องเที่ยวของภูเก็ต ได้ถูกบรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ต ให้สามารถนำเสนอขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับการรักษาพื้นที่จุดแข็งด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด คือ หาดทราย ชายทะเลที่สวยงาม และอัธยาศัยไมตรีที่อบอุ่นของชาวภูเก็ต เพื่อให้คงเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวหลักและช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ให้คงความยั่งยืนต่อไป ประกอบด้วยแนวทางและผลการพัฒนาสรุปได้ ดังนี้

1) การจัดทำผังเมืองและการบังคับใช้ ภาระงานและจัดทำผังเมืองรวมเกาะภูเก็ต เป็นการดำเนินนโยบายของของกรมโยธาธิการและผังเมืองที่ต้องการรวมผังเมืองทั้ง 8 ฉบับ ซึ่งประกาศใช้อุปใบภูมิภูเก็ต ให้เหลือเป็นผังเมืองฉบับเดียว เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริง และเป็นไปเพื่อการดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน กรรมนาคมขันสิ่ง สาธารณูปโภค บริการสาธารณูปโภค สภาพแวดล้อมของจังหวัด

ทั้งนี้ ผังเมืองรวมเกาะภูเก็ต มีเนื้อที่ 543.034 ตารางกิโลเมตร หรือ 339,396 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 3 อำเภอ 17 ตำบล ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้จัดทำแล้วเสร็จและมีผลบังคับใช้แล้วในปี 2549

2) **การอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม** กรมควบคุมมลพิชได้ตระหนักรถึงความจำเป็นในการพื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนประเมินความเสี่ยห้ายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ เพื่อประกอบการจัดทำมาตรการในการแก้ไขปัญหา โดยได้ดำเนินการสำรวจ และเก็บตัวอย่างน้ำทะเลชายฝั่ง 204 สถานี เก็บตัวอย่างน้ำทะเลชายฝั่ง 75 สถานี และเก็บตัวอย่างสัตว์ทะเล 53 สถานี ซึ่งผลการสำรวจพบว่า คุณภาพสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ประสบภัยตลอดชายฝั่งทะเลอันดามัน 6 จังหวัด อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัย

นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิช ยังได้ดำเนินนโยบายเชิงรุก ภายใต้การดำเนินโครงการ “พื้นที่สุขาภิบาลด้วยชaya hadn’tida” ด้วยการเพิ่มพื้นที่ประเมินด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาด ท่องเที่ยว ในพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามัน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับห้องดิน โดยการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาด แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมดีมาก ดี พอกใช้ ต่ำ และต่ำมาก มีองค์ประกอบพิจารณา 4 ด้าน คือ คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ปริมาณขยะตอกด้วย ความสมบูรณ์ของชaya hadn’tida และการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ชายหาดจังหวัดภูเก็ตที่ได้ดำเนินการประเมินด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในปี 2548 ได้แก่ หาดป่าตอง หาดกะรน หาดในยาง หาดสุวนิหร์ และในปี 2549 ได้เพิ่มแพนประเมินอีก 26 หาด ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ประจำปี พังงา ระนอง และตรัง สำหรับโครงการ ชายหาดติดดาว เป็นโครงการที่กรมควบคุมมลพิช เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2545 เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการบ่งชี้คุณภาพสิ่งแวดล้อมของชายหาดท่องเที่ยว และเป็นข้อมูลส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานท้องถิ่นปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดให้ดีตลอดไป นอกจากนี้ กรมควบคุมมลพิช ยังได้ดำเนินการจัดงานค่ายเยาวชน “วัฒนาศึกษาดูงาน” เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนในพื้นที่ประสบภัยสึนามิและเยาวชนที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ได้ตระหนักรและมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

3) **การปรับปรุงทัศนียภาพ** จังหวัดภูเก็ตได้เร่งดำเนินการฟื้นฟูและปรับปรุงทัศนียภาพของชายหาดและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิ โดยในปี 2549 ภูเก็ตได้จัดทำ 3 โครงการใหญ่ เพื่อปรับปรุงทัศนียภาพโดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดดังนี้

❖ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดกมลา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับบริษัทกรุ๊ปอิริ ดีไซน์ จำกัด ผู้ออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ และบริษัทคอร์เดีย จำกัด

ผู้รับเหมา ก่อสร้างโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ หาดกมลา อำเภอท่าช้าง จังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดกมลา ระยะทาง 1.5 กิโลเมตร ที่คคลองปากบางถึงภูเบอร์ ด้วยการจัดทำจุดชมวิวบริเวณหน้า โรงแรมกมลา การจัดสวนสาธารณะ สร้างห้องน้ำชาย-หญิง อย่างละ 1 หลัง ศาลาชำลีก สนามเด็กเล่น ลานออกกำลังกาย ป้ายชื่อสวนสาธารณะ กำแพงประดับ ลานประติมากรรม ทางเดินเท้า จุดสถานบริการ น้ำท่องเที่ยว 1,2,3,4 (เป็นพื้นที่รองรับนักท่องเที่ยวเมืองนี้ภัย) และทางหลวงหนึ่งสาย ความยาว 855 เมตร ซึ่งเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กผิวหยาบ โดยพื้นที่แต่ละจุดได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ ด้วยการปูกลับพื้นที่ไม้ พื้นเมือง รวมทั้งติดตั้งอุปกรณ์ส่องสว่าง และป้ายแสดงตำแหน่งและป้ายเส้นทางหนึ่งสาย ทั้งนี้ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดกมลา ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จและส่งมอบให้ ททท. เมื่อวันที่ 29 พ.ค.2549 โดยใช้งบประมาณการก่อสร้างทั้งสิ้น 86 ล้านบาท ปัจจุบัน ททท. ได้ส่งมอบโครงการให้องค์กรบริหารส่วน ตำบลกมลา ดำเนินการบริหารจัดการให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

❖ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์หาดป่าตอง โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ชายหาดทั้งสิ้น 8 จุด ที่สำคัญมี 2 จุด คือ บริเวณสวนสาธารณะ لومา และซอยบางลา ซึ่งใช้เป็นสถานที่จัดพิธีรำลีก ครอบครัว 1 ปี เทฤการณ์สืนามิ บริเวณสวนสาธารณะ لومา ได้มีการปรับพื้นที่เพื่อใช้เป็นลานอนกประสงค์ ลานกิจกรรม ลานกีฬา สนามเด็กเล่น และเป็นลาน ดนตรี โดยทำสัญลักษณ์เรือใบเพื่อให้เป็นจุดหมายในการนันท์ ขณะที่ซอยบางลา ได้ดำเนินการปรับ พื้นที่ทางเท้า และการจัดศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารนักท่องเที่ยว สำหรับ 6 จุดที่เหลือ ได้ดำเนินการปรับ พื้นผิวทางเดิน ปูกระดับไม้ต่อลดแนวช/ay หาด โดยแต่ละจุดมีสัญลักษณ์เป็นสัญลักษณ์ของตัวเอง และจุด ใหญ่จะมีสัญลักษณ์เรือใบ เพื่อให้ประชาชน ได้ใช้เป็นจุดนันท์ และแต่ละจุดมีการปูพื้นเป็นลายสัตว์ทะเล เช่น ปลา หอย กบ กุ้ง ฯลฯ ซึ่งการดำเนินงานปรับปรุงภูมิทัศน์หาดป่าตอง ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 170 ล้านบาท และปัจจุบันได้ส่งมอบโครงการให้เทศบาลตำบลป่าตอง เพื่อดำเนินการบริหารจัดการให้เกิดความยั่งยืน ต่อไป

❖ โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองบางใหญ่ เทศบาลนครภูเก็ต ได้ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองบางใหญ่และบริเวณใกล้เคียง เพื่ออนุรักษ์สภาวะแวดล้อมและ สถาปัตยกรรมดั้งเดิม โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการลดผลกระทบทางน้ำ ป้องกันน้ำ ท่วม และเพื่อให้คลองบางใหญ่เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ โดยสมมติฐานสถาปัตยกรรมพื้นเมือง รวมถึง จัดทำแผนให้องค์ความรู้แก่ประชาชน เพื่อปลูกจิตสำนึกและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคน ในการร่วมกัน พิทักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณแม่น้ำ ใหญ่อย่างยั่งยืน โดยใช้งบประมาณจากบัญชีรายรับราย支 จังหวัดในการดำเนินโครงการ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 15 ล้านบาท

4) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ได้ดำเนินงาน 2 แนวทางหลัก คือ

❖ การจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในอุดสาหกรรมท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ภาคเอกชน สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพภูเก็ต สมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ดำเนินการฝึกอบรมการให้บริการคุณภาพ ตั้งแต่ปี 2546 และในปี 2547-2549 จังหวัดภูเก็ตได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตดำเนินการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ปี 2549 อุดสาหกรรมจังหวัดภูเก็ตร่วมกับศูนย์พัฒนาฝึกอบรมจังหวัดภูเก็ต และผู้ประกอบการธุรกิจเอกชน ได้ร่วมมือกันฝึกอบรมด้านอาชีพเพื่อสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว หลักสูตรการบำรุง รักษา ดูแลเรือยอร์ช นอกจากนี้ ในปี 2548-2549 จังหวัดภูเก็ตยังได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอีกหลายโครงการ เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการให้บริการของแรงงานด้านการท่องเที่ยว ทั้งที่อยู่ในอุดสาหกรรมหลักและอุดสาหกรรมสนับสนุน ได้แก่

- โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยว งบประมาณ 1,500,000 บาท ดำเนินการในปี 2548
- โครงการพัฒนาบุคลากรด้าน ICT เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งบประมาณ 6,299,000 บาท ดำเนินการในปี 2548
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับธุรกิจ มากี่ร่อง งบประมาณ 1,859,000 บาท ดำเนินการในปี 2548
- โครงการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยกลุ่มจังหวัด งบประมาณ 6,500,000 บาท ดำเนินการในปี 2549 โดย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

นอกจากนี้ ภายใต้การจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในอุดสาหกรรมท่องเที่ยว ยังมี แผนงาน/โครงการที่ถูกบรรจุไว้ใน Roadmap ซึ่งยังไม่มีรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน อาทิ การสร้างระบบฐานข้อมูลประกอบการในการฝึกอบรมพนักงาน การจัดตั้งกองทุนพัฒนาแรงงานด้านการท่องเที่ยว ภูเก็ต และการจัดตั้ง International Hospitality Management College และวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับ World Class เป็นต้น

❖ ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตบุคลากรสำหรับการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กระบวนการ แผนพัฒนาบุคลากรในอุดสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจสนับสนุนเกี่ยวเนื่อง เพื่อให้มีจำนวนและคุณภาพของบุคลากรที่สอดคล้องกับอุปสงค์ อุปทานของอุดสาหกรรม และการจัดระบบพัฒนาครู - อาจารย์ ด้านการท่องเที่ยวให้มีองค์ความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการสอนที่มีประสิทธิภาพ เท่าทันต่อ ผลกระทบ การเปลี่ยนแปลงของการดำเนินธุรกิจในอุดสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งผลการดำเนินงานตามแนวทาง ดังกล่าวยังไม่มีความคืบหน้าที่ชัดเจนมากนัก

3.3.3 การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว

บุทธศาสนาสตรีการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต จะมุ่งเน้นการเสริมสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดในวงกว้างและกระจายลงสู่พื้นที่/ชุมชนอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ ภายใต้บุทธศาสนาจังหวัดภูเก็ตได้กำหนดแผนงาน/โครงการ ภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว ดังนี้

1) **การก่อสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ** จากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมธุรกิจการประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ ให้เป็นกิจกรรมที่สร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์ไปสู่ส่วนภูมิภาคต่างๆ โดยในปี 2542 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการศึกษาและประเมินความเป็นไปได้ของ การจัดตั้งศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ พบร่วมภูเก็ตมีศักยภาพที่จะดำเนินการพัฒนาให้เป็นศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติด้วย อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการสรุหาราษฎร์ที่เพื่อดำเนินการ ก่อสร้างศูนย์ประชุมฯ พบร่วมมีความคิดเห็นที่หลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ที่ต้องพิจารณาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดรอบคอบ ดังนั้น ในปี 2545 ททท. จึงได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษา ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่ก่อสร้างโครงการ โดยพบร่วมมีพื้นที่เหมาะสมในการก่อสร้างโครงการ 4 แห่ง ได้แก่ 1) บริเวณหาดไม่ข้าว 2) พื้นที่ส่วนเลี้ยงสัตว์อ่าวมะขาม 3) พื้นที่บริเวณสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ เขต 2 และ 4) พื้นที่บริเวณสะพานหิน อย่างไรก็ได้ ผลการศึกษา ดังกล่าวบ่งไม่สามารถนำไปสู่ข้อสรุปของสถานที่ที่เหมาะสมในการดำเนินการก่อสร้างศูนย์ประชุมได้

อย่างไรก็ได้ เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการผลักดันโครงการให้เกิดขึ้นในพื้นที่ อย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นกิจกรรมสร้างรายได้และกระจายผลประโยชน์ไปสู่จังหวัดและประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (นายสุวิทย์ ยอดมณี) จึงได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2550 ณ โรงแรม อินดิโก เพรสล จังหวัดภูเก็ต เพื่อพิจารณาแนวทางการส่งเสริมการ ก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้จังหวัดภูเก็ต จัดตั้งคณะกรรมการ ที่มีองค์ประกอบจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สมาคม และชุมชน ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการ ดำเนินโครงการ เพื่อร่วมกันพิจารณาประเด็นต่างๆ ได้แก่ 1) พิจารณาคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมกับการ ดำเนินการก่อสร้างศูนย์ประชุม 2) ข้อเสนอแผนการดำเนินงานและวิธีการบริหารการลงทุนภายใต้โครงการ และ 3) รายละเอียดการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมถึง ระบบที่ปรับตัวต่างๆ ของภาครัฐที่จะเอื้ออำนวยต่อการดำเนินโครงการ และให้ นำเสนอรัฐมนตรีเพื่อเสนอที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พิจารณาให้การสนับสนุนในเชิงนโยบายต่อไป

2) **โครงการศูนย์บริการสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** จังหวัดภูเก็ตได้มอบหมายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต รับผิดชอบดำเนินโครงการศูนย์บริการสุขภาพและการ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ร่วมกับชมรมธุรกิจผู้ประกอบการ Spa สถาบันการศึกษา โรงพยาบาลเอกชนใน

จังหวัดภูเก็ต โดยมีเป้าประสงค์เพื่อ 1) จัดตั้งสำนักงานศูนย์ธุรกิจสุขภาพ 2) รับรองมาตรฐานธุรกิจสุขภาพ และ 3) พัฒนามาตรฐานโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนให้ได้มาตรฐานเท่าเทียมกับ ด้วยงบประมาณจำนวน 16 ล้านบาท ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

- ❖ จัดตั้งสำนักงานศูนย์ธุรกิจสุขภาพ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และด้านสมุนไพร เพื่อให้บริการด้านการแพทย์สุขภาพและสมุนไพรแก่ นักท่องเที่ยว
- ❖ รับรองมาตรฐานธุรกิจสุขภาพ 3 ด้าน คือ Medical Services, Health Service, และ Health Product
- ❖ พัฒนามาตรฐานโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชนให้ได้มาตรฐานเท่าเทียม ด้วย
- ❖ การพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน 3 Product line ได้แก่ ด้านการแพทย์ SPA นวดไทยและสมุนไพร โดยดำเนินการจัดซื้อมนابุรวมให้ความรู้ด้านวิชาการธุรกิจสุขภาพ การบริการ และด้านภาษาแก่ผู้ประกอบการธุรกิจสุขภาพ ประมาณปีละ 500 คน
- ❖ การพัฒนาศักยภาพในการตรวจเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ของห้องปฏิบัติการตรวจเคราะห์ในจังหวัดภูเก็ต ให้สามารถตรวจเคราะห์ คุณภาพสมุนไพร เป็นจำนวนมาก

3) พัฒนาภูเก็ตเป็นศูนย์ของการซื้อปั้งนานาชาติ ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นเขตปลอดอากร (Duty Free Zone) รัฐบาล โดยกระทรวงการคลัง ได้ประกาศผ่อนปรนเงื่อนไข การทำร้านค้าปลดภาษี หรือดิวตี้ฟรี ช้อป เพื่อสร้างเป็นจุดขาย / กิจกรรมใหม่ๆ ในกรณีดึงดูดนักท่องเที่ยว และเพื่อช่วยเร่งพัฒนาสถานการณ์ท่องเที่ยวของภูเก็ตที่ตกต่ำอย่างมากจากเหตุการณ์พิบัติคลื่นยักษ์สึนามิ โดยการผ่อนปรนเงื่อนไขธุรกิจดิวตี้ฟรี ดังกล่าว มีผลกระทบคลุมถึงนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางไปจังหวัดภูเก็ตโดยสายการบินและเข้าพักในโรงแรมอย่างน้อย 1 คืน สามารถซื้อสินค้าปลดอากรในดิวตี้ฟรีได้ โดยผู้ซื้อสินค้าสามารถรับสินค้าจากร้านได้ทันที นอกจากนี้ ภูเก็ตยังได้ดำเนินการเพิ่มจำนวนร้านค้าปลดภาษี และจัดสร้าง Phuket Bazaar, Walking Street และ Center Point รวมถึง แหล่ง Shopping ทันสมัย ไม่ว่า จะเป็นศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ อาทิ ห้างเช็นทรัล ศูนย์การค้าจังชีลอน ห้าง Macro, Lotus และ Night Market ในบริเวณชายหาดเศรษฐกิจสำคัญ เช่น หาดป่าตอง เพื่อเพิ่มกิจกรรมและทางเลือกในการท่องเที่ยว และการจับจ่ายใช้สอยให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

4) ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-made and Culture-based Entertainment) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาภูเก็ตคาดหวัง/ให้

ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมค่อนข้างสูง ในขณะที่ศักยภาพของจังหวัดยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านดังกล่าวได้ จังหวัดภูเก็ตจึงได้ดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและเพิ่มทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยว รวมทั้งช่วยเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวให้ยาวนานขึ้น โดยการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การก่อสร้างพิพิธภัณฑ์เมืองแร่จำลอง ของเทคโนโลยีด้านการประมวลผล 50 ล้านบาท การพัฒนา/ส่งเสริมธุรกิจ Home Stay ซึ่งภาคเอกชนในจังหวัดภูเก็ตได้ดำเนินการและมีการขยายตัวของธุรกิจในระดับที่น่าพอใจ และโครงการท่องเที่ยวเชื่อมนุรักษ์แบบหมุนเวียน ใช้งบประมาณ 2.0 ล้านบาท นอกจากนี้ ภูเก็ตยังได้มีแผนในการจัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนมุสลิม (Cultural Tourism of Muslim Community) โดยใช้งบประมาณ 20 ล้านบาท โดยคัดเลือกและส่งเสริมชุมชนมุสลิมที่มีศักยภาพ 1 แห่ง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและประเทศไทย และดำเนินการก่อสร้างพิพิธภัณฑ์เจ้าหลุ่มมัตสุหรี เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของพื้นที่

สำหรับการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีมนุษย์สร้างขึ้นนั้น จังหวัดภูเก็ต มีความต้องการที่จะสร้างพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำขนาดใหญ่ เพื่อเป็นแหล่งดึงดูดการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดและภูมิภาค แต่แผนงานดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีปัญหาด้านพื้นที่ก่อสร้างอย่างไรก็ดี ที่ผ่านมาได้ดำเนินการปรับปรุงศูนย์ Aquarium และศูนย์วิทยาศาสตร์ทางทะเล แหลมพันวา ให้มีความสวยงามทันสมัยมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นสินค้าหนึ่งในการช่วยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว

5) การจัดการฤดูกาลท่องเที่ยว (Seasonality Management) การท่องเที่ยวของภูเก็ตมีความแปรเปลี่ยนตามฤดูกาลสูงมาก โดยในช่วง Low Season โรงแรมในจังหวัดภูเก็ตมี Occupancy Rate ประมาณ ร้อยละ 30-40 ซึ่งการมีนักท่องเที่ยวน้อยในช่วง Low Season นับเป็นการเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ของภูเก็ต และแม้ว่าที่ผ่านมาสำนักงานจังหวัดภูเก็ตและผู้ประกอบการต่างๆ จะได้จัดให้มีโครงการ Phuket Super Save - Super Value ขึ้น โดยลดราคาลินค์ค่าและบริการของโรงแรม ร้านอาหาร ร้านขายสินค้าและของที่ระลึก บริษัทนำเที่ยว ขนส่ง สถาปัตยกรรม เช่นเดียวกัน เพื่อกระตุ้นการบริโภคและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วง Low Season ได้อย่างสมكثิกผลในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหา Seasonality ให้บรรลุผลอย่างยั่งยืนจะต้องพิจารณาการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายในช่วง Low Season ไปพร้อมกันด้วย เพื่อให้การแก้ไขปัญหามีความครอบคลุมทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทาน ทั้งนี้ ภายใต้การดำเนินงานตาม Roadmap ปี 2546-2550 จังหวัดภูเก็ตได้กำหนดให้มีการศึกษากลุ่มนักท่องเที่ยวในตลาดประเทศเป้าหมายที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้บริโภคในแต่ละตลาด ภายใต้กระบวนการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อนำมาจัดทำกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.3.4 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว

ภายใต้แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) ได้กำหนดให้มีแผนการดำเนินงานครอบคลุมการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน 4 ด้าน คือ

1) **การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ** ได้แก่ การดำเนินงานด้านการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น การขยายห้องพักผู้โดยสาร และการจัดบริการ รถรับ-ส่งระหว่างสนามบินนานาชาติภูเก็ต-ตัวเมือง ซึ่งได้มีการดำเนินงานก่อสร้างอาคารที่พักผู้โดยสาร ขยายพื้นที่ Cargo และปรับปรุงทางวิ่งขึ้น-ลง ของเครื่องบินโดยสารแล้วเสร็จตามที่กำหนดไว้ในแผนระยะที่ 1 และ 2 ขณะที่ การปรับปรุงตารางเวลาบิน การเพิ่มเที่ยวบินในเส้นทางสำคัญ และการวางแผนเชื่อมโยงการบินระหว่างจังหวัดในภาคใต้ ยังไม่มีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

2) **การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางน้ำ จังหวัดภูเก็ต** ได้ดำเนินการสร้างและขยายท่าเรือยอร์ชและท่าเทียบเรือท่องเที่ยว รวมทั้งได้ดำเนินการขุดลอกคลองและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณท่าเทียบเรือสำคัญแล้วเสร็จ ในปี 2548 ภายใต้ความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานขนส่งทางน้ำภาคที่ 5 สาขาภูเก็ต ดำเนินการก่อสร้างท่าเรืออ่าวปอ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยวระหว่างประเทศบริเวณท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต และพัฒนาท่าเรืออ่าวฉลอง โดยอยู่ระหว่างดำเนินโครงการก่อสร้างท่าเรือสำราญกีฟ้า (Marina) ซึ่งในระยะแรกปี 2549-2550 ได้รับงบประมาณ 70 ล้านบาท และในระยะที่ 2 ปี 2551-2552 ได้ตั้งงบประมาณไว้อีก 357.2 ล้านบาท ขณะที่สำนักงานชลประทานภูเก็ต ได้ดำเนินการขุดลอกและปรับปรุงภูมิทัศน์ของคลองบางใหญ่ ด้วยงบประมาณ 15 ล้านบาท นอกจากนี้ ภาคเอกชนยังได้ลงทุนขยายท่าเรือยอร์ชเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินเข้ามาภูเก็ตด้วยการแล่นเรือส่วนตัว (เรือยอร์ช) สำหรับการดำเนินโครงการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางทะเลของกลุ่มจังหวัด ได้แก่ อ่าวท่าเลน จ.กระบี่ เกาะยาว จ.พังงา และเกาะภูเก็ต ซึ่งเป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ด้วยงบประมาณ 101.40 ล้านบาท และโครงการขุดลอกเอนบิเวนท์ท่าเรืออ่าวมะขาม เพื่อรองรับเรือ Cruise น้ำ ได้เริ่มดำเนินการแล้วในปี 2549

3) **การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและการคมนาคมในภูเก็ต** ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 แผนหลัก ได้แก่

❖ แผนจราจรทางบกภูเก็ต ประกอบด้วยโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ คือ โครงการถนนสายจังหวัดภูเก็ต เพื่อปรับปรุงถนนเทพกระษัตรี และถนนสนามบินถึงแยกเมืองใหม่ ให้มีความสะอาด สวยงามด้วยไม้ดอกไม้ประดับ รับผิดชอบโดย แขวงการทางภูเก็ต ใช้งบประมาณดำเนินการในปี 2549 จำนวน 10 ล้านบาท ขณะที่ โครงการปรับปรุงถนนสายหลักด้านใต้ (เทศบาลนครภูเก็ต) โครงการศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการก่อสร้างรถไฟรางเบ้า (องค์การ

บริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต) โครงการปรับปรุงเส้นทางสายหลักเพื่อแก้ไขปัญหาจราจร (แขวงการทางภูเก็ต) โครงการปรับปรุงถนนสายกะทู้-เกาะแก้ว (ทางหลวงชนบทจังหวัดภูเก็ต) และโครงการก่อสร้างถนนสายฉลอง-ป่าตอง (ทางหลวงชนบทจังหวัดภูเก็ต) ยังไม่มีรายงานความคืบหน้าของการดำเนินงาน

❖ การจัดระบบเบี้ยบแท็กซี่ป้ายดำ จังหวัดภูเก็ตได้มีการบังคับใช้การจัดระบบเบี้ยบแท็กซี่ป้ายดำแล้ว แต่ยังมีปัญหานางในทางปฏิบัติ เช่น เดียวกับการจัดให้มีบริการรถโดยสารแท็กซี่ มิเตอร์ ที่แม่ว่าจะได้ดำเนินการก้าวหน้าแล้วเสร็จตามแผน แต่ผลในทางปฏิบัติพบว่า ยังประสบกับปะติดปะต่ำน ปัญหานายประการ ได้แก่ ปัญหาจุดจอดรถที่ไม่เป็นระเบียบ เกาะกะ และผู้ประกอบอาชีพขับรถรับจ้าง หรือรถแท็กซี่ไม่พยายามปรับตัวเพื่อทำธุรกิจอย่างแท้จริง รวมทั้งองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการเพื่อควบคุมให้รถรับจ้างปฏิบัติตามระเบียบที่เทศบาลกำหนดไว้ เนื่องจาก อำนาจในการต่อทะเบียนเป็นภารกิจของกรมขนส่งทางบก ดังนั้น ความมีการประสานงานร่วมมือกันระหว่าง กรมขนส่งทางบกและเทศบาลในการจัดระบบเบี้ยบรถรับจ้าง อาจจะสามารถบรรลุผลลัพธ์ดี

❖ การจัดระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัด ประกอบด้วย แผนการปรับปรุง สถานีขนส่งผู้โดยสาร โดยจังหวัดมีแผนจะก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสาร แห่งที่ 2 ในปี 2550 ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจัดหาที่ที่ก่อสร้าง และคาดว่ากระบวนการขนส่งทางบกจะจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการให้แล้วเสร็จและเปิดให้บริการได้ภายในปี 2551 ขณะที่ โครงการขยายถนนเพื่อความปลอดภัยและลดการจราจรติดขัด และโครงการวางแผนระบบเชื่อมโยงคมนาคมขนส่งหล่ายรูปแบบ (Inter-Modal Linkage) ในจังหวัดภูเก็ต (ครอบคลุมถึงจังหวัดพังงา และกระบี่) ไม่ปรากฏการรายงานผลการดำเนินงาน

4) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสารสนเทศ จังหวัดภูเก็ตมีแนวคิดการพัฒนาเมืองภูเก็ตโดยใช้ ICT ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ภายใต้แผนปฏิบัติการเมืองภูเก็ตนานาชาติ ให้มีความน่าอยู่ น่าเที่ยว มีมาตรฐานการบริการทั้งภาครัฐและอุตสาหกรรมบริการเที่ยวน่าระดับสากล ทั้งนี้ การพัฒนาเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เป็นศูนย์กลางทางด้าน ICT จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการธุรกิจด้าน ICT ในจังหวัด โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านต่างๆ เช่น การเพิ่มความรู้ความสามารถให้บุคลากรในองค์กร ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (องค์กรมหาชน) หรือ SIPA ได้ให้การสนับสนุนด้านการจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้บุคลากรในภูเก็ตให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตซอฟต์แวร์จากต่างประเทศได้อย่างทัดเทียม และยังมีโครงการรับนักศึกษาที่เพิ่งจบการศึกษาให้เข้ามาทำงานกับ SIPA Phuket เพื่อเตรียมความพร้อมของทรัพยากรบุคคลก่อนไปทำงานกับธุรกิจซอฟต์แวร์หรือธุรกิจอื่นๆ โดยในส่วนของการเพิ่มจำนวนบุคลากรด้าน ICT ให้เพียงพอ กับความต้องการของตลาดแรงงานในภูเก็ต ได้ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วภาคใต้ทั้งระดับอุดมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับมัธยมศึกษา อาทิ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตภูเก็ต และวิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต เปิดหลักสูตรเกี่ยวกับการพัฒนาซอฟต์แวร์เพื่อสร้างบุคลากรด้าน ICT ให้รองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในอนาคต นอกจากนี้ยังลงเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตซอฟต์แวร์ได้รับการรับรองคุณภาพการผลิตซอฟต์แวร์ หรือ Thai Quality Software (TQS) และ Capability Maturity Model Integration (CMMI) การรับรองคุณภาพเป็นการควบคุมกระบวนการผลิตซอฟต์แวร์ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพและความสามารถในการพัฒนาซอฟต์แวร์ของผู้ผลิตซอฟต์แวร์ไทย เพื่อการเพิ่มโอกาสทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนได้เพิ่มการจ้างงานบุคลากรด้าน ICT ด้วยวิธีการส่งเสริมให้เกิดความต้องการใช้ซอฟต์แวร์ในภูเก็ตให้มากขึ้นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการให้ความรู้ด้านประยุกต์ใช้ ICT ใน การพัฒนาธุรกิจ และสนับสนุนค่าซอฟต์แวร์บางส่วนแก่ผู้ประกอบการขนาดเล็กกับขนาดกลางที่ต้องการใช้ซอฟต์แวร์ สงผลให้เกิดความต้องการใช้ซอฟต์แวร์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

3.4 การดำเนินงานในระยะต่อไป

แม้ว่าการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน (Phuket Tourism Development Roadmap) ปี 2546-2550 "ไปสู่การปฏิบัติฯ" ได้มีความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมแล้วในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีโครงการภายใต้ Roadmap ที่ยังไม่ได้ดำเนินการและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ อาทิ โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ การพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นเขตปลอดอากร (Duty Free Zone) การสร้างระบบจราจรผู้ประกอบการใน การฝึกอบรมพนักงาน การจัดตั้งกองทุนพัฒนาแรงงานด้านการท่องเที่ยวภูเก็ต และการจัดตั้ง International Hospitality Management College และวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับ World Class เป็นต้น อย่างไรก็ตี จากการบทวนผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา ทำให้ได้ความรู้ ความเข้าใจและบทเรียนสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจในระยะต่อไปได้ ดังนี้

3.4.1 การประสานงานแบบบูรณาการ การพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) จำนวนมากทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ ธุรกิจหลัก ได้แก่ บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร สถานบันเทิง สายการบิน ธุรกิจสนับสนุน ได้แก่ ผลิตของที่ระลึก เฟอร์นิเจอร์และเครื่องตกแต่งบ้าน อุปกรณ์การกีฬา คุณภาพชั้นสูงภายในจังหวัด สื่อสารมวลชน บริการทำความสะอาดและจัดสวน และธุรกิจสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษาและการฝึกอบรม สมาคม/กลุ่มธุรกิจ ต่างๆ ซึ่งการพัฒนาจังหวัดภูเก็ต ต้องให้ความสำคัญกับบทบาทและข้อคิดเห็นของภาคเอกชนในฐานะที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด โดยการพัฒนาที่ผ่านมา แม้ว่าจังหวัดจะมี "คณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ" (กบจ.) เพื่อเป็นเวทีให้ภาคเอกชนเสนอความคิดเห็นต่างๆ

ได้ แต่คณะกรรมการชุดดังกล่าว ยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกของ การประสานงานแบบบูรณาการที่มีเอกชนเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.2 ความต่อเนื่องของนโยบาย การผลักดันคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน ต้องอาศัยระยะเวลา และการสร้างพลังความร่วมมือที่เข้มแข็งเชิงบูรณาการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านการวางแผน การกำหนดกลยุทธ์การพัฒนา การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการร่วมมือกันพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องในคลัสเตอร์ตลอดห่วงโซ่มูลค่า

3.4.3 กระแสการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป ภายหลังเหตุการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างรุนแรง ในปี 2547 ได้ส่งผลให้สภาพแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ตเปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับรัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณพัฒนาจังหวัดตามแผนยุทธศาสตร์จังหวัดเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ กระแสการบริโภคสินค้า/บริการด้านการท่องเที่ยวของโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการอย่างรวดเร็ว ดังนั้น แนวทางการพัฒนา ตาม Roadmap ที่ได้จัดทำไว้ ตามโครงการนำร่องการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต จึงอาจไม่เหมาะสมและทันสมัยที่จะใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตในระยะต่อไป จำเป็นที่จะได้มีการบทวนศึกษาข้อมูลใหม่ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาขึ้นด้วยความสามารถของ การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต มีความสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 4

ปัจจัยและเงื่อนไขที่มีบทบาทต่อการกำหนดพิธิทาง

การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

4.1 การเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกวิถีใหม่

ประเทศไทยมีความเข้มข้นของเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น เนื่องจากกระแสโลกวิถีใหม่ (globalization) ได้เข้ามามีบทบาทต่อเศรษฐกิจและสังคมโลกเพิ่มขึ้น ทำให้การพัฒนาของประเทศไทยต่างๆ มีความเข้มข้นมากขึ้น นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงจากภายนอกประเทศจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมภายในประเทศมากขึ้น ประกอบกับความคาดเด้วของระบบข้อมูลข่าวสาร ที่ผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้เศรษฐกิจและสังคมในโลกยุคปัจจุบันต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ที่จะมีผลกระทบต่อประเทศไทยต่างๆ อย่างรวดเร็ว จึงทำให้การพัฒนาของประเทศไทยในอนาคตจะต้องเผชิญกับเงื่อนไข ความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาโลก ที่จำเป็นต้องนำพาพัฒนาในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ 5 เวลาที่สำคัญ ซึ่งจะกระทบต่อประเทศไทยทั้งในแง่โอกาส ข้อจำกัด และจุดอ่อน จุดแข็งต่างๆ และการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงของ 5 บริบทการพัฒนา

ที่มา: สศช.

4.1.1 บริบทด้านการรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดเงินของโลก

เป็นปัจจัยและแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต ที่สำคัญคือ 1) การรวมตัวทางเศรษฐกิจทั้งในระดับทวีภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี และบทบาทเศรษฐกิจของเอเชียที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะจีนและอินเดีย 2) ความไม่สมดุลของของเศรษฐกิจประเทคโนโลยีและเศรษฐกิจเมริกา และการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและต่างประเทศ 3) การเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศและความเชื่อมโยงของตลาดทุนในโลก 4) กองทุนความเสี่ยง (Hedge Fund) กับการเก็บกำไรจากค่าเงินและราคาสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น รวมทั้งแนวโน้มการเกิดนวัตกรรมทางการเงินใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและรสนิยมของผู้บริโภค และการขับเคลื่อนโดยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทำให้เครื่อง มือทางการเงินใหม่ๆ มีความเป็นไปได้ และ 5) กฎ ระเบียบ การกำกับตรวจสอบและธรรมาภิบาลของ สถาบันการเงินและธุรกิจเอกชนที่เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้สถาบันการเงินและภาคเอกชนต้องปรับตัวและปรับปรุงกิจการให้มีความแข็งแกร่งมากขึ้น

4.1.2 บริบทด้านเทคโนโลยี

ปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคของ Molecular Economy ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีหลัก ได้แก่ Biotechnology, Material Technology และ Nanotechnology ซึ่งได้ถูกพัฒนาขึ้นมาอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดนวัตกรรม (Innovation) รวมทั้งการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของ Information and Communication Technology (ICT) ที่จะส่งผลกระทบถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างกว้างขวางในอนาคต

4.1.3 บริบทด้านสังคม

สถานการณ์และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกมีประเด็นสำคัญๆ คือ ประชากรทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นจาก 6.1 พันล้านคน ในปี 2543 เป็น 7.8 พันล้านคนในปี 2568 โดยร้อยละ 95 เพิ่มขึ้นในประเทศไทย กำลังพัฒนา มนุษย์จะมีอายุยืนยาวขึ้นส่งผลให้ประชากรวัยเด็กมีแนวโน้มลดลง และมีผู้สูงอายุมากขึ้น นอกจานั้น ในปี 2568 ประชากรร้อยละ 60 จะอาศัยอยู่ในเมือง ภาวะความเป็นเมืองเพิ่มสูงขึ้น (Hyper-urbanization) ด้วยปัจจัยสนับสนุนจากการก้าวหน้าของระบบพื้นฐานและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการย้ายถิ่นแบบไร้พรมแดนซึ่งมีผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคน ในขณะเดียวกันภัยคุกคามต่อคุณภาพและความมั่นคงของมนุษย์จะมีความหลากหลายมากขึ้น

4.1.4 บริบทด้านสิ่งแวดล้อม

การที่ประชากรในโลกจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และการผลิตการบริโภคที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ได้ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม และกลไกเป็นข้อจำกัดในการผลิต

และดำรงชีวิตเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประชามโลกได้ตระหนักรถึงความไม่ยั่งยืนของการพัฒนา หากยังปล่อยให้การผลิตและการบริโภคเกิดขึ้นอย่างที่ผ่านมา องค์การสหประชาชาติได้จัดประชุมเพื่อให้ประเทศต่างๆ ร่วมกันพัฒนานาในแนวทางที่ยั่งยืน โดยในปี 2515 ได้มีการประชุมสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ในปี 2526 ได้มีการจัดตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development: WCED) และในปี 2530 ได้เผยแพร่รายงาน Our Common Future ในปี 2535 มีการประชุมสุดยอดของโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (UN Conference on Environment and Development: UNCED) หรือ Earth Summit ที่กรุงริโอ เดอ Janeiro ประเทศไทย ระหว่างผู้นำ 152 ประเทศ โดยได้มีการลงนามรับรองแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งถือเป็นแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (World Summit on Sustainable Development: WSSD) ที่นครโคไซน์เซนเบอร์ก ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และได้กำหนดให้ประเทศไทยมีเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหสวรรษ (MDGs) ร่วมกันภายในปี 2558

4.1.5 บริบทด้านแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภค

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่ชี้ถึงโอกาสของธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจที่ต้องปรับตัวให้เสนอสินค้าและบริการที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจึงต้องดำเนินสิ่งแวดล้อมของพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดโลก และวางแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสม ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาดต่างๆ ได้แก่ โครงสร้างอายุประชากร รายได้ รสนิยมและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ เช่น การขยายตัวของความเป็นเมือง

ดังนั้น การกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยในอนาคตต่อไปก็เช่นเดียวกัน คือ จะต้องเชิงรุกเบื้องหน้าในการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาทั้งห้าด้านดังกล่าว ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวปรับเปลี่ยนโครงสร้างการพัฒนาให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ไทยสามารถหยัดยืนอยู่ได้อย่างมั่นคงในเวทีโลก โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพชีวภาพท่องเที่ยวของไทย ซึ่งต้องพึ่งพาหรือขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มลูกค้าในตลาดหลัก ทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวในแต่ละปีต้องผันผวนไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลง/กระแสความต้องการในตลาดโลกค่อนข้างสูง หรืออาจกล่าวได้ว่า กระแสโลกภูมิภาคที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วโลกอย่างมีนัยสำคัญ และในขณะเดียวกันรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจ และรากฐานเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมาก โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ภาคการส่องออกซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง จึงทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องนั้น เข้ามานีบทบาทมากขึ้นในการช่วยพยุงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

4.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก

4.2.1 ตลาดท่องเที่ยวโลก

ปัจจุบันยังคงมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและอยู่ในอัตราค่อนข้างสูง โดยในปี 2548 มีนักท่องเที่ยวทั่วโลกรวมทั้งสิ้น 806 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ประมาณร้อยละ 5.5 และเติบโตเฉลี่ยจากปี 2543-2548 ร้อยละ 3.3 และจากการรายงานขององค์กรการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.6 พันล้านคนในปี 2563 โดยมีอัตราการเติบโตระหว่างปี 2538-2563 เฉลี่ยร้อยละ 4.1 สร้างกระเเสรายได้หมุนเวียนกว่า 680 พันล้านเหรียญสหรัฐเมริกาในปี 2548

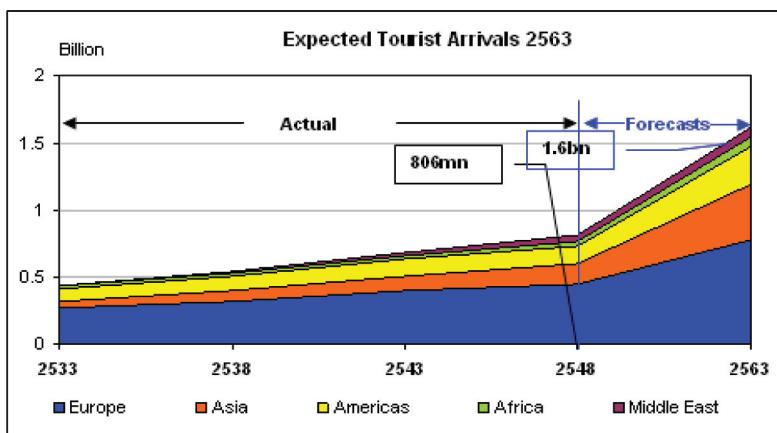
ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก ปี 2538-2563 จำแนกตามภูมิภาค

หน่วย : ล้านคน

ภูมิภาค	จำนวน (ล้านคน)			สัดส่วน (ร้อยละ)	อัตราเติบโต
	2538	2553	2563		
แอฟริกา	20	47	77	3.6	5.0
อเมริกา	110	190	282	19.3	18.1
เอเชียตะวันออก-แปซิฟิก	81	195	397	14.4	25.4
ยุโรป	336	527	771	59.8	45.9
ตะวันออกกลาง	14	36	69	2.2	4.4
ເຄື່ອງໄຫວ້າ	4	11	19	0.7	1.2
รวม	565	1,006	1,561	100.0	4.1

ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

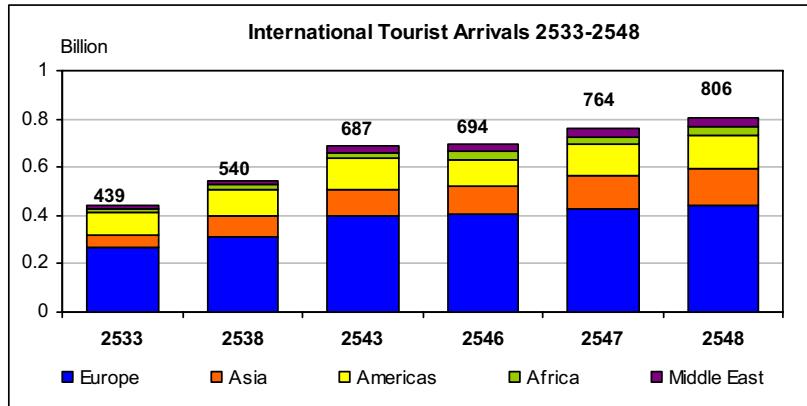
พยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามภูมิภาคปี 2563

ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

ยุโรปยังคงเป็นภูมิภาคที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปเยี่ยมเยือนมากที่สุดถึง 441.5 ล้านคน หรือมีสัดส่วนร้อยละ 54.8 ของนักท่องเที่ยวทั่วโลก แต่มีอัตราการเติบโต จากปี 2547-2548 ต่ำสุดเพียงร้อยละ 4 รองลงมาคือภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก 155.4 ล้านคน มีสัดส่วนร้อยละ 19.3 และอเมริกา 133.5 ล้านคน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 16.6 ตามลำดับ

จำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามภูมิภาคปี 2533-2548

ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

ด้านรายได้ ยุโรปยังเป็นตลาดใหญ่ที่สุด มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 51.2 อัตราการเติบโตร้อยละ 6 ในขณะที่แอฟริกามีอัตราการเติบโตสูงสุดร้อยละ 12 แต่มีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ 3.2 ส่วนภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 20.4 และมีอัตราการเติบโตร้อยละ 8.5 เป็นตลาดใหญ่อันดับสามรองจากอเมริกา ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 21.2 และมีอัตราการเติบโตร้อยละ 9.5

รายได้จากการท่องเที่ยวแยกตามภูมิภาคปี 2547-2548

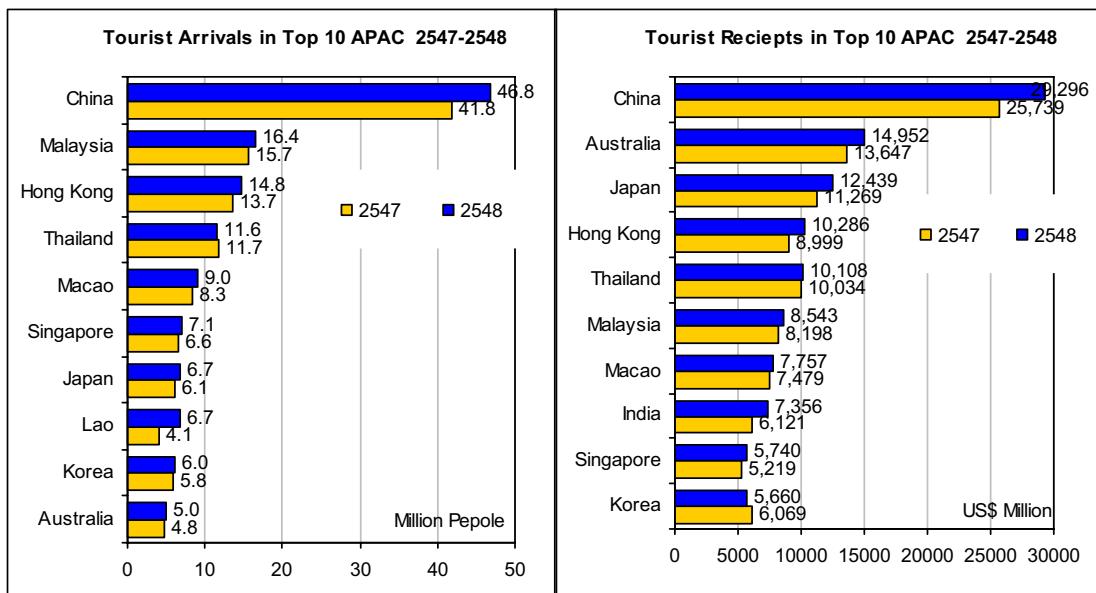
ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

4.2.2 สถานการณ์ท่องเที่ยวตลาดเอเชียแปซิฟิก

ในปี 2548 ตลาดเอเชียแปซิฟิกมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 155.4 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 7.8 ซึ่งจากข้อมูลในปี 2548 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้สูงที่สุดในภูมิภาคนี้ คือ ประเทศไทย 46.8 ล้านคน มีรายได้ 29,296 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา โดยประเทศไทยจัดอยู่อันดับ 4 ด้านจำนวนนักท่องเที่ยว และอันดับ 5 ด้านรายได้ มีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 8 ของภูมิภาค เป็นที่

น่าสังเกตว่า ประเทศไทยและญี่ปุ่นมีรายได้ต่อคู่ อันดับ 2 และ 3 ทั้งที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่อันดับ 7 และ 10 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงคุณภาพของนักท่องเที่ยวที่มีกำลังในการใช้จ่ายสูง ในขณะเดียวกัน ไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งที่จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเล็กน้อย และยังมีรายได้สูงกว่ามาเลเซีย ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในอันดับ 2 ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงไปสู่ตลาดคุณภาพ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวในตลาดเอเชียแปซิฟิกปี 2547-2548

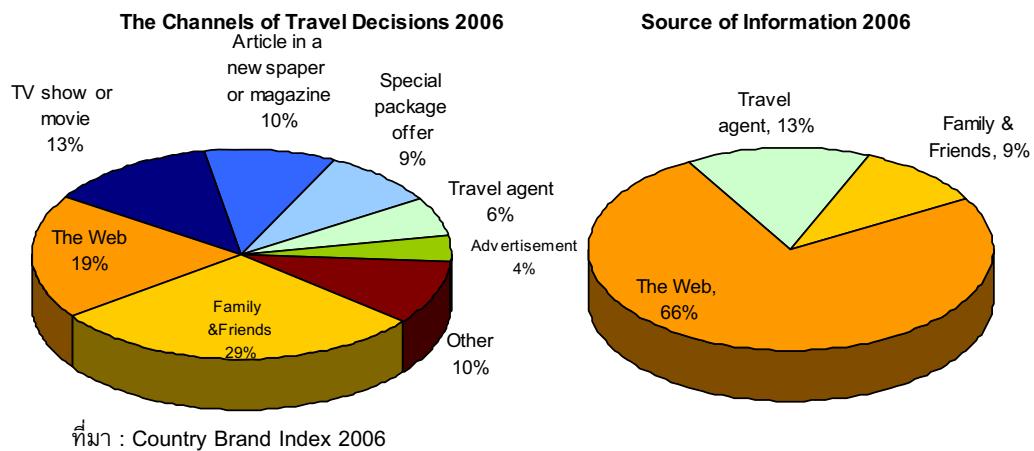
ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

อย่างไรก็ตาม มีสัญญาณเตือนบางประการ คือ ไทยเริ่มมีแนวโน้มสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดทั้งด้านจำนวนและรายได้ โดยตำแหน่งทางการตลาดและสัดส่วนการตลาดระหว่างปี 2543-2548 เมื่อเทียบกับประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกแล้ว ประเทศไทยสูญเสียตำแหน่งทางการตลาดในด้านจำนวนนักท่องเที่ยว โดยในปี 2543 ไทยอยู่ในอันดับที่ 3 ด้วยส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 8.5 เป็นรองจีนและมาเลเซีย แต่ในปี 2548 ไทยเป็นอันดับ 4 ด้วยส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 7.4 ถูกย่อลงหน้าเป็นอันดับ 3 แทนด้วยจำนวนนักท่องเที่ยว 14.8 ล้านคน (ไทย 11.6 ล้านคน) นอกจากนี้ ไทยยังเสียส่วนแบ่งด้านรายได้ คือ ในปี 2543 ไทยมีส่วนแบ่งในส่วนของรายได้ร้อยละ 7.79 ส่วนในปี 2548 มีส่วนแบ่งการตลาดลดลงเหลือร้อยละ 7.3 ตกไปอยู่อันดับ 5 ของตลาด เป็นรองจากจีน ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และยองกง (ไทย 11.1 พันล้านเหรียญสหราชอาณาจักร)

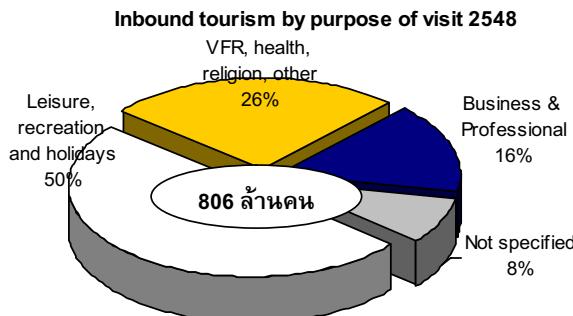
4.2.3 พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในตลาดโลก

การศึกษาและพิจารณารายละเอียดในส่วนนี้ เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวบ้างสถานที่ใดที่หนึ่งจะคำนึงถึงปัจจัยใดบ้าง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือผลิตสินค้าให้ตอบคล้องกับความต้องการได้ ซึ่งจากการประชุมประจำปีขององค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หรือพาต้า (Pacific Asia Travel Association, PATA) ครั้งที่ 55 เมื่อเดือนเมษายน 2549 และการสำรวจของบริษัท Future Brand ซึ่งเป็นบริษัทที่ปรึกษาด้านแบรนด์ของสร้างสรรค์ฯ ได้ข้อสรุปถึงแนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยวในตลาดโลก ดังนี้

1) ช่องทางในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว พบร้า การที่นักท่องเที่ยวเริ่มนิยมที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังประเทศหนึ่ง มักมีจุดเริ่มต้นมาจากคำบอกเล่าของเพื่อนและครอบครัวเป็นหลัก ตามด้วยเว็บไซต์ต่างๆ หลังจากเกิดความสนใจ นักท่องเที่ยวจะเสาะหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ คือ เว็บไซต์ บริษัททัวร์ ครอบครัว และเพื่อน

2) วัตถุประสงค์หลักของนักท่องเที่ยว คือพักผ่อนหย่อนใจและวันหยุด (50% หรือ 403 ล้านคน), เยี่ยมเยียน/สุขภาพ/ศาสนา (26% หรือ 210 ล้านคน), ธุรกิจ (16% หรือ 129 ล้านคน), และอื่นๆ (8% หรือ 64 ล้านคน)

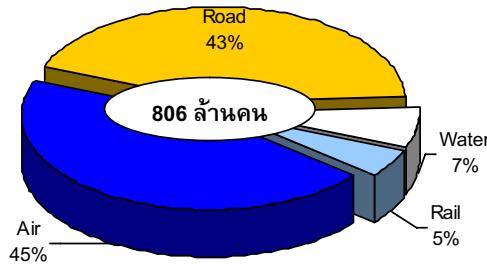

หมายเหตุ : VFR is visiting friends and relatives (VFR)

ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

3) พาหนะสำหรับการเดินทาง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากเดินทางโดยเครื่องบิน (45% หรือ 363 ล้านคน), ถนน (43% หรือ 347 ล้านคน), น้ำ/ทะเล (7% หรือ 56 ล้านคน), และรถไฟฟ้า (5% หรือ 40 ล้านคน)

Inbound tourism by means of transport 2548

ที่มา : World Tourism Organization (UNWTO) (Data as collected by UNWTO 2006)

4) การเปลี่ยนแปลง Lifestyle ของนักท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงตามอายุ โดยเฉพาะกลุ่มที่เกิดในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือ Baby Boomer ที่ขณะนี้กลายเป็นกลุ่มวัยเกษียณของสหราชอาณาจักรและญี่ปุ่น ซึ่งมีความต้องการใช้ชีวิตแบบใหม่ผ่านการทำท่องเที่ยวมากขึ้น นอกจากนี้ ยังมีสภาพทางด้านเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น โดยเฉพาะจีนและอินเดียที่ก่อให้เกิดชนรัฐตบกลางมีรายได้เพิ่ม และปัจจัยสุดท้ายคือวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อันเป็นผลต่อเนื่องมาจากภารติก่อให้เกิดประเทศกำลังพัฒนาอย่างเช่น ประเทศในกลุ่ม BRIC (บราซิล รัสเซีย อินเดียและจีน) มีรายได้เพิ่ม ทำให้วัฒนธรรมการใช้ชีวิตด้านการทำท่องเที่ยวกลายเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของการดำเนินชีวิตเพิ่มขึ้นจากปัจจัยพื้นฐาน ซึ่งกลุ่มประเทศดังกล่าวถือว่าเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพในอนาคต

5) Eco-tourism เป็นการทำท่องเที่ยวที่ครอบคลุมองค์รวมเมื่อเทียบกับการทำท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งในปัจจุบันนอกจากนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ที่แท้จริงแล้ว การท่องเที่ยวจะต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม/บริบทของพื้นที่นั้นๆ ที่สำคัญ คือ นักท่องเที่ยวต้องได้รับการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อม และการจำกัดจำนวนในการเข้าไปเยี่ยมชมพื้นที่เป็นสิ่งจำเป็น หากพื้นที่นั้นๆ มีข้อความสามารถในการรองรับจำกัด

6) ธุรกิจท่องเที่ยวมีการควบรวมกิจการมากขึ้น เช่น ธุรกิจโรงแรม ซึ่งส่งผลให้ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเครือเสียงและโรงเ声响ที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น Boutique Hotels เท่านั้นที่จะอยู่รอดได้ด้วยแผนจำหน่ายบริการทางการท่องเที่ยวมีการตัดคอมมิชชันและมีการรวมตัวกัน สายการบินมีการรวมตัวกันในลักษณะ Alliances มีการตัดคอมมิชชันและต่อรองโดยตรง

7) กลุ่มธุรกิจสำคัญ 3 กลุ่มที่จะได้รับผลกระทบ คือ (1) Travel distribution เนื่องจากจะต้องใช้บริการใหม่ๆ ในภาระรายได้เข้าบริษัท (2) IT services เนื่องจากเทคโนโลยีทำให้ภาคมีความแตกต่างและบริษัทสามารถทำกำไรได้ และ (3) พานิชย์อิเลคทรอนิกส์ (e-commerce)

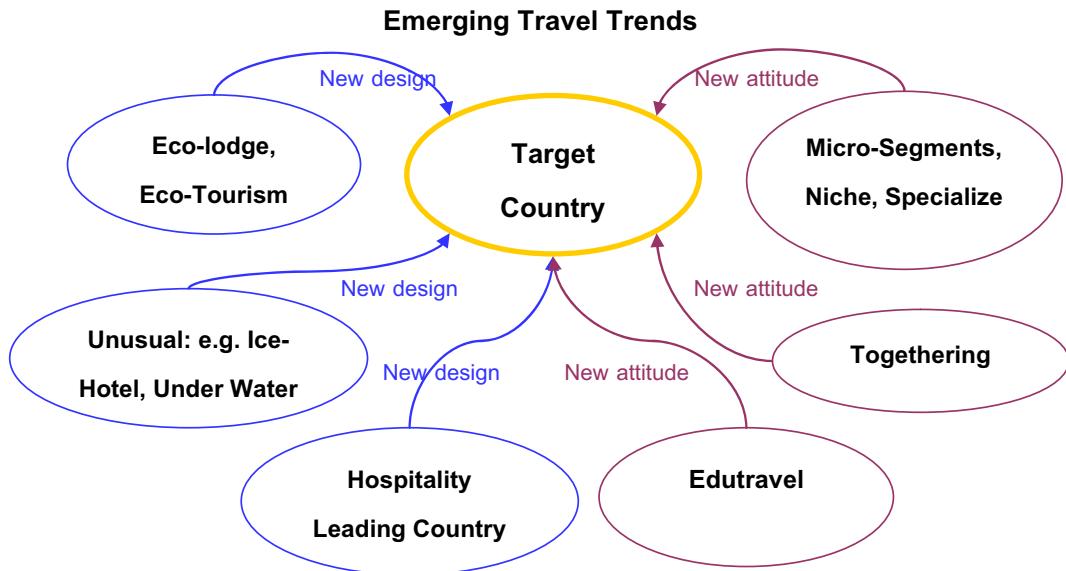
8) สายการบินต้นทุนต่ำ (Low cost carrier) ที่เน้นความสะดวกและรวดเร็ว ทำให้มีการตัดค่าใช้จ่ายด้านค่าคอมมิชชันลงอย่างมาก มีการแข่งขันที่เข้มข้นมากขึ้น มีแนวโน้มที่จะขยายตัวโดยเฉพาะในอินเดีย และให้บริการในลักษณะที่ใกล้มากขึ้น เช่น ลอนดอน-นิวยอร์ก/عواصمต้น

9) อิทธิพลของภาคยนตร์ที่มีผลต่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของประเทศ เช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวของนิวซีแลนด์โดยใช้ Lord of the Ring ซึ่งสถานที่ถ่ายทำภาคยนตร์เรื่อง Lord of the Ring สามารถสร้างภาพ/เรื่องราวให้เกิดขึ้นในใจของผู้คน ตลอดจนกระตุ้นความต้องการให้อยากเดินทางไปท่องเที่ยวที่สถานที่เหล่านั้น (Tangibility of the landscape)

10) นักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ต้องการประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีมากกว่าในหนังสือแนะนำการท่องเที่ยว (Guide books) โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

❖ New design ประกอบด้วย (1) การท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะ เช่น Eco-lodges, Geo-tourism, Low-cost Airline สำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ Cost-conscious และชอบการอนุรักษ์ (2) การท่องเที่ยวแบบใหม่ๆ แปลกๆ (Unusual) เช่น Ice-hotel ในสวีเดน Underwater hotel ในดูไบ สำหรับกลุ่มที่ชอบของแปลก (unusual) ส่วนมากจะเป็นกลุ่ม Mature Baby Boomers และ (3) Hospitality leading country คือ การใช้ความเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีน้ำใจ อธิบายดี มีตัวตน เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว อาทิ ที่นักท่องเที่ยวได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวได้ real experience นอกจากนี้ ยังรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) เพื่อรักษาและฟื้นฟูสุขภาพและจิตใจ

❖ New attitude ประกอบด้วย (1) Micro-segments การท่องเที่ยวส่วนตัว ที่มีลักษณะเฉพาะ (Niche & Specialized) เช่น Boutique hotel, Bungi Jumping การซื้อนิมูนรูปแบบใหม่ เช่น Active Honeymooners, Extreme Honeymooners (2) Togetherness คนแต่ละรุ่นในครอบครัว เริ่มเที่ยวด้วยกันมากขึ้น เช่น ปู่ย่า พ่อแม่ หลาน และกลุ่มเพื่อน ทั้งที่เรียนและทำงาน รวมถึง Member clubs ต่างๆ และ (3) Edutravel เช่น Summer Camp, Academic trips, การเรียนทำอาหาร (cuisine) การท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และแสวงหาประสบการณ์ใหม่ ๆ

ที่มา : Country Brand Index 2005 and 2006, CMU Analysis

กล่าวโดยสรุป ยุคหน้าจะกล่าวได้ว่าเป็น Post-modern tourism การเดินทางท่องเที่ยวของผู้คนเริ่มมีลักษณะเฉพาะมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา (Moving to niche) เน้น Authenticity โดยนักท่องเที่ยวต้องการจะมีปฏิสัมพันธ์กับคนท้องถิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวต้องการประสบการณ์แท้จริง (Real experience delivery) การเดินทางท่องเที่ยวในแนวโน้มส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเพื่อการรักษาสุขภาพ เป็นต้น ซึ่งด้วยพื้นฐานและศักยภาพที่ไทยมี ประกอบกับบวกกับนักท่องเที่ยวจะยังคงสนใจเรื่องราคา (Price sensitive) และความปลอดภัย (Safety) เป็นสำคัญ ดังนั้น ประเทศไทยรวมถึงจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักอย่างภูเก็ต จึงต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมเพื่อรับความต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวตามแนวโน้มดังกล่าว

4.3 ปัจจัยเสี่ยงต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย

เนื่องจากการเดินทางของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ต้องพึงพาตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นหลัก ดังนั้น การพิจารณาถึงปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว อย่างรอบคอบเพื่อแสวงหาแนวทาง/มาตรการที่จะช่วยลดหรือบรรเทาความเสี่ยงเหล่านั้นลงได้ ย่อมจะสร้างความเชื่อมั่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวไทยได้ โดยปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง จะมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ดังนี้

4.3.1 ปัจจัยภายนอกประเทศ ประกอบด้วย

- 1) ปัจจัยด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย (Usage Factors) เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจาก การใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยและไม่เหมาะสม ก่อให้เกิดผลกระทบ เช่น ขยะ น้ำเสีย ซึ่งจะส่งผลกระทบทำให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความเสื่อมโทรม
- 2) ความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน (Safety and Security Factors) เป็นปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง
 - ❖ ปัญหาทางการเมือง การประท้วงเรียกร้องผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น
 - ❖ ปัญหาความปลอดภัยด้านการเดินทางในประเทศไทย
 - ❖ ปัญหาการก่อการร้าย เช่น เหตุการณ์การก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาตั้งแต่ต้นปี 2547 สงผลกระทบต่อบรรยากาศการท่องเที่ยวของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวใน 3 จังหวัด ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวนেื่องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ดังกล่าว เช่น ธุรกิจสปา ธุรกิจโรงแรม ต่างต้องสูญเสียรายได้เป็นจำนวนมากและธุรกิจหลายอย่างต้องปิดกิจการไป ขณะที่ กรุงเทพมหานครและภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศไทย มีเรื่องความไม่สงบเกิดขึ้นเป็นระยะๆ ทั้งการลอบวางระเบิด การลักลอบเผาโรงเรียนและสถานที่ราชการ เช่นเดียวกัน
 - ❖ ปัญหาอาชญากรรม ได้แก่ การทำร้ายนักท่องเที่ยว การหมอมยาปลดทัวร์ฟายสินปัญหาทั่วศูนย์หรือภูมิภาค เช่น การบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบล่าสัตว์ป่า นับเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นภัยคุกคามต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศไทย
- 3) การบังคับใช้กฎหมาย (Legal Factors) รวมถึงการใช้ช่องว่างทางกฎหมายทำ การละเมิดกฎหมาย เช่น การบุกรุกพื้นที่อุทยานแห่งชาติ การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า การลักลอบล่าสัตว์ป่า นับเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นภัยคุกคามต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของประเทศไทย
- 4) ปัญหาทางสังคม (Social Factors) เช่น ปัญหาโภคภัย ปัญหายาเสพติด ปัญหาการแพร่กระจายของโรคเอดส์ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมและภาพลักษณ์โดยรวมของประเทศไทย
- 5) ปัญหาภัยธรรมชาติ (Natural Factors) ได้แก่ ความแปรปรวนของภูมิอากาศ ที่หน่วยจัด ร้อนจัด แล้งจัดจนขาดน้ำ ฝนตกหนักจนน้ำท่วม รวมทั้งเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย สึนามิ (Tsunami) ซึ่งปัญหาดังกล่าวบางครั้งไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า

4.3.2 ปัจจัยภัยนอกประเทศ ประกอบด้วย

- 1) โรคระบาด (Outbreak) เช่น โรคไข้หวัดนก และโรค SARS

2) การก่อการร้าย (Terrorism) ได้แก่ การก่อวินาศกรรมกรุณลอนดอน การจลาจล หรือการลุกขึ้นสู้ในเมืองในฝรั่งเศส การประทับนักทางเชื้อชาติและศาสนาที่ชายหาดซิดนีย์ ซึ่งเกิดจากเหตุปัจจัยหลักที่ต่างกันไป เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย และยกเลิกการเดินทางไปเนื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย

3) พฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Trends) ได้แก่

❖ การประโคมข่าวจากสื่อมวลชนในด้านลบของประเทศ ทำให้นักท่องเที่ยวยกเลิกการเดินทาง เช่น การบิดเบือนภาพข่าวความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์รถบัสพิบติภัยสีน้ำเงิน ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสับสนและคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวไทยได้รับความเสียหายอย่างหนัก หรือได้รับความเสียหายทั้งประเทศ เป็นต้น

❖ นักท่องเที่ยวชาวເອເຊີຍ เช่น ຈິນ ຜູ້ປຸ່ນ ແກ້ລີ ມີຄວາມເຂົ້າເຖິງວິນຸ້ມານ ແລະ ໄມນິຍົມເດີນທາງທອງເທື່ອມາຍັງສຕານທີ່ທີ່ເຄຍປະສບກັບພົບຕີ ແລະ ຕ້ອງໃຊ້ເວລາຫລາຍເດືອນເພື່ອໄຫ້ລືມ ເລືອນແຫຼຸກຮຽນທີ່ເກີດຂຶ້ນ

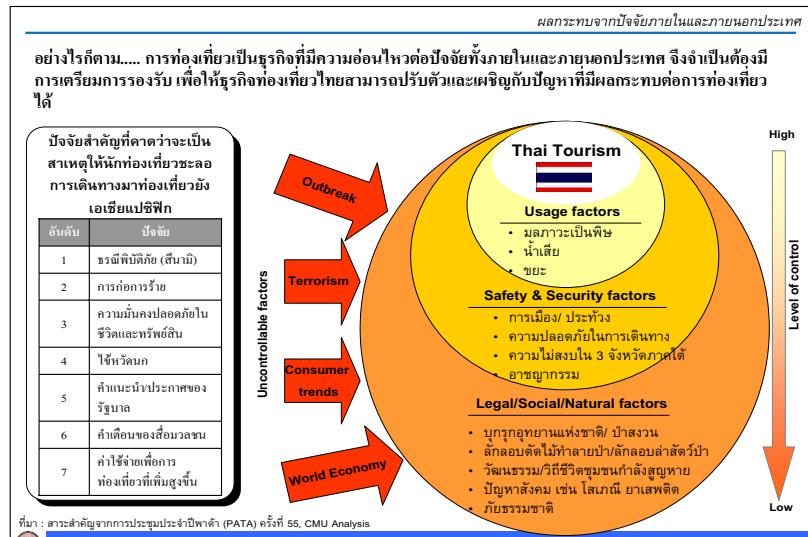
❖ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบางประเทศ เช่น ຜູ້ປຸ່ນ ສວິເດນ ອ່ອນໄຫວຕ່ອງ ວິກຸດກາຮຽນຕ່າງໆ ຄອນຂຳ້າງສູງ เช่น ຄວາມຫວາດກົວດ້ວຍໆຂ່າວກາຮັກແວຣະບາດຂອງໂຄຣ SARS ແລະ ໃຊ້ຫວັດນັກ ทำให້හັນໄປເທື່ອວິນິພື້ນທີ່ອື່ນທີ່ມີຄວາມຮັດເຈນດ້ານຄວາມປລອດກັຍມາກວ່າ ຮວມถึงພຸດທະນາ ແລະ ຄວາມ ຕ້ອງກາຮັກຂອງນັກທອງເທື່ອວິນິພື້ນທີ່ມີລັກຊະນະເຂົພາະແລະຫັບຂໍ້ອນນັກຍິ່ງຂຶ້ນ

❖ การເຕີບໂຕຂອງຊູຮົກຈາຍກາຮັບດັນທຸນຕໍ່ໃນຍຸໂຮປ ສົງເສລີມ ໃຫ້ນັກທອງເທື່ອ ເທື່ອວິດີນທາງກາຍໃນກຸມິກາກເດີວັນນາກີ້ນ ແລະ ເພີ່ມຄວາມຄືໃນກາຮັບດັນທາງຮະຍະສັ້ນ

4) World Economy ປຸ່ມຫາກວະວາຄານໍ້າມັນແລະອັດຕາເຈີນເພື່ອທີ່ປັບຕົວເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ທຳໃຫ້ນັກທອງເທື່ອວິນິພື້ນທີ່ມີກາຣໃຊ້ຈ່າຍສູງໜັນໄປທອງເທື່ອວິກາຍໃນກຸມິກາກແຕ່

5) การເຂັ້ມຕົວອານຸພາບ ກາຮັບດັນເຊັ່ນຕໍ່ຕ້ອນ ທຳໃຫ້ນັກທອງເທື່ອວິກາຍໃນກຸມິກາກເດີວັນນາກີ້ນ ໄດ້ຂັດ ສົງຜົລໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນກາຮັບດັນທາງເຂົ້າມາທອງເທື່ອວິກາຍໃນປະເທດໄທຢູ່ນຸ້ມມູນ ນັກທອງເທື່ອວິກາຍຕ່າງໆພື້ນທີ່ມີສູງຂຶ້ນ ທຳໃຫ້ນັກທອງເທື່ອວິກາຍຕ່າງໆອາຈະລົດຫຼືຍົກເລີກກາຮັບດັນທາງເຂົ້າມາທອງເທື່ອວິກາຍໃນໄທ ແລະ ເປີ່ຍນກາຮັບດັນທາງໄປເທື່ອວິກາຍໃນປະເທດອື່ນໆ ທີ່ມີຄ່າເຈີນອ່ອນກວ່າໄທ

6) War/Conflict ສົງຄຣາມຮ່ວ່າງສຫຫຼວມເມົວກັບອົກົກ ແລະ ປຸ່ມຫາຄວາມຂັດແຍ້ງ ຮະຫວ່າງອີສຣາເຄລົກບໍລິບານອນ ອີສຣາເຄລົກບໍປາເລສໄຕນ໌ ກ່ອໄໝເກີດຜົດຕ່ອນເນື່ອງໄປຢັງຮາຄານໍ້າມັນທີ່ຈະພຸ່ງສູງຂຶ້ນ ຈຸກຮະທຳທີ່ເກີດຜົດກະທຸກທາງເສຽງສູກືຈົ່ວໂລກ

ปัจจัยความเสี่ยงจากภายนอกและภายในประเทศ

4.4 ผลกระทบจากเหตุการณ์ธรรมชาติภัยส้านาม

เหตุการณ์ธรรมชาติภัยส้านาม เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักตามจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ซึ่งเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกและได้รับสมญานามว่า “Andaman Paradise”

จังหวัดภูเก็ต ได้รับผลกระทบทั้งการสูญเสียชีวิตนักท่องเที่ยวและบุคลากรการท่องเที่ยว การสูญเสียทรัพยากรการท่องเที่ยว และการสูญเสียธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว อาทิ โรงแรมและรีสอร์ฟ ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ตได้รับความเสียหายจำนวนทั้งสิ้น 78 แห่ง ห้องพักเสียหายรวม 5,102 ห้อง รวมทั้งมีการยกเลิกการเดินทางmany จังหวัดภูเก็ต และมีการยกเลิกเส้นทางการบินที่บินตรงสู่ภูเก็ตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ประสบปัญหาขาดทุนในการดำเนินกิจการ ซึ่งโดยรวมแล้วผลกระทบจากการสูญเสียภัยส้านามทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยได้รับความเสียหายคิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 72,000 ล้านบาท จำแนกเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นทันที 30,000 ล้านบาท และความเสียหายจากการสูญเสียโอกาสในการท่องเที่ยวในปี 2548 คิดเป็นมูลค่า 43,000 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมา รัฐบาลได้พยายามให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตรวมถึงจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามันให้กลับคืนสู่สภาพเดิมโดยเร็วที่สุด ทั้งการบรรเทาความเดือดร้อนในระยะเร่งด่วน และการช่วยเหลือฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเป็นแหล่งสร้าง

รายได้แก่เพิ่นที่อย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันก็ใช้ศักยภาพและโอกาสใหม่ๆ มาพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการและขยายกลุ่มลูกค้าให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาทิ การพัฒนาบริการการศึกษานานาชาติ บริการด้านธุรกิจ และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

บทที่ 5

การวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ตามกรอบ Diamond Model

การวิเคราะห์เพื่อประเมินปัจจัยแวดล้อมของธุรกิจท่องเที่ยวภูเก็ตตามกรอบ Diamond Model ของ Michael E. Porter สามารถแยกແຍກการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ปัจจัยได้ ดังนี้

5.1 เงื่อนไขปัจจัยการผลิต (Factor Conditions)

เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูเก็ตในเชิงคลัสเตอร์ ประกอบด้วย

5.1.1 ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

เกาะภูเก็ตมีหาดทรายขาวครอบคลุมประมาณ 30 กิโลเมตร และเกาะบริวาร 30 กว่าเกาะ เช่น เกาะราชาใหญ่ เกาะไม้ท่อน เกาะเชย เป็นต้น มีสันเขายอดเป็นแนวยาวจากเหนือจรดใต้ เป็นแนวกำบังลมมรสุมตะวันตกเดียงได้ให้กับพื้นที่ทางตะวันออกของเกาะเป็นอย่างดี ประกอบกับมีที่ตั้งอยู่ในทะเลอันดามันที่กระแสน้ำในมหาสมุทรอินเดียจะปรับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอด มากกว่าด้านอ่าวไทยซึ่งเป็นอ่าวโถงลึก ทำให้น้ำทะเลใสสะอาดและจากการกัดเซาะของคลื่นทำให้เกิดเป็นแหลม อ่าว โขดหิน และชายหาดขาวตามธรรมชาติมากmany เช่น หาดกะตะ หาดกะวน หาดป่าตอง หาดกมลา หาดบางเทา โดยเฉพาะหาดทรายขาวซึ่งคงความบริสุทธิ์และเป็นธรรมชาติ เมืองแก่กราฟท่องเที่ยวพักผ่อนชมความงามของชายหาดและกิจกรรมกีฬาทางน้ำ ทั้งการเล่นน้ำชายฝั่ง การดำน้ำในระดับผิวน้ำและระดับลึก การเล่นเจ็ทสกี และการล่องเรือไปยังเกาะต่างๆ อ่าวพังงา และอ่าวกระเบน

สถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ต

หาด	หาดทรายแก้ว, หาดไม้ขาว, หาดในยาง, หาดในทอน, หาดสุรินทร์, หาดกมลา, หาดป่าตอง, หาดกะวน, หาดกะตะ, หาดในหาน, หาดรากิ้ว
เกาะ	เกาะกะลา, เกาะปู, เกาะมัน, เกาะแก้วน้อย, เกาะแก้วใหญ่, เกาะบอน, เกาะเชوا, เกาะเชย, เกาะราชา, เกาะบอน, เกาะเหลน, เกาะดอกไม้, เกาะไม้ท่อน, เกาะตะเก่าใหญ่, เกาะตะเกาน้อย, เกาะไข่นอก, เกาะไข่ใน, เกาะสิหรี่, เกาะมะพร้าวใหญ่, เกาะรังใหญ่, เกาะรังน้อย, เกาะนาคน้อย, เกาะนาคใหญ่, เกาะแรด, เกาะละวนน้อย, เกาะละวนใหญ่, เกาะปาย, เกาะจำ
อุทยาน	อุทยานแห่งชาติสิรินาถ
แหลม	แหลมสน, แหลมสิงห์, แหลมลำเจียง, แหลมพรหมเทพ, แหลมมา, แหลมพันวา, แหลมงา, แหลมยาบู
อ่าว	อ่าวบางเทา, อ่าวฉลอง, อ่าวมะขาม, อ่าวสะป่า, อ่าวปอ
เข้า	เข้าพระแทว
น้ำตก	น้ำตกบางแย, น้ำตกโนนไทร
วัด	วัดพระนางสร้าง, วัดพระทอง, วัดฉลอง
ศูนย์วิจัยชีวิทางทะเล	

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นอกจากธุรกิจที่สร้างงานแล้ว วัฒนธรรมประเพณีและความมีอัชญาศัยไม่ตรีของคนภูเก็ตที่ให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ให้บริการด้วยความอบอุ่นและอบอุ่น นับเป็นจุดขายที่สำคัญมากของการท่องเที่ยวที่ยังไม่มีชาติใดเลียนแบบได้ รวมถึงภูเก็ตยังมีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์และรูปแบบทางสถาปัตยกรรมจีนและสถาปัตยกรรมยุโรป เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงวิวัฒนาการและวัฒนธรรมที่สั่งสมมานาน สถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ อนุสาวรีย์สองวีรศรีท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร ตึกเก่าเมืองภูเก็ต วัดคลอง วัดพระทอง วัดพระนางสร้าง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติดกลาง และเทศบาลกินเจ อีกทั้งยังมีสถานที่จัดแสดงศิลปวัฒนธรรมประยุกต์ที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลกและต่างประเทศในนามภูเก็ตแพนเคซี ตั้งอยู่ตำบลคลุมลา อำเภอกะทู้

อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมา จังหวัดภูเก็ตได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรธรรมชาติท่องเที่ยวจนเกินขีดความสามารถในการรองรับ กล่าวคือ ในบางพื้นที่ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้าไปท่องเที่ยวจนเกิดความแออัด รวมทั้งมีปัญหาอาคารสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เกิดขึ้นจำนวนมากทั้งโรงแรม รีสอร์ฟ หนู บ้านจัดสรร สถานบันเทิง เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สงผลให้เกิดปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เหมาะสม ปัญหาการจัดภูมิทัศน์ที่ไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ และมีปัญหามลพิษต่างๆ ตามมานานัปการ ทั้งปัญหาตະกอนดินรอบเกาะ น้ำชุ่น ปะการังลดจำนวน การก่อสร้างโรงแรมและที่พักอาศัยบนให้ลี้ เน้นน้ำเสียจากการประกอบการโรงเรם ร้านอาหาร รวมทั้งขาดการบำรุงรักษาและดูแลสภาพแวดล้อมชายหาดอย่างจริงจัง เนื่องจากชายหาดของภูเก็ตมีลักษณะที่แตกต่างกัน และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของแต่ละห้องคิน อาทิ ชายหาดเศรษฐกิจ เช่น หาดกะตะ หาดกะรน อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่น ชายหาดของเอกชน ส่วนใหญ่มีพื้นที่อยู่ที่บริเวณหน้าผา มีอ่าวโอบล้อม ชายหาดที่เป็นพื้นที่สาธารณะและใช้ประโยชน์ร่วมกัน เช่น หาดราไวย์ และชายหาดที่เป็นพื้นที่ของชุมชน สงผลให้แหล่งท่องเที่ยวหายแห้ง ตกอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม นอกจากนี้ ยังขาดการเสริมสร้างและรักษาเอกลักษณ์ของตน นับตั้งแต่อาคารบ้านเรือน วิถีชีวิตชุมชน ซึ่งปัจจุบันการแสดงวัฒนธรรมตามสถานที่ต่างๆ ล้วนเป็นการแสดงจากภาคอื่นๆ ที่ไม่ใช่ของท้องถิ่นดังเดิม

ทั้งนี้ เนื่องจากคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรธรรมชาติท่องเที่ยวเป็นอุปทานทางการท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นปัจจัยในการสร้างอุปสงค์ทางการท่องเที่ยว (Supply creates demand) ดังนั้น การพัฒนาอุปสงค์ด้านการท่องเที่ยวให้ต่อเนื่องในระยะยาว จำเป็นต้องพัฒนาและดูแลแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนสถาน หรือแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมงานประเพณีตามลำดับความสำคัญอย่างเร่งด่วน

5.1.2 ทรัพยากรบุคคล

จากสถิติจังหวัดภูเก็ตปี 2548 มีประชากรจำนวน 292,245 คน เป็นชาย 140,703 คน หญิง 151,542 คน ซึ่งในความเป็นจริงจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดมีมากกว่าข้อมูลในทะเบียนราช្ភรูป ประมาณว่ามีประชากรแห่งสูงถึงร้อยละ 40 ของประชากรที่ลงทะเบียนจริง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ มีธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวน้ำเงินจำนวนมาก ทำให้มีประชากรจากที่อื่นเข้ามาประกอบอาชีพ โดยไม่มีรายชื่อในข้อมูลทะเบียนราช្ភรูปแต่อย่างใด ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ ตามมา อาทิ ความปลดปล่อยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาเดส์ ซึ่งมีจำนวนผู้ติดเชื้อมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศไทย เป็นต้น

ในส่วนของอัตรากำลังแรงงานที่จดทะเบียนมีจำนวน 268,265 คน เป็นแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจำนวน 39,394 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.6 ของจำนวนแรงงานทั้งหมดในภูเก็ต ซึ่งมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับความเป็นจังหวัดธุรกิจท่องเที่ยวที่สำคัญและต้องการกำลังแรงงานสนับสนุนมาก โดยนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เข้าสู่ตลาดแรงงาน เนื่องจากค่านิยมของคนภาคใต้ที่ไม่ชอบลักษณะงานบริการ ไม่พอกใจในตำแหน่งว่างที่มีอยู่ จึงหันไปทำงานที่เกี่ยวนี้เองอื่นๆ ที่มีรายได้ดีกว่าและมีความสะดวกสบาย ประกอบกับแรงงานมีการอพยพออกจากพื้นที่ในช่วงรถนีกัยพิบัติ ล้วนนามิ ทำให้ภูเก็ตขาดแคลนบุคลากรการท่องเที่ยวทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เกิดปัญหาแรงงานต่างด้าว รวมถึงแรงงานต่างด้าวจากประเทศไทยเพื่อนบ้านอย่างพม่าทำงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งบุคลากรที่มีอยู่ขาดความต่อเนื่องในการถ่ายทอดความรู้และความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบจากการก้าวกระโดดของแรงงาน ทำให้สัดส่วนการเข้า-ออกตลาดแรงงานมีความผันผวนสูง ผู้ประกอบการจึงไม่ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเพิ่มทักษะความรู้ให้กับแรงงานอย่างจริงจัง นอกเหนือนี้ แม้ว่าภูเก็ตจะมีแหล่งวิชาการและสถาบันการศึกษาที่หลากหลาย แต่ยังไม่สามารถผลิตบุคลากรตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมการแข่งขันที่เน้นกลยุทธ์การสร้างความแตกต่างการให้บริการในระยะยาว

5.1.3 โครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยหลักที่影响อ่อนไหวต่อการลงทุนและการสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ความพร้อมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้โดยง่าย และได้รับความสะดวกสบายระหว่างพำนักอยู่ในภูเก็ต รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงและใช้บริการ จะมีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจในคลัสเตอร์ภูเก็ตด้วย ซึ่งพบว่า

- 1) ทางบก ภูเก็ตมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 402 เป็นเส้นทางหลัก มีทางหลวงจังหวัดรอบเกาะ และมีเส้นทางอื่นๆ ที่แยกจากเส้นทางหลักไปยังชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ระบบ

ขนส่งสาธารณะทั้งภายในจังหวัดภูเก็ตและจากจังหวัดต่างๆ ที่เดินทางมาอยู่ภูเก็ต มีความหลากหลายและ
หลากหลาย

อย่างไรก็ตาม การให้บริการรถรับจ้างในจังหวัดรวมถึงรถแท็กซี่ป้ายดำและแท็กซี่มิเตอร์ยัง
เป็นปัญหาหลักของนักท่องเที่ยว เนื่องจากค่าโดยสารต่อเที่ยวมีราคาสูง เพราะผู้ให้บริการไม่สามารถ
บริการข้ามเขตพื้นที่ได้ ทำให้ต้องเพิ่มราคางานวิ่งรถเที่ยวเปล่าในเส้นทางขากลับ รวมทั้งมีปัญหา
การจราจรคับคั่งและหนาแน่น จากปริมาณรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว
ขณะที่ไม่สามารถขยายถนนเพื่อรองรับได้ ส่งผลให้เกิดคุณภาพแย่ลงและอุบัติภัยบ่อยครั้ง ซึ่งอาจจำเป็นต้องมี
การศึกษาสำรวจเส้นทางเพื่อตัดถนนสายใหม่บริเวณที่มีปัญหานี้ เช่นทางเดียว (One Way) หรือจัดให้มีระบบการเชื่อมโยงการขนส่งสาธารณะในรูปแบบอื่นๆ อาทิ รถไฟฟ้า ซึ่งจังหวัดได้
มีการศึกษาจัดทำแผนแม่บทไว้แล้ว และนำเสนอสำนักงานนโยบายการขนส่งทางบก (สนช.) เพื่อพิจารณาให้
การสนับสนุนโครงการต่อไป เป็นต้น

2) ทางน้ำ ภูเก็ตมีโครงข่ายการคมนาคมทางน้ำค่อนข้างสมบูรณ์ มีท่าเรือให้บริการ
หลายประเภท โดยมีท่าเรือน้ำลึก 1 แห่ง คือ ท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต ใช้ในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารและ
เชื่อมระหว่างเกาะภูเก็ตและพื้นที่จังหวัดพังงาและกระเบื้องปูจันทบุรี ให้เอกชนดำเนินกิจการ
และมีท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ และการประมงซึ่งเป็นท่าเรือขนาดเล็กอีก 14 แห่ง เช่น
ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง ท่าเทียบเรืออ่าวปอ ซึ่งเป็นท่าเรือสำหรับสัญจรและขนส่งสินค้าระหว่างเกาะแวดและ
เกาะยาว จังหวัดพังงา และเป็นจุดรับส่งนักท่องเที่ยวระหว่างเกาะนอกน้อย เกาะนอกใหญ่ และอุทยาน
แห่งชาติพังงา และท่าเทียบเรือรัชภรา เป็นท่าเทียบเรือท่องเที่ยวและท่าอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น มีแพปลา 14
แห่ง มีท่าเทียบเรือน้ำมันอีก 2 แห่ง รวมทั้งมีท่าเทียบเรือมาเรื่องของเอกชน 3 แห่ง และกรรมการขนส่งทาง
น้ำและพาณิชยนาวีอยู่ระหว่างก่อสร้างอีก 1 แห่งบริเวณอ่าวฉลอง ท่าเรือต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ตมีบริการ
จอดเรือ โดยมีค่าเช่าและค่าบริการที่ต่างกัน จึงมีเรือเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเรือยอร์ชที่มา
จากแถบประเทศไทยและออกสเตเดีย ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีกำลังซื้อสูง

แม้ว่าภูเก็ตจะเป็นเมืองท่องเที่ยว และมีกิจกรรมกีฬาทางน้ำ ได้แก่ Phuket Regatta ซึ่ง
เป็นการแข่งขันเรือจากท่าวโลกที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และมีศักยภาพที่จะเป็นศูนย์กลางซึ่ง
นิทรรศการนานาชาติ แต่ยังขาดการพัฒนาท่าเทียบเรือที่ทันสมัยได้มาตรฐานเพื่อรองรับเรือท่องเที่ยวขนาด
ใหญ่ที่เดินทางข้ามมหาสมุทรได้ (ขนาดตั้งแต่ 100 พุตต์ขึ้นไป) โดยเฉพาะจากทวีปยุโรปและเมริกาที่คาด
ว่ามีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 ล้านคน ซึ่งนิยมเดินทางตามแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญต่างๆ ของทวีปเอเชียมากขึ้น
ทุกปี เนพะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ภูเก็ตมี Yacht Marina ที่ขนาดความจุไม่น้อยกว่า 1,000 ลำ เพื่อรองรับ
นักท่องเที่ยวในภูมิภาคที่เป็นเรือขนาดเล็กทั่วไป และเรือ Super Yacht ขนาดใหญ่ที่เดินทางจากทวีปยุโรป
ออกสเตเดีย และนิวซีแลนด์ รวมถึงอุ่นร้อนเรือขนาดใหญ่เกิน 100 พุต สำหรับ Super Yacht พร้อมบริการ

ซ้อมบำรุงครบทวงจร เนื่องจากจะสามารถดึงคุณักเดินเรือให้เข้ามาท่องเที่ยวใน่น่าน้ำภูเก็ตเพิ่มมากขึ้นไม่ต่างกว่าร้อยละ 10 หรือประมาณ 5,000 ลำ/ปี จากยุโรป ออกสู่ทะเล และเอเชีย โดยท่าเที่ยบเรือที่สามารถพัฒนาให้เป็น Marina ขนาดใหญ่ได้ คือ ท่าเที่ยบเรืออ่าวฉลอง อำเภอเมืองภูเก็ต ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางการเดินทางไปเกาะต่างๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นอาชีวภาพที่หลับพำนุฯได้ และอยู่ในเส้นทางของร่องน้ำลึกสามารถให้เรือยอร์ชขนาดใหญ่เข้าใช้บริการจอดพักเพื่อเติมเสบียงและเชื้อเพลิงได้ ปัจจุบันกรม การขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อยู่ระหว่างขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อขยายการดำเนินงานของท่าเที่ยบเรืออ่าวฉลอง และการดำเนินงานในรูปแบบ One Stop Service

3) ทางอากาศ ภูเก็ตมีท่าอากาศยานนานาชาติที่มีบทบาทสำคัญในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสาร เชื่อมโยงทั้งภายในและต่างประเทศโดยตรง ในปี 2549 มีจำนวนเที่ยวบินทั้งหมด 29,012 เที่ยว เป็นเที่ยวบินระหว่างประเทศจำนวน 12,687 เที่ยว และเที่ยวบินภายในประเทศจำนวน 16,325 เที่ยว ให้บริการผู้โดยสาร 4,441,992 คน และคาดว่าจำนวนผู้โดยสารจะเพิ่มขึ้นถึง 6.5 ล้านคน ในปี 2554 และ 11.5 ล้านคน ในปี 2564 ปัจจุบันบริษัทท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ได้ขยายท่าอากาศยานภูเก็ตให้รองรับผู้โดยสารได้ 6 ล้านต่อปี แบ่งเป็น ผู้โดยสารในประเทศ 2 ล้านคน/ปี และผู้โดยสารต่างประเทศ 4 ล้านคน/ปี คาดว่าในอนาคตจะปรับขยายให้สามารถรองรับได้ถึง 10 ล้านคน/ปี ทั้งนี้ สายการบินที่มีเส้นทางบินมายังภูเก็ต ได้แก่ การบินไทย บางกอกแอร์เวย์ ภูเก็ตแอร์ โคเรียลไทย เออร์ເອົ້າຍ ນກ ແລະ ໄກສອງ ແລະ ສ່ວນສາຍກາຣບິນຕ່າງໆ ได้แก่ ຍູນີແຂວ່ງເຈົກໄທເປີ ໄຊນໍາແຂວ່ງລົດຈັກໄທເປີ ຫຼືລົດແຂວ່ງຈັກສິງຄໂປ່ງ ແລະ ມາເລເຊີ້ຍແຂວ່ງລົດຈັກມາເລເຊີ້ຍ

อย่างไรก็ตาม ท่าอากาศยานภูเก็ตยังมีปัญหาในเรื่องพื้นที่ใช้สอยและลิ้งอำนวยความสะดวกที่ไม่เพียงพอ ทั้งในส่วนของอาคารผู้โดยสาร (Terminal) สายพานลำเลียงที่ไม่ได้ออกแบบสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวจากประเทศเมืองหนาวที่มีกระเบื้องเสื้อผ้าขนาดใหญ่ ปัญหานานจดอากาศยานไม่เพียงพอ ไม่สามารถให้บริการเครื่องบินโดยสารแบบเหมาลำที่ต้องการจอดพักเครื่องเป็นระยะเวลาหลายสัปดาห์ระหว่างรอผู้โดยสาร และปัญหาการจราจรหน้าท่าอากาศยาน ที่ขาดการจัดระเบียบเนื่องจากความไม่ชัดเจนของนโยบายระหว่างส่วนกลางและห้องถีน โดยเฉพาะในบางช่วงเวลาของฤดูกาลท่องเที่ยวที่มีเที่ยวบินลงพื้นที่ กันถึงประมาณ 15-20 เที่ยว ในเวลาใกล้เคียงกัน จนบางครั้งเกิดความไม่สงบในท้องฟ้า นักท่องเที่ยวและการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งนับเป็นเหตุการณ์ที่ไม่ดีต่อภาพพจน์การท่องเที่ยวของจังหวัดกับความประทับใจแรกที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาถึง

4) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนาภูเก็ตให้เป็นเมืองนานาชาติ และเป็นหนึ่งในสามจังหวัดนำร่องที่เป็น ICT City นอกจากนี้จากการสำรวจใหม่ และขอแก่น ภูเก็ตมีโครงสร้างพื้นฐานด้านการสื่อสารที่ทั่วถึงและเพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ สามารถตอบสนองความต้องการ และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคตได้ โดยมีบริการอินเทอร์เน็ต

ความเร็วสูง (Broadband Internet) ที่มีราคาถูก (500 บาท/เดือน) บริการอินเตอร์เน็ตไร้สายตามสถานที่ต่างๆ ทั่วโรงแรม รีสอร์ฟ สถาบันการศึกษา สนามบินนานาชาติภูเก็ต มี Fiber Optic ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีไมโครเวฟ มีการเชื่อมโยงกับ Back Bone ไปยังดาวเทียม และมีศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดภูเก็ต (PPOC) ที่มี Database Server และ Web Server เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลจังหวัดสู่กระทรวง ทบวง กรม และศูนย์ปฏิบัติการนายกรัฐมนตรี เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของจังหวัดแบบบูรณาการ นอกจากนี้ มีชุมชนอยุธยา 12 ชุมชน มีจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการในปี 2548 จำนวน 90,941 หมายเลข มีโทรศัพท์สาธารณะทั่วถือกันและทางไกล 139 เลขหมาย อัตราส่วนคู่สายโทรศัพท์ต่อผู้ใช้เท่ากับ 1:3:5 และมีสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (Software Industry Promotion Agency-SIPA) สนับสนุนการจัดทำโปรแกรมเพื่อบริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ซึ่งเป็นโครงการนำร่องของสำนักงานขนส่งจังหวัดภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตให้ความร่วมมือในการจัดทำระบบโปรแกรมจัดการฐานข้อมูล อย่างไรก็ตาม ภูเก็ตยังมีปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

5.1.4 ระบบสาธารณูปโภค

1) **ไฟฟ้า ภูเก็ต** เป็นจังหวัดแรกในประเทศไทยที่มีไฟฟ้าใช้ทุกหมู่บ้าน โดยพื้นที่ที่เป็นเกากกลางทะเลจะใช้กระแสไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และเครื่องปั่นไฟฟ้าดีเซล ในปี 2548 มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า 26,625 ครัวเรือน และมีจำนวนไฟฟ้าที่จำหน่าย 112,843.27 ล้านยูนิต ซึ่งสามารถให้บริการได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการ และสามารถรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคตได้อีกด้วย

2) **แหล่งน้ำและระบบการประปา** ปัจจุบันจังหวัดภูเก็ตมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ 1 อ่าง คือ เชื่อนบางวاد ขนาดความจุ 7.3 ล้านลูกบาศก์เมตร และมีแหล่งน้ำจากชุมเมืองเก่าของรัฐ 7 แห่ง ความจุ 1.5 ล้านลูกบาศก์เมตร และของภาคเอกชนประมาณ 6 แห่ง ความจุ 4 ล้านลูกบาศก์เมตร สำหรับใช้ในการผลิตน้ำประปา ทั้งนี้ มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักด้านการประปาคือ การประปาส่วนภูมิภาค และการประปาเทศบาล เมืองภูเก็ต ซึ่งมีกำลังการผลิตประมาณ 15,422 ลูกบาศก์เมตร/วัน ให้บริการแก่ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตและพื้นที่ใกล้เคียง และได้รับน้ำประปาบางส่วนจากการประปาส่วนภูมิภาคประมาณ 7,514 ลูกบาศก์เมตร/วัน นอกจากนี้ มีการประปาชุมชน อีก 3 แห่งที่ให้บริการชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง คือ การประปาเทศบาลตำบลเทพกระษัตรี การประปาเทศบาลตำบลเชิงทะเล และการประปาบ้านสะป่า ซึ่งแต่ละแห่งมีกำลังการผลิต 20 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง

การใช้น้ำประปาจังหวัดภูเก็ต ปีงบประมาณ 2545-2548

รายการ	2545	2546	2547	2548
จำนวนผู้ใช้น้ำ (ราย)	13,612	13,940	14,258	14,645
กำลังผลิตได้ (ลบม./ปี)	8,726,400	8,726,400	9,417,600	9,417,600
น้ำที่ผลิตได้ (ลบม./ปี)	9,594,327	8,779,939	9,303,124	8,669,976
ปริมาณที่จำหน่ายแก่ผู้ใช้ (ลบม./ปี)	7,729,338	7,458,365	8,026,505	8,284,855
บริมาณที่ขายสาธารณะรั่วไหล(ลบม./ปี)	2,688,755	2,203,966	2,193,139	1,547,206
ปริมาณน้ำซึ่งจาก กปภ.	823,766	882,392	916,520	1,162,085

ที่มา: สำนักงานเทศบาลนครภูเก็ต

ประมาณการความต้องการใช้น้ำของจังหวัดภูเก็ต

พื้นที่	ประชากร-คน		ปริมาณน้ำที่ต้องการ-ล้าน ลบม.					
	2548	ร้อยละ	2548	2549	2550	2560	2570	2580
อ.เมือง	186,288	63.3	24.5	25.4	26.3	34.0	44.0	57.1
อ.กะทู้	37,984	12.9	8.1	8.5	8.9	11.2	14.2	17.9
อ.ตลาด	69,941	23.8	9.5	9.8	10.2	13.1	17.0	22.0
รวม	294,213	100.0	42.1	43.7	45.4	58.3	75.2	97.0

ที่มา: โครงการชลประทานจังหวัดภูเก็ต

ในปี 2550 ปริมาณน้ำประปาที่ผลิตได้ในจังหวัดมีทั้งสิ้น 22.42 ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะที่ความต้องการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอยู่ที่ 45.4 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี หรือเฉลี่ยประมาณวันละ 123,300 ลูกบาศก์เมตร โดยคำago เมืองภูเก็ตมีความต้องการน้ำมากที่สุดประมาณร้อยละ 58 คำago หัวทุ่ต้องการร้อยละ 20 และคำago ตลาดร้อยละ 22 และคาดว่าปริมาณความต้องการน้ำจะเพิ่มขึ้นมากกว่าสองเท่าในระยะ 30 ปีข้างหน้า หรือ 97 ล้านลูกบาศก์เมตรในปี 2580 ขณะที่พื้นที่ที่บริการประปามีประมาณร้อยละ 39 ของทั้งเคาะ โดยหากโรงกรองน้ำประปาทุกแห่งมีน้ำดิบเพียงพอจะสาม ารถสนองความต้องการได้ประมาณร้อยละ 79 ของความต้องการทั้งหมด อย่างไรก็ตาม โรงกรองน้ำห้าลายแห่งมีน้ำดิบไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถผลิตน้ำประปาได้เต็มกำลัง เกิดปัญหาขาดแคลนน้ำประปาน้ำพื้นที่ในช่วงหน้าแล้ง ซึ่งจังหวัดได้แก้ไขโดยให้บริษัท R.E.Q. Water Service Co, Ltd. ผลิตน้ำประปางานน้ำทะเล (RO) จำนวน 10,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน และการประปามีภาระซื้อเพื่อจำหน่ายให้ประชาชนในเขตพื้นที่กะตะ ภูวน และป่าตอง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงมาก นอกเหนือไปนี้ กรมชลประทานได้ดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำที่คลองบางเนินยวดำ ขนาดความจุ 7.2 ล้านลูกบาศก์เมตร ซึ่งจะแล้วเสร็จในเดือนกันยายน 2550 และจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำคลองกระทะ ขนาดความจุ 5.7 ล้านลูกบาศก์เมตร ในปี 2551-2552 ซึ่งคาดว่าจะสามารถรองรับการใช้น้ำได้ประมาณ 10 ปี สำหรับในระยะยาว มีโครงการผันน้ำดิบจากเขื่อนรัชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานีมายังจังหวัดภูเก็ต ซึ่งมีระยะทาง 185 กิโลเมตร

แม้ว่าจังหวัดภูเก็ตจะได้ดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มเติม พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำเดิม ที่มีอยู่ให้สามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ได้เต็มศักยภาพ หรือส่งเสริมให้เอกชนพัฒนาแหล่งน้ำ แต่ปัญหาการขาดแคลนน้ำยังคงมีอยู่ เนื่องจากปริมาณฝนตกไม่สม่ำเสมอตลอดทั้งปี ปริมาณการกักเก็บน้ำไม่เพียงพอที่จะให้การประปาสูบใช้ได้เต็มกำลังตามความต้องการ ประกอบกับปริมาณความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเกาะภูเก็ตซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยว ดังนั้น ปัญหาการขาดแคลนน้ำจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วน ทั้งการเตรียมแผนกักเก็บน้ำเพื่อให้การผลิตน้ำประปาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมให้ภาคเอกชนร่วมลงทุนในการจัดหาและผลิตน้ำประปาให้เพียงพอ กับความต้องการที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต

3) ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียของจังหวัดภูเก็ตโดยทั่วไปใช้ระบบรวมชาติ ยกเว้นเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลตำบลป่าตอง และเทศบาลตำบลลักษณ์ ที่มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นระบบ โดยเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตสามารถรับน้ำเสียได้ 36,960 ลูกบาศก์เมตร/วัน มีการก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียที่ถนนสายรามคำแหงกับถนน 200 ปีบันพื้นที่ประมาณ 13.5 ไร่ และได้จัดเตรียมสถานที่ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียที่ถนนสายรามคำแหงกับถนน 200 ปีบันพื้นที่ 33 ไร่ บริเวณป่าเลนคลองเกาะพี นอกจากนี้ มีโครงการบำบัดน้ำเสียของเขตเทศบาลอื่นๆ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ (1) พื้นที่เขตเทศบาลตำบลกะทู้ จะแล้วเสร็จในปี 2550 (2) พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลรัชฎาและชุมชนคลองท่าจีน อยู่ระหว่างการศึกษาและออกแบบ (3) พื้นที่ตำบล咯ມลา และพื้นที่ตำบลเชิงทะเล ได้ทำการศึกษาและออกแบบ เรียบร้อยแล้ว และคาดงบประมาณก่อสร้าง และ (4) พื้นที่ตำบลฉลอง-ราไวย์ อยู่ระหว่างขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งนี้ หากการดำเนินโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จ จะช่วยบรรเทาปัญหาการเกิดวิกฤตน้ำเสียชายฝั่งได้

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีโครงการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง แต่หลายพื้นที่ยังขาดแคลนระบบบำบัดน้ำเสียรวมที่มีมาตรฐานสมัยใหม่ ก่อให้เกิดปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลจากโรงงานที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ร้านอาหาร และที่อยู่อาศัย ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการจัดการในภาพรวมของจังหวัดอย่างเร่งด่วน เช่นเดียวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อมิให้สภาพแวดล้อมชายหาดน้ำทะเล และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งเป็นจุดขายหลักของเกาะภูเก็ต ต้องเสื่อมโทรมจนยากเกินแก้ไข

4) ระบบการกำจัดขยะสิ่งปฏิกูล กระบวนการจัดการขยะสิ่งปฏิกูลในจังหวัดภูเก็ต ให้รักษาระดับสากลที่บริเวณป่าชายเลนคลองเกาะพี ตำบลทวีชิริ อำเภอเมืองภูเก็ต และมีระบบเตาเผาอยู่ขนาด 250 ตันต่อวัน จำนวน 1 เตา ซึ่งเป็นโรงเผาขนาดใหญ่ที่สุดของศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งไดริ่งใช้เทคนิคการรีไซเคิลขยะ ควบคู่ไปกับการนำก้าชจากการเน่าเสียป้อมมาใช้สร้างพลังงานในโรงปฏิกรณ์การรีไซเคิลตลอดจนรณรงค์ให้ห้องถังต่างๆ จัดทำโครงการลดปริมาณขยะโดยแยกขยะ Recycle อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการกำจัดขยะต่อวันยังไม่เพียงพอต่อบริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจำนวน 490.5 ตันต่อ

วัน หรือ 179,040 ตันต่อปี (ประมาณการจากจำนวนนักท่องเที่ยวและประชากรจังหวัดภูเก็ตและอัตราการผลิต ของของคนไทยเฉลี่ย 0.96 กก. ต่อกันต่อวัน (กรมควบคุมมลพิษ, 2546)) แสดงให้เห็นว่าภูเก็ตมีปัญหาการเริ่บ และกำจัดขยะ ปัจจุบันเทศบาลนครภูเก็ตต้องพักรายเดือนเพื่อรอการกำจัดต่อไป และในบางพื้นที่มีปัญหาขยะ ตกด้าน หรือการกำจัดที่ไม่ถูกวิธีที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งในอนาคตหากจำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้น ปัญหานี้จะยิ่งวุ่นแรงมากขึ้น จำเป็นต้องเพิ่มศักยภาพเตาเผาขยะเดิมให้มีความสามารถ กำจัดขยะได้มากขึ้น และปลูกฝังจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์และควบคุมลดพิษในระดับท้องถิ่น เพื่อยกระดับ คุณภาพชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น และบรรเทาปัญหาขยะล้นเมือง

5.1.5 มาตรการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1) **ภัยธรรมชาติ** ภัยหลังเหตุการณ์ธรรมชาติบดภัยสีน้ำเงิน เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 รัฐบาลได้จัดตั้ง “ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ” ขึ้น พร้อมทั้งได้กำหนดมาตรการเตรียมสร้างระบบการ เตือนภัยธรรมชาติ (Early Warning System) และได้ติดตั้งระบบเตือนภัย (หอด้วยสายฟ้า) จำนวน 62 แห่ง บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน 6 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งระบบเชื่อมโยงรับส่งข้อมูลการเตือนภัยกับ หน่วยงานที่ติดตามสภาพอากาศ และส่งเสียงไซเรนเตือน และเตือนผู้ให้ประชาชนอยู่พื้นที่สูง 6 ภาษา คือ ไทย ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เยอรมัน อังกฤษ และจีน รวมทั้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกระทรวง มหาดไทย ได้จัดทำแผนให้ความช่วยเหลือและอพยพประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย มีการอบรมให้ความรู้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบการโรงแรมในพื้นที่ ฝึกซ้อมปฏิบัติจริง และจัดทำป้ายสัญญาณอพยพติดตั้งอย่าง ทั่วถึงและสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน และได้จัดพิมพ์คู่มือการอพยพแก่ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัยด้วย

สำหรับจังหวัดภูเก็ต รัฐบาลได้ดำเนินการติดตั้งหอดเตือนภัยล่วงหน้ารวม 4 แห่ง อยู่ใน พื้นที่อำเภอเมืองภูเก็ตทั้งหมด เพื่อสร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ คือ 1) บริเวณ หาดราไวย์ ตำบลราไวย์ 2) หาดกะรน ตำบลกะรน 3) ท่าเทียบเรืออ่าวฉลอง ตำบลฉลอง และ 4) บ้าน แหลมตุ้กแก หมู่ที่ 4 ตำบลรังษฎา และจังหวัดภูเก็ตได้ดำเนินการติดตั้งหอดเตือนภัยล่วงหน้า เพิ่มเติมอีก 9 แห่ง คือ อำเภอเมืองภูเก็ต 4 แห่ง ได้แก่ 1) หาดกะตะ ตำบลกะตะ 2) หาดกะรน ตำบลกะรน 3) บริเวณอ่าว ยนต์ ตำบลวิชิต และ 4) บริเวณสะพานหิน ตำบลตลาดใหญ่ (เขตเทศบาลภูเก็ต) และอำเภอกะทู้ 1 แห่ง คือ หาดกมลา ตำบลกมลา และอำเภอคลอง 4 แห่ง คือ 1) หาดในยาง ตำบลสาคู 2) หาดไม้ข้าวบริเวณ หลังวัดไม้ข้าว ตำบลไม้ข้าว 3) หาดบางเทา-เลพัง ตำบลเชิงทะเล และ 4) บริเวณอ่าวปอ ตำบลป่าคลอก

2) **ภัยการก่อการร้าย** จังหวัดภูเก็ตได้นำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาการ ก่อการร้ายของสำนักงานตำรวจนครบาลและหน่วยงานข่าวกรอง มากำหนดเป็นมาตรการรักษาความ ปลอดภัยตามระดับความเข้มงวด ในการรักษาความปลอดภัยของภาครัฐ โดยสถานที่ท่องเที่ยวที่มี ชาวต่างชาติอยู่เป็นจำนวนมากได้กำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยสูง และบริเวณสนามบินและ

ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ และสถานีขนส่งรถโดยสาร ได้กำหนดระดับการรักษาความปลอดภัยขั้นสูงสุด นอกเหนือไป ได้มีการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) จำนวน 48 เครื่อง บริเวณจุดสำคัญทั่ว各地เพื่อเป็นเครื่องมือในการเฝ้าระวังความปลอดภัยให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว และมีแผนขยายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในระยะต่อไป ขณะเดียวกันได้ขอความร่วมมือจากภาคเอกชน ห้างสรรพสินค้า และร้านค้า ให้ติดตั้งกล้องวงจรปิดด้วย

3) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จากการที่จังหวัดภูเก็ตเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลที่เป็นที่รู้จักและนิยมแพร่หลายในตลาดท่องเที่ยวโลก ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการจัดการอย่างดี เพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติได้รับความปลอดภัยสูงสุด หรือได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที่ในกรณีที่เกิดเหตุภัยธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งภัยจากภาระบาดของโรคต่างๆ อาทิ โควิด-19 โคโรนาไวรัส โดยจังหวัดภูเก็ตได้จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลที่ท่าเรือภูเก็ต (อ่าวฉลอง) และจัดตั้งด่านตรวจที่ท่าจัตุรัชย์ ซึ่งเป็นด่านแรกที่เข้าสู่ภูเก็ต มีเครื่องมือที่ทันสมัยได้มาตรฐาน เป็นด่านเฝ้าระวังตรวจตราภัยต่างๆ รวมทั้งการเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบาดอย่างเข้มงวด และการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวดบริเวณท่าอากาศยานภูเก็ต ซึ่งเป็นสนามบินระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม จากสถิติจังหวัดภูเก็ตปี 2548 มีประชากรจำนวน 292,245 คน ไม่นับรวมประชากรแห่งที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน ซึ่งได้เข้ามาเยี่ยมชม ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขณะที่มีกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลเพียง 1,046 นาย มีสถานีตำรวจนครบาล 8 แห่ง มีคดีเกี่ยวกับมิจฉาชีพหรืออาชญากรรมต่างๆ จำนวน 5,000 คดี/ปี และยังมีกิจกรรมต่างๆ ที่จังหวัดและส่วนกลางได้จัดขึ้นเพื่อสืบสานประเพณี อาทิ กิจกรรมด้านกีฬา การประชุมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน การต้อนรับօคตันตุก เป็นต้น ทำให้อัตรากำลังที่มีไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันตำรวจนาย 1 นาย ต้องดูแลประชาชนกว่า 2,000 คน เกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ไม่ควรเกิน 800 คน ซึ่งแสดงถึงการขาดกำลังพลสนับสนุนอีกกว่า 500 นาย แต่ไม่สามารถรับเพิ่มได้เนื่องจากนโยบายรัฐบาลต้องการลดจำนวนข้าราชการลง ประกอบกับกำลังพลที่มีอยู่ยังขาดความมุ่งและประสบการณ์ในการให้บริการและดูแลนักท่องเที่ยว เนื่องจากเป็นกำลังพลที่ถูกฝึกมาเพื่อทำหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยแก่คนไทยในเขตพื้นที่รับผิดชอบเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาขาดแคลนคุปภรณ์ดับเพลิงและการบรรเทาสาธารณภัย อาทิ เรือตรวจการณ์ทางทะเลของตำรวจน้ำที่มีอายุการใช้งานกว่า 15 ปี ขาดคุปภรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัย และไม่มีคุปภรณ์เครื่องดับเพลิงประจำเรือ ซึ่งความปลอดภัยทางทะเลของนักท่องเที่ยวเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องให้เห็นถึงความสามารถด้านการจัดการของหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ดูแลความปลอดภัยทางทะเล เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยสูงสุดหรือได้รับความช่วยเหลือทันท่วงที่ เนื่องจากทรัพยากรทางทะเลเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก

5.1.6 การจัดผังเมืองทางภูมิศาสตร์

เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ สมดุลล้องกับสภาพข้อเท็จจริงและก่อให้เกิดความต่อเนื่อง ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและประกอบกิจกรรมต่างๆ จังหวัดภูเก็ตจึงได้จัดทำผังเมืองเฉพาะ 8 ผัง แล้วเสร็จในปี 2548 ได้แก่ ผังเมืองภูเก็ต ผังเมืองชุมชนป่าตองและชุมชนกระวน ผังเมืองชุมชนเทพกราชชัตตี/ครรภ์สุนทรและป่าคลอก ผังเมืองชุมชนเกาะแก้วและชุมชนกระทู้ ผังเมืองชุมชนเชิงทะเลและชุมชนกมลา ผังเมืองบริเวณท่าเรือน้ำลึกและชุมชนวิชิต ผังเมืองชุมชนคลองและชุมชนราไวย์ ผังเมืองชุมชนไม้ข้าวและชุมชนสาคู และในปี 2549 ได้จัดทำผังเมืองรวมภูเก็ตโดยการรวมผังเมืองเฉพาะทั้ง 8 ผัง ให้เหลือเป็นผังเมืองรวมฉบับเดียวแล้วเสร็จ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 543.034 ตารางกิโลเมตร หรือ 339,396 ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ 3 อำเภอ 17 ตำบล

อย่างไร้ตาม ยังคงมีปัญหาในการนำผังเมืองเฉพาะไปบังคับใช้จริงใน 6 พื้นที่ เมืองจากพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่กำหนดให้ บางมาตรฐานเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและปฏิบัติจริงไม่ได้จำเป็นจะต้องออกกฎหมายลูกนารองรับการบังคับใช้ หรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็นเทศบัญญัติเพื่อบังคับใช้ไปลงก่อน และจะต้องได้รับการแก้ไขต่อไป โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สมดุลล้องกับความต้องการของชุมชนในพื้นที่ และมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2 เงื่อนไขด้านอุปสงค์ (Demand Conditions)

เป็นการวิเคราะห์คุณภาพของอุปสงค์ภายในประเทศ ว่าช่วง ยส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตมีการปรับปรุงคุณภาพ คิดค้น พัฒนา และสร้างนวัตกรรมให้กับสินค้าและบริการมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจาก

5.2.1 ขนาดของอุปสงค์

ในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนภูเก็ตจำนวน 4,499,324 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 2,882,779 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย 1,616,545 คน โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 79.24 และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว 77,595.88 ล้านบาท แบ่งเป็น รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติถึงร้อยละ 84 หรือ 65,151.01 ล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 16 หรือ 12,444 ล้านบาท โดยนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปนิยมเดินทางมาเยือนภูเก็ตมากที่สุดจำนวน 1,343,147 คน หรือร้อยละ 47 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียจำนวน 960,572 คน หรือร้อยละ 33.32 และ อันดับสามเป็นนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอาเซียนจำนวน 322,206 คน หรือร้อยละ 11.18 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่สุด คือ นักท่องเที่ยวจากประเทศไทยอสเตรเลีย เกาหลี และสวีเดน และที่เริ่มนิยมในมายอยเดินทางมามากขึ้น ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย และตะวันออกกลาง (นิยมเที่ยวช่วงฤดูฝน) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวต่างชาติมีระยะเวลาพำนักเฉลี่ยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย คือ 5.29 วัน ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระยะเวลา

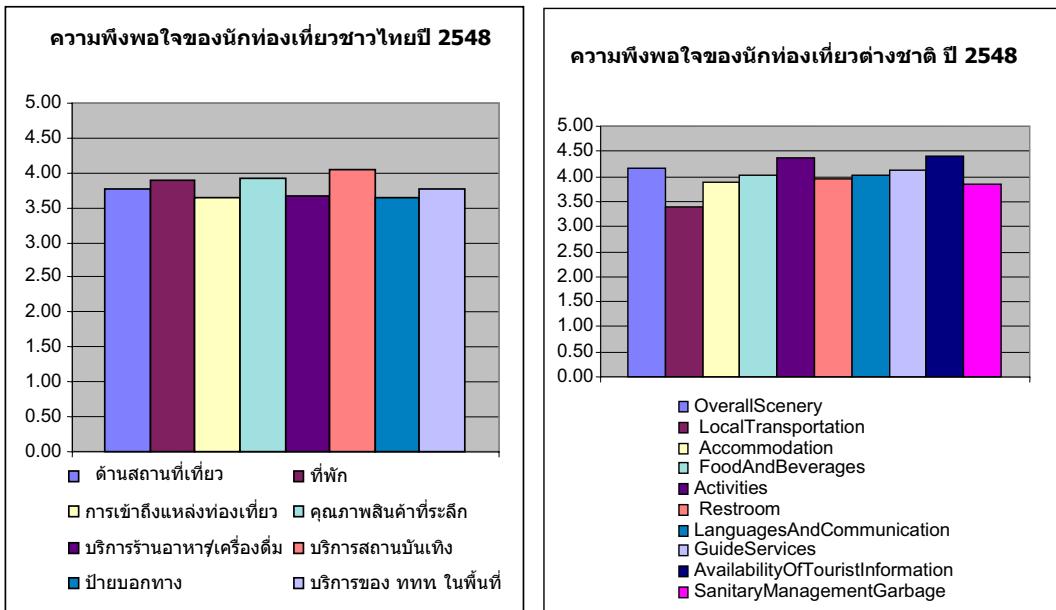
พัฒนาเฉลี่ยเพียง 3.07 วัน และนิยมท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาว หรือช่วงเทศกาล โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 4,343 บาทต่อวันต่อคน ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 2,646 บาทต่อวัน ต่อคน

5.2.2 คุณลักษณะของอุปสงค์

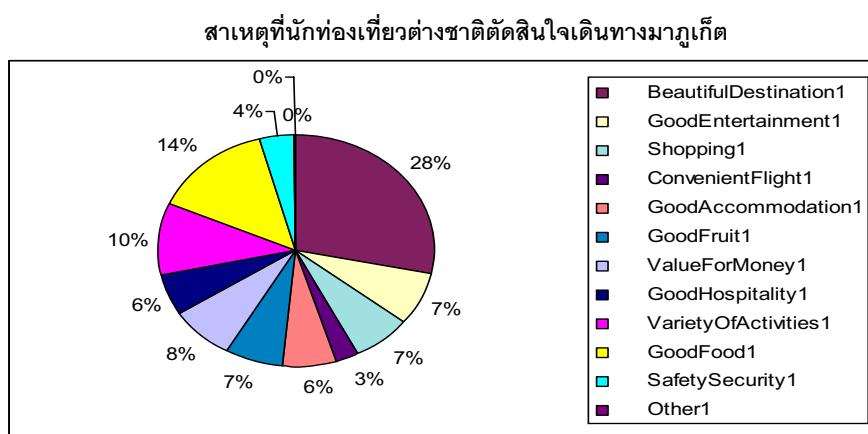
ผลการสำรวจนักท่องเที่ยวทั้งจากแบบสอบถามที่ สศช ได้จัดทำขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2550 ผลสำรวจนักท่องเที่ยวปี 2549 (2006) ของ The Greater Magazine ร่วมกับมหาวิทยาลัยสังฆโลกินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต รวมทั้งผลสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยปี 2548 พบร่วมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสุขที่ได้เลือกมาพักผ่อนที่ภูเก็ต โดยเป็นนักท่องเที่ยวที่กลับมาเที่ยวซ้ำถึงร้อยละ 54 ด้วยเหตุผลหลัก คือ การได้มาพักผ่อนชĎาดทราบที่สวยงามและสนุกสนานกับกิจกรรมทางทะเล อาหารรสชาติเป็นเลิศ และผู้คนที่มีอัธยาศัยไม่ตรี ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ โดยเฉพาะจากฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย และจีน จะให้คะแนนสูงในประเด็นเรื่องที่พัก อาหาร บริการ ความเป็นมิตรไมตรี สภาพแวดล้อมและมนต์เสน่ห์ของธรรมชาติ ขณะที่นักท่องเที่ยวจากอังกฤษ กลุ่มสแกนดิเนเวีย สาธารณรัฐเช็ก สวิตเซอร์แลนด์ ออสเตรเลีย และสิงคโปร์ ให้คะแนนที่ต่ำกว่า เนื่องจากเป็นกลุ่มที่กลับมาที่ภูเก็ตซ้ำ และเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ได้รับบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานสูงอยู่แล้ว ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกัน รองลงมาคือความสงบของแหล่งท่องเที่ยว และความมีชีวิตริมของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ นอกจากนี้ ยังพบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อการเดินทางมากเยี่ยมเยื่อนเพื่อนผู้ที่เป็นคนไทยที่ได้พบปะรู้จักกันจากการเดินทางท่องเที่ยวครั้งก่อน และชาวญี่ปุ่นที่ทำงานอยู่ในภูเก็ต สวนลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากเชียงใหม่ จันทบุรี ภูเก็ต ฯลฯ ในการเดินทางในลักษณะกลุ่มทัวร์ ขณะที่นักท่องเที่ยวจากญี่ปุ่นเดินทางท่องเที่ยวแบบส่วนตัว โดยชายหาดที่เป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว คือ หาดป่าตอง หาดกะรน และหาดกะตะ

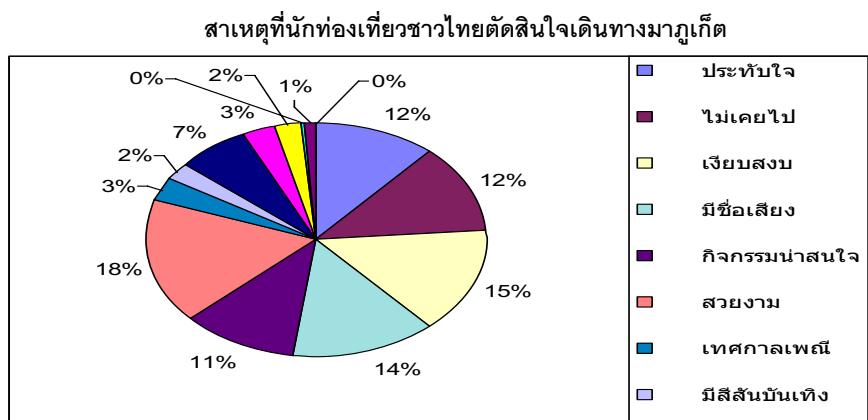
กล่าวโดยรวมได้ว่า แรงจูงใจหลักที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกมาภูเก็ต คือ ชายหาด และความคุ้มค่า (Value for money) รองลงมาคือ อาหาร สภาพแวดล้อมธรรมชาติ และแหล่ง Shopping (เฉพาะนักท่องเที่ยวเชียงใหม่) และเป็นที่น่าแปลกใจว่า แหล่งท่องเที่ยวามค่าคืนกลับไม่ได้เป็นจุดเดียวที่สำคัญของนักท่องเที่ยวมากนัก ขณะที่สิ่งที่นักท่องเที่ยวไม่พอใจ คือ การไม่จำกัดบริเวณสำหรับการเล่นสกุลเดอร์ทำให้รบกวนและเป็นอันตรายต่อการเล่นน้ำชายหาด การถูกเครื่องเขียนให้ชื้อสินค้าและเข้าชมโรงงาน ราคาสินค้าที่สูงเกินมาตรฐาน ปัญหาการต่อรองราคากับรถโดยสารสาธารณะ การฉ้อราษฎร์บังหลวง การจราจร และปัญหาสิ่งแวดล้อม แผนภาพแสดงความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต ปี 2548

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และจากการสำรวจของ สศช.

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการสำรวจของ สศช.

ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

5.2.3 ความพิถีพิถันและการเรียกร้องของผู้บริโภค

ความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติไม่แตกต่างมากนัก ในประเด็นเรื่องความสะอาดสวยงามและความหลากหลายของสินค้าและบริการ เช่น อาหาร ของที่ระลึก อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพิถีพิถันต้องการบริการที่มีความนอบน้อม สุภาพ มีมาตรฐานแบบไทย ขณะที่ภูเก็ต มีนักท่องเที่ยวต่างชาติมากกว่าร้อยละ 60 สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้มากกว่าร้อยละ 80 ของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ทำให้ผู้ให้บริการหรือผู้ประกอบการมุ่งเน้นให้บริการแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก จนอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทย รวมทั้งไม่ใส่ใจในการบริการนักท่องเที่ยวไทยซึ่งมีข้อเรียกร้องสูงกว่า

5.2.4 โครงสร้างสัดส่วนของอุปสงค์

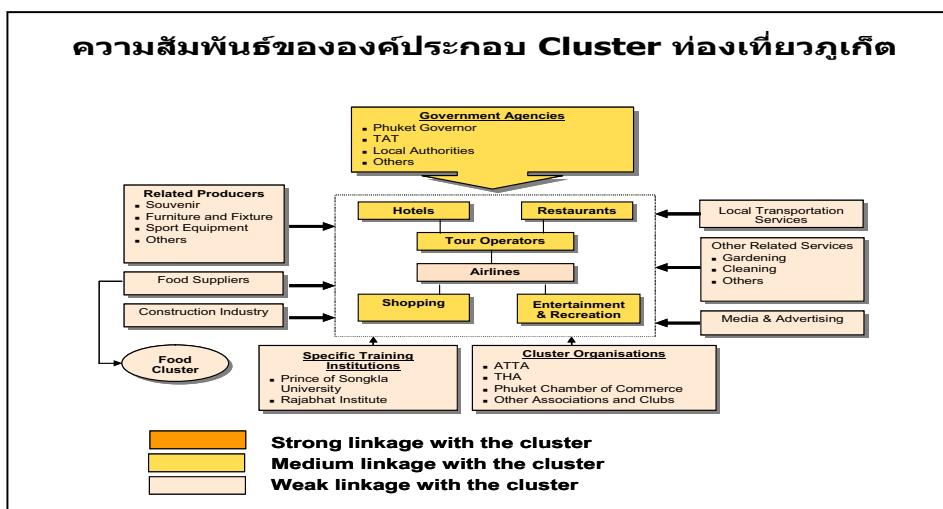
เนื่องจากขนาดของอุปสงค์ภายในประเทศมีขนาดเล็กและมีกำลังซื้อต่ำกว่า จึงไม่จูงใจให้ผู้ประกอบการพัฒนาหรือสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจมากเท่ากับอุปสงค์ที่มาจากภายนอก คือ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นกลุ่มลูกค้ารายใหญ่ของจังหวัด ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญในการกระตุ้นการพัฒนาคุณภาพบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ให้มีมาตรฐานสากลสอดคล้องกับความต้องการและคาดหวังของนักท่องเที่ยว รวมทั้งมีความพร้อมในการตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม ได้ เช่น นักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลาง หรืออิสราเอล

5.3 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวโยงและสนับสนุน (Related and Supporting Industries)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกิจกรรมในกระบวนการผลิตตามห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งและมีการประสานความร่วมมือเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายอย่างต่อเนื่องตลอดห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งพบว่า

กลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต และของประเทศไทย ทั้งด้านการสร้างมูลค่าเพิ่ม การจ้างงาน และการกระจายรายได้สู่ระดับภาคหมู่บ้าน ซึ่งจังหวัดภูเก็ตมีองค์ประกอบของเครือข่ายวิสาหกิจด้านการท่องเที่ยวค่อนข้างจะครบถ้วน ประกอบด้วย ธุรกิจหลัก เป็นธุรกิจที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจการเดินทางระหว่างประเทศ และธุรกิจที่พัฒนาศักยภาพ คือ ธุรกิจที่ให้บริการทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ได้แก่ ธุรกิจค้าปลีก และจำหน่ายของที่ระลึก ภัตตาคารร้านอาหาร สวนสนุก แหล่งบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และธุรกิจการเดินทางภายในประเทศ ธุรกิจที่ให้บริการสนับสนุน ได้แก่ ธุรกิจการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ขนส่งมวลชน ธุรกิจการเงินและการแลกเปลี่ยนเงินตรา ชัพพลาเยอร์ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมการผลิต ของที่ระลึก อุตสาหกรรมก่อสร้าง เป็นต้น (จากข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ พ布ฯ ในปี 2547 ภูเก็ตมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวจำนวน 822 แห่ง) รวมทั้งหน่วยงาน

และสถาบันสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัด ประกอบด้วย สถาบันการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ห้องสถาบันทั่วไปและที่เปิดอบรมด้านการท่องเที่ยวเป็นการเฉพาะ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต สถาบันการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยวนานาชาติ วิทยาลัยดุสิตธานี สถาบันราชภัฏ หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สมาคมและชุมชนด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต สมาคมผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมหาดกะตะภูเก็ต สมาคมโรงแรมภาคใต้ สมาคมมัคคุเทศก์ภูเก็ต ชมรมธุรกิจการโรงแรมหาดป่าตอง ชมรมเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

5.3.1 ธุรกิจนำเที่ยว

เป็นตัวเชื่อมโยงที่สำคัญที่สุดในกลุ่มอุตสาหกรรมห้องเที่ยว หากแต่เป็นธุรกิจที่มีผู้ประกอบการขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก มีการแข่งขันที่รุนแรงด้านราคา และขาดการควบคุมมาตรฐานจำนวนบริษัทนำเที่ยว มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และกว่าร้อยละ 80 จะประกอบธุรกิจนำเที่ยวหลายประเทศ คือทั้งในประเทศ (Domestic) และต่างประเทศ (Inbound) โดยผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว Inbound จะมีขนาดใหญ่กว่า คือมีจำนวนพนักงานเฉลี่ยต่อคนมากกว่าผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวในประเทศ ส่วนมัคคุเทศก์ของบริษัทนำเที่ยวทั่วไปส่วนใหญ่จะเป็นพนักงานอิสระ

5.3.2 ธุรกิจโรงแรมที่พักอาศัย

สถานที่พักแรมของจังหวัดภูเก็ต มีจำนวนลดลงหลังจากเหตุการณ์ tsunami ที่ก่อให้เกิดสึนามิ (Tsunami) คือ จากจำนวน 579 แห่ง ในปี 2547 เหลือ 528 แห่ง ในปี 2548 หรือลดลงร้อยละ 8.81 แต่ภายหลังจากสถานการณ์การท่องเที่ยวได้ปรับตัวดีขึ้นในปี 2549 ได้มีการลงทุนในธุรกิจสถานที่พักแรม

เพิ่มขึ้นเป็น 570 แห่ง หรือมีขยายตัวร้อยละ 7.95 โดยมีก่อสร้างลงทุนต่างชาติรายใหญ่ เช่น คลับเมด เมอร์เดียน เซอร์วัตัน ไกว่า และลาภูนา เข้ามาลงทุนในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งก่อสร้างลงทุนชาวไทยทั้งรายย่อยและรายใหญ่ ส่วนอัตราการเข้าพักเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.69 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.09 จากปี 2548 อย่างไรก็ตาม สถานที่พักแรมในภูเก็ตมีความแตกต่างด้านคุณภาพและบริการค่อนข้างมาก โดยมีราคาเฉลี่ยตั้งแต่ 120-200,000 บาทต่อคืน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546) โรงแรมขนาดใหญ่ระดับหรูได้รับการยอมรับระดับโลก ขณะที่โรงแรมและที่พักขนาดเล็กที่มีราคาต่ำลงมา มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการ เช่น ห้องพักไม่สะอาด พนักงานบริการไม่ดี ไม่เพียงพอ และไม่มีความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการไม่มีการจัดอันดับมาตรฐานโรงแรม (Rating) อย่างเป็นระบบ

5.3.3 ภัตตาคารร้านอาหาร

ภัตตาคารร้านอาหารสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยภูเก็ตมีร้านอาหารที่หลากหลาย และมีรสชาติอาหารที่เป็นที่ยอมรับระดับสากล อย่างไรก็ตาม ร้านอาหารยังคงมีประเด็นเรื่องสุขอนามัย การรักษาคุณภาพ และราคา (เฉพาะนักท่องเที่ยวไทย)

5.3.4 Shopping และร้านขายของท่องเที่ยว

การช้อปปิ้ง (Shopping) เป็นกิจกรรมสำคัญอีกอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว โดยสถานที่จับจ่ายซื้อสินค้าที่จำเป็นหรือสินค้าของที่ระลึก มีส่วนสำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ปัจจุบันภูเก็ตมีแหล่ง Shopping ทันสมัยที่เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่อาทิ ห้างเซ็นทรัล ศูนย์การค้าจังชีลอน ห้าง Macro, Lotus และ Night Market ในบริเวณชายหาดเศรษฐกิจสำคัญ เช่น หาดป่าตอง

5.3.5 ธุรกิจท่าเทียบเรือมารีนา (Marina)

จังหวัดภูเก็ตมีท่าเทียบเรือมารีนาของภาคเอกชน 3 แห่ง คือ 1) The Boat Lagoon Marina ตั้งอยู่บริเวณเกาะแก้ว อำเภอเมือง จุดเดียว ยอดหรือเรือท่องเที่ยว ได้ประมาณ 350 ลำ (รองรับเรือขนาดใหญ่ที่สุดได้ประมาณ 120 ฟุต) และมีพื้นที่สำหรับจอดเรือบันกง (Ship Yard) ได้อีกประมาณ 250 ลำ รวมทั้งมีช่องเรือให้บริการซ่อมบำรุงรักษาเรือท่องเที่ยว 2) The Yacht Haven Marina ตั้งอยู่ทางเหนือของเกาะภูเก็ต บริเวณแหลมพร้าว สามารถรองรับเรือที่กินน้ำลึกประมาณ 2.5 เมตร และจอดเรือได้ 150 ลำ (ทั้งเรือขนาดเล็ก และ Mega-Yachts) และมีสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลายอื่นๆ ให้บริการ อาทิ ร้านอาหาร ร้านค้า ร้านเช่า ระบบรักษาความปลอดภัย และ 3) Royal Phuket Marina Resort and Spa เป็นโครงการท่าจอดเรือยอดหรือที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งอยู่บริเวณเกาะแก้ว อำเภอเมือง มีพื้นที่ดำเนินโครงการในช่วงแรกประมาณ 36 ไร่ ประกอบด้วย ท่าจอดเรือยอดหรือชั้นนำ 418 ท่า และบันกง 120 ท่า คู่ช่องเรือยอดหรือชั้นนำ ร้านค้าร้านอาหาร Shopping Arcade และที่อยู่อาศัยระดับสูง (Villa) จำนวน 55-60 ยูนิต

กิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลด้วยเรือยอร์ช เป็นการท่องเที่ยวโดยชาวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูงทั้งด้านการลงทุนซื้อเรือ การเข้าที่จอดเรือใน Marina และค่าซ่อมบำรุง ปัจจุบันการให้บริการ Marina ของจังหวัดภูเก็ตกำลังเป็นที่นิยม โดยมีการเข้าใช้พื้นที่เต็มหมดแล้ว เนื่องจากค่าเช่าและค่าบริการต่างๆ แพงกว่าประเทศอื่นๆ และมีแนวโน้มความต้องการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะ Marina ขนาดใหญ่ที่สามารถรองรับเรือ Yacht และ Super Yacht พร้อมบริการครบวงจร ทั้ง สถานที่พัก ที่ท่องเที่ยว การบริการ และอาหาร ซึ่งมีส่วนขยายสร้างรายได้แก่ธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง และผลักดัน การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต ให้อย่างมาก โดยเฉพาะบริการอุตสาหกรรมเรือและซ่อมเรือ ซึ่งนอกจากรถงานไทยจะมีฝีมือประณีตแล้ว ยังมีค่าแรงการซ่อมบำรุงเรือต่ำกว่าเมืองเบรียบเทียบกับประเทศอื่น รวมทั้งมีความสะดวกสบาย และครอบคลุมในเรื่องสถานที่ จุดจอดใช้สอยอุปกรณ์ของใช้และอาหาร การเดิน น้ำมันเชื้อเพลิงและเติมน้ำสะอาด การพักแรมที่โรงแรม และเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางบกและทางน้ำ เป็นต้น

5.3.6 สถาบันการศึกษา

จังหวัดภูเก็ตมีสถาบันการศึกษาร่วม 95 แห่ง ในจำนวนนี้เป็นสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และสถาบันอาชีวศึกษาจำนวน 4 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ต วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต และวิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ที่เปิดสอนสาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท อาทิ การจัดการโรงแรม การจัดการท่องเที่ยว การจัดการบริการ รวมทั้งหลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น อย่างไรก็ตาม สถาบันการศึกษายังไม่สามารถผลิตบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน และขาดการเตรียมความพร้อมให้กับห้องถังและชุมชน ในการเข้าไปเป็นพนักงานหรือบุคลากรที่มีคุณภาพของธุรกิจหลักและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว

5.3.7 สมาคมและชุมชน

ความร่วมมือของผู้ประกอบการในแต่ละธุรกิจ/อุตสาหกรรมในรูปสมาคม/ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ยังจำกัดตัวอยู่เฉพาะในหมู่สมาชิกที่มีพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกัน ยังไม่ครอบคลุม สมาคมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด มีลักษณะการแบ่งแยกเป็นกลุ่มตามลักษณะของการประกอบธุรกิจหรือที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การประสานงานส่วนใหญ่เป็นการดำเนินกิจกรรมร่วมกันในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เช่น การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในหมู่สมาชิก การอุทิศงานแพร่เพื่อทำการตลาดร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรมบุคลากร และการช่วยเหลือตามวาระหรือโอกาสที่มีความจำเป็นต่อวันเป็นครั้งคราวไป

อย่างไรก็ตาม สมาคมและชุมชนตัวแทนที่จัดตั้งขึ้น ยังไม่มีบทบาทเด่นชัดมากนักในการเป็นกลไกหลักเพื่อช่วยประสานความคิดของสมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาการห้องเรียนของจังหวัด และร่วมกับภาครัฐและองค์กรชุมชนในท้องถิ่นเพื่อช่วยผลักดันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่เป้าประสงค์ที่ทุกคนพึงปรารถนาไว้ร่วมกัน ที่ผ่านมาเป็นเพียงหน่วยงานประชาสัมพันธ์และกลไกเสนอปัญหา สู่ภาครัฐเพื่อขอรับการสนับสนุนโครงการหรือมาตรการต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกลยุทธ์ร่วมกันในระยะยาวที่จะช่วยให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและบริการที่มีคุณภาพและราคาเหมาะสมและแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบธุรกิจ การพัฒนาคุณภาพแรงงาน การสร้างบุคลากรป้อนธุรกิจ การสร้างกติกาการค้าร่วมกัน การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมปักป้องและรักษาแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นศักยภาพหลัก (Core Value) ของการห้องเรียนภูเก็ต นอกจากนี้ ความเชื่อมโยงระหว่างภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา สมาคม องค์กร และหน่วยงานภาครัฐ ยังจำกัดอยู่ในวงแคบๆ และผิวนิเฝี่ย ไม่สามารถลึกถึงแก่นแท้ของปัญหาได้อย่างแท้จริง เพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ไขและบริหารจัดการเพื่อผลประโยชน์ในระยะยาว และสามารถขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 บริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Context for Firm Strategy and Rivalry)

เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม / บรรยากาศที่ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเอื้อต่อการเพิ่มผลผลิตของธุรกิจ รวมทั้งการพิจารณาบทบาทของภาครัฐ ใน การส่งเสริมการประกอบธุรกิจหรือสร้างภาระต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน อันจะส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจในคลัสเตอร์ห้องเรียนภูเก็ต โดยพบว่า

5.4.1 บรรยากาศการแข่งขัน/กลยุทธ์ทางธุรกิจ

ธุรกิจขนาดเล็ก เช่น SPA และโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดภูเก็ต มีการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงโดยใช้กลยุทธ์ด้านราคา เนื่องจากเป็นธุรกิจใหม่ที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ขาดการควบคุมมาตรฐาน และบางส่วนใช้กลยุทธ์หลอกลวงนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะชาวต่างด้าว ในการแข่งขันทางด้านคุณภาพของบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เป็นสำคัญ ทำให้การดำเนินธุรกิจมีผลประกอบการที่ดี สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการและแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ แต่ยังคงต้องปรับปรุงคุณภาพและบริการให้ได้ตามมาตรฐานสากลที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคยและคาดหวัง ทั้งนี้ ระดับราคาที่พักของโรงเรียนสูงเป็นสิ่งที่ใช้แบ่งระดับนักท่องเที่ยว ขณะเดียวกันก็เป็นตัวกำหนดคุณภาพของนักท่องเที่ยวด้วย ผลงานให้ธุรกิจห้องเรียนภูเก็ตสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้หลากหลายกลุ่มตามระดับคุณภาพของโรงเรียนและสถานที่พัก

สำหรับกลยุทธ์การแข่งขันของธุรกิจที่เน้นเรื่องความบันเทิงและความสำราญ ซึ่งมีการขยายตัวของแหล่งบริการสถานบันเทิงอย่างมากในคุณภาพตามไม่ทัน แต่ผลการสำรวจนักท่องเที่ยวปี 2549 (2006) ของ The Greater Magazine ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต กลับพบว่า แหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากคือไม่ได้เป็นจุดดึงดูดที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

นอกจากนี้ ยังพบว่า การดำเนินกลยุทธ์ธุรกิจในระยะต่อไป ภาคธุรกิจส่วนใหญ่จะเลย์ต่อ การพัฒนาปัจจัยที่จะช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว อาทิ การพัฒนาบุคลากร การสร้างนวัตกรรม การปรับปรุงประสิทธิภาพด้านเทคโนโลยี และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยที่ความร่วมมือของภาคธุรกิจในปัจจุบันจะเน้นความร่วมมือระยะสั้น เช่น การทำตลาดร่วมกัน โดยประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ คือ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและ สำนักงานจังหวัด แต่ยังไม่มีการวางแผนร่วมกันเพื่อการพัฒนาด้านอื่นๆ มากนัก

5.4.2 การดำเนินงานของภาครัฐในการสร้างบรรยากาศ

ภาครัฐได้มีส่วนช่วยในการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวภูเก็ตอยู่บ้าง แต่เป็นการดำเนินงานจากส่วนกลาง โดยเฉพาะจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ดำเนินการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งไม่ค่อยสอดคล้องกับตลาดเป้าหมายและความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการในพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถเจาะกลุ่มตลาดเป้าหมายที่แท้จริงของภูเก็ตได้ เนื่องจากภูเก็ตมีนักท่องเที่ยวหลากหลายและมีความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งควรเน้นกลยุทธ์ Segment Market คือ เลือกเจาะตลาดแต่ละกลุ่มและใช้กลยุทธ์การตลาดที่แตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ประสบกับเหตุการณ์น้ำท่วมพิบิตภัยสีนามิ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินกลยุทธ์ตลาดร่วมกันเพื่อเจาะตลาดกลุ่มเป้าหมายที่เป็นตลาดหลักของภูเก็ต และตลาดใหม่ๆ ที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งการรำลึกถึงเหตุการณ์สีนามิ จนทำให้สถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดกลับฟื้นตัวขึ้นมาอย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ความไม่สอดคล้องของนโยบายจากส่วนกลางและห้องถินในการบริหารจัดการ อาทิ การจัดผังเมืองและการบังคับใช้ ซึ่งรวมถึงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดสร้างศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการนานาชาติ การบริหารศูนย์แสดงสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน การจัดการปั่นหนาน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการกำจัดขยะและบริการสาธารณูปโภค เป็นต้น จึงก่อให้เกิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน และสร้างกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ สงผลให้การแก้ไขปัญหาต่างๆ ในจังหวัดภูเก็ตมีความลับซับซ้อน มีบรรยากาศของความไม่เชื่อมั่นในการจัดการแก้ไขปัญหาของภาครัฐ ประชาชนขาดระบบวินัย และมีผลกระทบต่อความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ชุมชนห้องถิน และภาคเอกชน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและห้องถินในการแก้ไขปัญหา

5.5 บทบาทของภาครัฐ (Government's Role)

ในการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ตาม Diamond Model จะต้องวิเคราะห์บทบาทของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาปัจจัยทั้งสี่ในข้างต้น ซึ่งເຊື່ອຫວີ້ເປັນອຸປະສົງຕ່າງໆ ໂດຍສາມາດສ່ວນໃຈແຕ່ລະບົບທີ່ສຳຄັນໄດ້ ດังນີ້

5.5.1 การบังคับใช้กฎหมาย

แม้ว่าจังหวัดภูเก็ตจะได้มีการกำหนดนโยบายและมาตรการทางกฎหมาย เพื่อการควบคุมดูแลกำกับการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และเกิดความสมดุลของการใช้ประโยชน์ร่วมกัน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารวมถึงกฎหมายที่ได้มานัก เช่น การจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะแล้วเสร็จ แต่ไม่สามารถบังคับใช้ได้ในทางปฏิบัติ เนื่องจากขาดทิศทางและความร่วมมืออย่างเข้มแข็งจากทุกฝ่าย ด้วยข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่ งบประมาณ และสายการบังคับบัญชา เพราะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก และอยู่ภายใต้สังกัดการบังคับบัญชาที่แตกต่างกันตั้งแต่หน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ขาดความเป็นเอกภาพทั้งในระดับนโยบายและการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ รวมทั้งในบางครั้งนโยบายส่วนกลางไม่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดและวิถีชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากไม่ได้มาจากความต้องการในพื้นที่เป็นหลัก ทำให้เกิดการต่อต้านในระดับจังหวัด และไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาเชิงสังคมมากมาย ทั้งความแอกอัด ความไม่มีระเบียบวินัย ความขัดแย้งของกลุ่มต่างๆ ความแตกต่างทางชนชั้น ปัญหาค่าครองชีพสูง ปัญหาประชารา拂างจากที่มีชาติต่างด้าวมาปะกอบชุรุกใจและอยู่อาศัยมากขึ้น และมีแรงงานต่างดินเข้ามาทำงานตลอดเวลา รวมทั้งขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะความรู้ความสามารถ โดยคนท้องถิ่นไม่ได้รับการพัฒนาฝีกอบรมอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ จึงทำให้ไม่มีศักยภาพในการแข่งขันกับแรงงานต่างด้าวในทุกระดับ ทำให้ประโยชน์จากการพัฒนาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ตกอยู่กับคนต่างด้าวที่เข้ามาลงทุนมากกว่าคนท้องถิ่น มีปัญหาการเจริญเติบโตของเมืองที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ขาดทิศทางและการวางแผนที่ชัดเจน ยิ่งเป็นการชี้เตือนสถานการณ์และปัญหาความเสื่อมโกร姆ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ตให้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

5.5.2 ความเป็นเอกภาพในการทำงาน

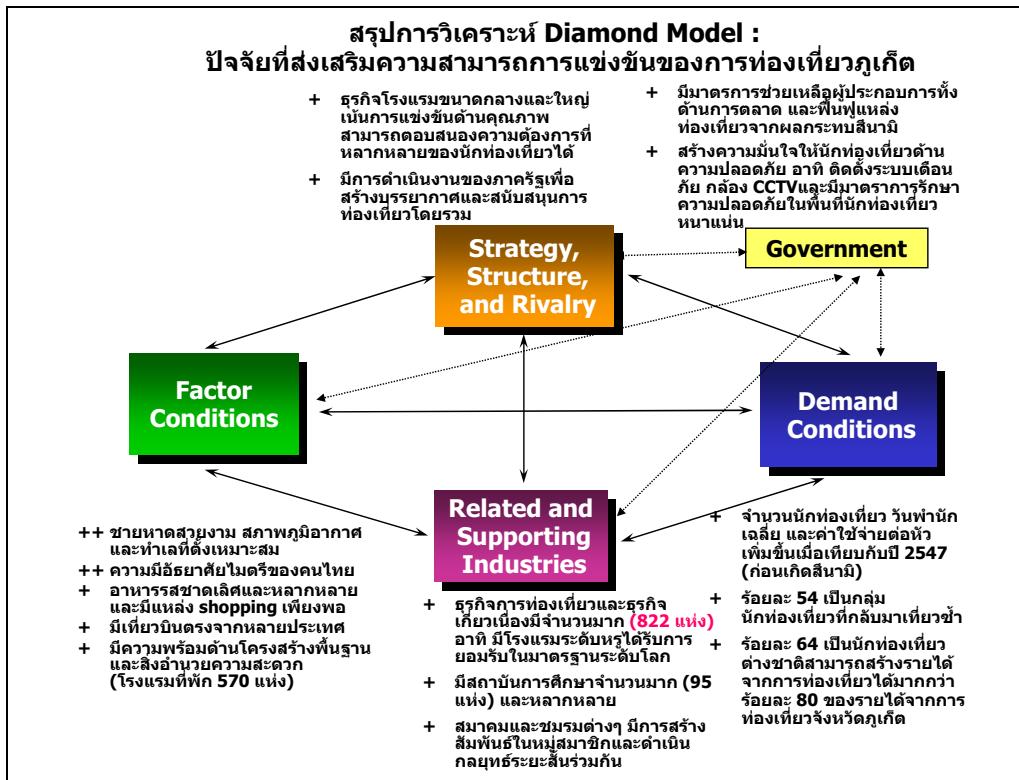
หน่วยงานรัฐที่เป็นองค์กรหลักในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาของพื้นที่ภูเก็ตมีจำนวนมาก โดยมีหน่วยงานราชการในสังกัดการบริหารราชการส่วนกลาง ที่ไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด มีจำนวนถึง 66 หน่วยงาน (ส่วนราชการ 45 หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจ 21 หน่วยงาน) หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาคจำนวน 33 หน่วยงาน และหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นอีกจำนวน 20

หน่วยงาน (องค์กรบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 6 แห่ง และองค์กรบริหารส่วนตำบล 13 แห่ง) ทำให้มีลักษณะต่างคนต่างทำงาน ภายใต้นโยบายและการกิจของหน่วยงาน มากกว่าการพัฒนาพื้นที่ จังหวัดภูเก็ตในภาพรวม ขาดการวิเคราะห์ วางแผน จัดการ และใช้ทรัพยากร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับนโยบายกระจายอำนาจจากส่วนกลาง ตามพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้มุ่งไปที่ท้องถิ่นระดับอ่ายเป็นหลัก ขณะที่กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 20 หน่วยงาน ต่างมีโครงการสร้างการบริหารจัดการและงบประมาณของตนเอง และดำเนินงานตามเขตการปกครองของแต่ละ ท้องถิ่น โดยไม่มีกลไกเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นในพื้นที่ ทำให้ยากต่อการร่วมมือพัฒนาพื้นที่ในภาพรวม ส่งผลให้เกิดปัญหาการพัฒนาต่างๆ ตามมา อาทิ ขาดเอกภาพในการดำเนินงานที่มีมาตรฐานเดียวกัน ขาดวิสัยทัศน์การมองทิศทางการพัฒนาภูเก็ตในภาพรวม ขาดการประสานงานการปรับปรุงระบบบริการ สาธารณสุข ขาดการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวและการปกป้องการบุกรุกพื้นที่สาธารณะประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ก่อให้เกิดความด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เกิดช่องว่างในการพัฒนา ขาดอำนาจการต่อรองของพื้นที่ และไม่สามารถบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.3 งบประมาณดำเนินโครงการพัฒนาจังหวัด

อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ต คือ ได้รับการจัดสร้าง งบประมาณพัฒนาจังหวัดที่ไม่เพียงพอ กับสถานะการเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญระดับโลก ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับรัฐมูลค่า 7-8 หมื่นล้านบาทต่อปี ทั้งนี้ เนื่องจากวิธีการจัดสร้างงบประมาณของส่วนกลางได้ เทียบกับจำนวนประชากรในจังหวัดตามข้อมูลในทะเบียนราชภาร์ ขณะที่ ภูเก็ตมีประชากรแห่งอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวและแรงงานต่างด้าว รวมทั้งนักท่องเที่ยวอีกกว่า 4 ล้านคนในแต่ละปี เมื่อว่ากันหลังเหตุการณ์ธรณีพิบัติ ภัยสึนามิ (Tsunami) รัฐบาลได้ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ทั้งการบรรเทาความเดือดร้อนในระยะเร่งด่วน การดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยการติดตั้งระบบเตือนภัย และการช่วยเหลือพื้นที่น้ำท่วมแหล่งท่องเที่ยวให้สามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้แก่พื้นที่อย่างยั่งยืน รวมทั้งเจรจาตุนตลาดเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ภูเก็ตพลิกฟื้นกลับมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาภูเก็ตมีจำนวนมากกว่าก่อนเกิดเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยสึนามิเสียอีก อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานดังกล่าวของภาครัฐเป็นเพียงการดำเนินงานในระยะสั้น แต่การวางแผนระยะยาวเพื่อเป้าหมายให้จังหวัดภูเก็ตและกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมคันdam (กรุงเทพฯ พังงา และภูเก็ต) เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนทั้งในเชิงนโยบายและการปฏิบัติในระดับพื้นที่ รวมทั้งการจัดสร้างงบประมาณพัฒนาภูเก็ตจังหวัดยังคงเป็นไปตามหลักเกณฑ์เดิม

แผนภาพสรุปการวิเคราะห์โดยใช้ Diamond Model

บทที่ 6

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

6.1. สถานภาพโดยรวมของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

เหตุการณ์ธรนีพิบัติภัยสึนามิเมื่อปลายปี 2547 ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวภูเก็ตให้อ岫ในภาวะหดตัวในช่วงปี 2548 โดยมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาอย่างภูเก็ตจำนวน 2,510,276 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 28,181.46 ล้านบาท หรือลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 47.62 และร้อยละ 67.10 ตามลำดับอย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินงานอย่างเต็มที่ของภาครัฐทั้งในด้าน การให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในระยะเร่งด่วน การดำเนินมาตรการรักษาความปลอดภัยโดยการติดตั้งระบบเตือนภัยและจัดทำแผนซักซ้อมอยพหลบภัยสึนามิ และการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้คุณภาพเดิมโดยเร็ว รวมทั้งเร่งกระตุนตลาดเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้ภูเก็ตพลิกฟื้นกลับมาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2549 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาอย่างภูเก็ตจำนวน 4,499,324 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว 77,595.88 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2548 ถึงร้อยละ 79.24 และร้อยละ 175.34 ตามลำดับ โดยเป็นรายได้จากการนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติถึง 65,151.01 ล้านบาท หรือร้อยละ 84 ขณะที่รายได้จากการท่องเที่ยวชาวไทย 12,444 ล้านบาท หรือร้อยละ 16 ปัจจุบันรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตยังคงสูงเป็นอันดับสามของไทย รองจากกรุงเทพมหานคร และพัทยา

กล่าวได้ว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ต โดยสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศสัดส่วนประมาณร้อยละ 5 ของ GDP และร้อยละ 38 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภูเก็ต ในปี 2548 นอกจากนี้ ยังเป็นแรงกระตุ้นต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร การผลิตของที่ระลึก การก่อสร้างและพัฒนาที่ดิน ก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ระดับราษฎร แลและส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ ดังนั้น จึงนับเป็นความจำเป็นในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญระดับโลกเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภูเก็ตที่มีความยั่งยืน และสามารถก้าวทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ต ในช่วงปี 2546-2550 ที่ผ่านมา ภายใต้แผนยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตและกลุ่มจังหวัดอันดามัน รวมทั้งแผนฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 6 จังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน ภายหลังจากเหตุการณ์ธรนีพิบัติภัยสึนามิ พบร่วงหลาย ๆ โครงการได้ดำเนินการไปแล้วและมีผลเป็นที่น่าพอใจ จากสถานการณ์การฟื้นตัวอย่างรวดเร็วของการ

ท่องเที่ยวจังหวัดในปัจจุบัน โดยเฉพาะการดำเนินกลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการตลาดและมาตรการกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยว การพัฒนาพื้นที่ใหม่ๆ แห่งท่องเที่ยว การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แหล่งช้อปปิ้ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นทั้งทางอากาศ ทางน้ำ และทางบก อย่างไรก็ตาม ยังมีบางกลุ่มที่ยังไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการไปบางส่วนแล้วแต่ยังไม่เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อช่วยสร้าง wang วางแผนการพัฒนาในระยะยาวได้ อาทิ การบังคับใช้กฎหมายการผังเมือง การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดตั้งสถาบันการศึกษาที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมอุดสาหกรรมการท่องเที่ยว โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการ และการบริหารจัดการระบบการขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น ซึ่งจะเป็นตัวอนามาศึกษาทบทวนเพื่อประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาในระยะต่อไป

แนวคิดการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะ 5 ปี ข้างหน้าถัดไป ได้ใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Prof. Michael E. Porter ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ประเมินปัจจัยแวดล้อมการดำเนินธุรกิจ และประเมินผลการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุดสาหกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุดสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นสาขานหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต การประเมินได้พิจารณาจาก 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ เงื่อนไขปัจจัยการผลิต เงื่อนไขอุปสงค์ อุดสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน บริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ และบทบาทของภาครัฐ ที่มีผลกระทบต่อบริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ ผลการประเมินตามแบบจำลองดังกล่าวสรุปได้ดังนี้

6.1.1 ด้านเงื่อนไขปัจจัยการผลิต ภูเก็ตมีทรัพยากรกว่าท่องเที่ยวที่หลากหลายและทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม ประชาชนมีอัชญาศัยไม่ต่ำ อาหารรสชาดเป็นเลิศ ซึ่งเป็นจุดเด่นที่สำคัญและเป็นศักยภาพหลักที่ผลักดันให้อุดสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตมีความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบด้านทรัพยากรเหล่านี้กำลังจะกลایเป็นจุดอ่อนด้านการท่องเที่ยวในระยะยาว เนื่องจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านี้อย่างฟุ่มเฟือย ขาดการทำนุบำรุงรักษา และสร้างมูลค่าเพิ่ม ผลงานให้ยังไม่สามารถระดับทรัพยากรพื้นฐานไปสู่ทรัพยากรขั้นสูงที่แข่งขันได้ในภูมิภาคต้นหนึ่ง เช่น ความบริสุทธิ์ สวยงามตามธรรมชาติของชายหาดที่เหมาะสมแก่การพักผ่อนเป็นส่วนตัว ทัศนียภาพที่โดดเด่นสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย บุคลากรการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวก และการให้บริการที่มีมาตรฐานระดับสากล เป็นต้น

6.1.2 ด้านอุปสงค์ อุดสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก เนื่องจากสามารถสร้างรายได้มากกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ประกอบกับแนวโน้มการเดินทางและความต้องการของนักท่องเที่ยวในตลาดโลก มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตรา้อยละ 4.1 ต่อปี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสนับสนุนเชิงนิเวศ และกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศเศรษฐกิจใหม่ๆ เช่น จีน อินเดีย รัสเซีย และบราซิล ที่มีวัฒนธรรมการใช้ชีวิตด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต เป็นต้น ซึ่งโดยศักยภาพของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ต สามารถพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวได้อีกเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านความปลอดภัยเป็นเงื่อนไขสำคัญของการตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว ขณะที่อุปสงค์ภายในประเทศมีขนาดเล็กและมีกำลังซื้อต่ำกว่า ความพิถีพิถันหรือการเรียกร้องของนักท่องเที่ยวไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพได้มากนัก เนื่องจากความไม่กล้าแสดงความคิดเห็นต่อสินค้าหรือบริการที่ได้รับในกรณีที่ไม่พอใจ อีกทั้งการท่องเที่ยวของคนไทยมีลักษณะกระจุกตัวในด้านเวลา สถานที่ และไม่ชอบใช้จ่ายเงินในการซื้อบริการ อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวไทยยังคงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการ ให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งในฐานะที่เป็นคนไทย สามารถช่วยพยุงและกระตุ้นตลาดได้ในช่วงวิกฤต และช่วง nokดูคาลท่องเที่ยว รวมถึงการช่วยกระจายรายได้ถึงชุมชนที่เป็นเศรษฐกิจระดับฐานรากของจังหวัด

6.1.3 ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน ระบบการจัดการศึกษาและค่านิยมของสังคมที่นิยมการศึกษาในสายสามัญมากกว่าสายวิชาชีพ จึงไม่เกือบหนุนให้สถาบันการศึกษาต่างๆ ผลิตบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามความต้องการของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมออกสู่ตลาดได้ ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนบุคลากรด้านการท่องเที่ยวในทุกระดับ สำหรับธุรกิจท่องเที่ยวและที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร การค้าปลีกและขายของที่ระลึก สปา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก ที่มีส่วนร่วมส่งเสริมให้การท่องเที่ยวภูเก็ตมีความหลากหลายมากขึ้น แต่ยังขาดการควบคุมคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ ขาดวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ระยะยาว ทำให้เกิดการแข่งขันโดยการตัดราคา และลดคุณภาพสินค้าและบริการ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ยังไม่เข้มงวด ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดการแข่งขันในเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาตนเอง โดยหากมีความเชื่อมโยงและมีการบริหารจัดการที่ดีและเป็นระบบ จะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับประโยชน์มากขึ้น

ด้านความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ พ布ว่า ความร่วมมือเชื่อมโยงกันของธุรกิจการท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวน้ำ อาทิ โรงแรม ภัตตาคารร้านอาหาร สถานบันเทิง ธุรกิจนำเที่ยว เป็นต้น จะมีการรวมตัวกันในนามของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นแกนหลักประสานความร่วมมือทั้งในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกับหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การมีสมาคมและชุมชนที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ใกล้เคียงกัน แทนทุกธุรกิจจึงเป็นสมาชิกมากกว่า 1

¹ หมายถึง กลุ่มของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ใกล้เคียงกันมีความร่วมมือ เกือบหนุน และเชื่อมโยงกันและกันอย่างครบวงจร ดังแต่ธุรกิจต้นน้ำนั่นถือเป็นตัวอย่างนี้ และความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสนับสนุน สมาคมและองค์กรต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญของการเพิ่มความสามารถการแข่งขันที่ยั่งยืน

สมาคม การมีสมาคมจำนวนมากและมีการดำเนินการที่เข้าช้อนแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจ/อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขาดการรวมตัวและร่วมมือกันอย่างแท้จริง โดยสมาคมก็ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมการแข่งขันของผู้ประกอบการในธุรกิจได้ บทบาทของสมาคมยังจำกัดอยู่เพียงหน่วยงานประชาสัมพันธ์และกลไกเสนอปัญหาสู่ภาครัฐ เน้นการดำเนินกลยุทธ์ระยะสั้น (ad-hoc cooperation) อาทิ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ในหมู่สมาชิก การออกแบบแฟร์เพื่อทำการตลาดร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความช่วยเหลือต่างๆ ตามวาระหรือโอกาส และการฝึกอบรมบุคลากรร่วมกัน ขาดการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในการเสริมสร้างความสามารถแข่งขันของกลุ่มอุตสาหกรรมโดยรวม หรือการดำเนินกลยุทธ์ร่วมกันในระยะยาวที่จะช่วยส่งเสริมให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง สามารถเข้าถึงปัจจัยการผลิตและบริการที่มีคุณภาพ มีราคาเหมาะสมและสามารถแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ การวิจัยเพื่อสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมปักป้องและรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศักยภาพหลักของการท่องเที่ยวภูเก็ต และความเชื่อมโยงระหว่างภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐร่วมกันในระดับบุคคลโดยมีประสิทธิภาพ ความร่วมมือของธุรกิจ/อุตสาหกรรมในสมาคม ยังกระจากตัวออยู่เฉพาะในหมู่สมาชิกที่มีพื้นที่บริเวณใกล้เคียงกัน ยังไม่ครอบคลุมสมาชิกที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และมีลักษณะการแบ่งแยกเป็นกลุ่มตามผลประโยชน์

นอกจากนี้ การแสดงบทบาทที่เหมาะสมของแต่ละฝ่ายยังขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ ภาครัฐ จะต้องดำเนินบทบาทในฐานะผู้ให้การสนับสนุนเชิงนโยบายและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสร้างบรรยากาศการแข่งขันที่ดีของภาคเอกชน ขณะที่ภาคเอกชนจะต้องมีบทบาทในการผลักดันการรวมกลุ่มผ่านทางสมาคม/ชุมชนไปสู่เป้าหมายร่วมที่กำหนด สร้างภาคสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนา และสถาบันเฉพาะทางจะต้องเป็นแกนหลักในการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม และทักษะความรู้ของบุคลากรให้สนับสนุนการเดินทางของกลุ่มอุตสาหกรรม

6.1.4 ด้านบริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็กมีลักษณะของการแข่งขันต่ำราก ทำให้ผู้ประกอบการต้องลดคุณภาพสินค้าและบริการ หรือนำไปสู่การหลอกลวง เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ขาดวิสัยทัศน์ มุ่งหวังกำไรระยะสั้น ขาดวัฒนธรรมการวางแผนในระยะยาว ขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เน้นการแข่งขันทางด้านคุณภาพของบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก สะท verk ต่างๆ เป็นสำคัญ ช่วยให้ธุรกิจขนาดใหญ่มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการของตนได้เป็นอย่างดี แต่ยังคงต้องปรับปรุงคุณภาพและบริการให้ได้ตามมาตรฐานสากลที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคย

6.1.5 ด้านบทบาทของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อบริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ มีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด อาทิ การรุกล้ำที่ชายหาด การปล่อยน้ำเสียและลิงปฏิญาณลงสู่แหล่งท่องเที่ยว มีอิทธิพลท้องถิ่นและผลประโยชน์ร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น ทำให้เกิดการทำลาย

สภาพแวดล้อม และเกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน นอกจาจนี้ การดำเนินกลยุทธ์ส่วนใหญ่ของภาครัฐ มักจะเป็นกลยุทธ์ระยะสั้น ขาดการวางแผนในระยะยาว และการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เนื่องจาก ไม่ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ด้วยเหตุที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ซึ่งบางครั้งขาดความรู้ความเข้าใจและการประสานงานเพื่อให้การพัฒนา เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะเป็นสาขาวิชาการผลิตหลักของจังหวัดภูเก็ต สามารถสร้างรายได้และการจ้างงานทั้งในธุรกิจหลักและธุรกิจเกี่ยวนี้เอง รวมถึงการกระจายรายได้สู่ระดับภาคหมู่ แต่การที่จะพัฒนาอย่างต่อเนื่องต้องมีการแข่งขันของอุตสาหกรรม ให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน ในระยะยาว จำเป็นต้องพิจารณาให้ความสำคัญกับการพัฒนาสิ่งเเริมปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของคลัสเตอร์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ การบริหารจัดการทรัพยากรากฟาร์มท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มแก่แหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง การสร้างความมีเอกภาพในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และความร่วมมือกันอย่างแท้จริงของผู้ประกอบการ สมาคม สถาบันการศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันคิด ร่วมกันทำงานในลักษณะเชิงบูรณาการ เพื่อผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้อย่างเป็นรูปธรรม

6.2. ประเด็นสำคัญ (Critical Issues) ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต

ผลจากการศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ในระยะที่ผ่านมา รวมถึง การวิเคราะห์ความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต ตามแบบจำลองDiamond Model พบว่า ประเด็นสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต มีดังนี้

6.2.1 ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตได้รับประโยชน์จากการแพร่กระจายแหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรากฟาร์มท่องเที่ยวจำนวนมาก ใกล้จะเกินขีดความสามารถในการรองรับ ทั้งจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะบริษัทสายการบิน ที่สามารถและบริโภคไฟล์เข้าซึ่งมีความคุ้มค่าในเรื่องของการออกเอกสารเดินทาง ทำให้เกิดปัญหา ความแออัด ปัญหาตะกอนดินรอบเกาะ น้ำชุ่น ประการังลดจำนวน และน้ำเสียจากการประกอบการโรงเรือน ร้านอาหาร ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหายแห้งอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม มีทัศนียภาพไม่ดี และบรรยากาศไม่เหมาะสมที่จะพักผ่อนเป็นการส่วนตัว ทำให้นักท่องเที่ยวบางกลุ่มต้องย้ายหนีไปยังจังหวัดใกล้เคียง ทั้งนี้ เนื่องจากขาดการบำรุงดูแลรักษาและควบคุมการใช้ประโยชน์อย่างเข้มงวด รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเสริมสร้างและรักษาประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิตชุมชน การสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ และการเชื่อมโยงสื่อทางการ

ท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในกลุ่มจังหวัดชายฝั่งทะเล น้ำมันเข้าด้วยกัน เพื่อเพิ่มความแปลกใหม่ และความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว

6.2.2 บุคลากรท่องเที่ยวขาดแคลนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ทรัพยากรบุคคลด้านการท่องเที่ยวในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฏิกริยาจนถึงระดับบริหาร มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภูเก็ตเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการบริการ ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้เบรียบประเทศอื่นจาก การที่คนไทยโดยพื้นฐานมีอัชญาศัยไมตรี สุภาพ อ่อนโยน แต่คุณสมบัติพื้นฐานเหล่านี้ไม่เพียงพอที่จะทำให้ ไทยแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ในระยะยาว จำเป็นต้องได้รับการยกระดับบุคลากรให้มีมาตรฐานสากลทั้ง ด้านความรู้ ทักษะ และความเป็นมืออาชีพในการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งปัจจุบันภูเก็ตมีปัญหา ขาด แคลนบุคลากรจากการท่องเที่ยวทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภัยหลังเหตุการณ์โควิด-19 ที่พิบัติที่ทำให้แรงงานบางส่วนเสียชีวิตและบางส่วนอพยพออกจากพื้นที่ ในขณะที่แรงงานส่วนใหญ่รวมทั้งผู้ ที่เพิ่งจบจากรอบการศึกษาไม่นิยมทำงานในธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากขาดทักษะในทำงานและ ค่านิยมของคนภาคใต้ที่ไม่ชอบทำงานบริการ นอกจากนี้ สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคลากรด้าน การท่องเที่ยวด้อยคุณภาพ เป็นผลมาจากการจัดหลักสูตรของระบบการศึกษาและฝึกอบรม ไม่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้ประกอบการและการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ

6.2.3 ปัญหาด้านคุณภาพและความพร้อมของบริการพื้นฐาน เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ ต้องได้รับการแก้ไข และเตรียมการรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระยะยาว ซึ่งเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะกำหนดความสะดวกและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว ในการเข้าถึงและ พักผ่อนตามแหล่งท่องเที่ยว แม้ว่าภูเก็ตจะมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคขั้น พื้นฐานระดับหนึ่งแล้ว แต่การจะรักษาและยกระดับ ความสามารถการแข่งขันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางทะเลระดับโลกให้ยั่งยืน จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเร่งด่วน พร้อมทั้งวางแผน เตรียมการรองรับการขยายตัวในระยะยาว ทั้งในประเด็นเรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การ ขาดแคลนระบบบำบัดน้ำเสียที่มีมาตรฐาน บัญชีการเก็บและกำจัดขยะ และการเพิ่มทางเลือกของระบบ ขนส่งมวลชนสาธารณะในรูปแบบอื่นๆ อาทิ รถไฟฟ้า เพื่อบรรเทาปัญหาความแออัดด้านการจราจรและ ปัญหาบริการรถสาธารณะ เป็นต้น

6.2.4 ความมีเอกภาพและประสิทธิภาพของกลไกการบริหารจัดการภาครัฐ จากการที่ ภูเก็ตมีองค์กรในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของพื้นที่จำนวนมากและต่างสายนับคับบัญชา ประกอบด้วย หน่วยงานในสังกัดการบริหารราชการส่วนกลางจำนวน 66 หน่วยงาน ส่วนภูมิภาคจำนวน 33 หน่วยงาน และส่วนท้องถิ่นอีกจำนวน 20 หน่วยงาน แต่การทำงานในระยะที่ผ่านมาอย่างขาดการบูรณา การระหว่างหน่วยงาน มีลักษณะต่างគันต่างทำงาน ขาดการมองทิศทางการพัฒนาภูเก็ตในภาพรวม ขาด การประสานงานการปรับปูรูประบบบริการสาธารณะต่างๆ มีการกำหนดกฎระเบียบ/หลักเกณฑ์/มาตรฐานใน

การดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนก่อให้เกิดความด้อยประสิทธิภาพและมีเอกภาพในการทำงาน และไม่สามารถบูรณาภรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2.5 กระบวนการทำงานในลักษณะไตรภาคีเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น และการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต โดยนายและยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดภูเก็ตมักจะประสบปัญหาในขั้นตอนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการนโยบายส่วนกลางไม่สอดคล้อง กับความรู้สึกนึกคิดและวิธีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เนื่องจากไม่ได้มาจากความต้องการของคนในพื้นที่อย่างแท้จริง ในขณะที่การทำงานในระดับพื้นที่ยังขาดเวทีหารือแลกเปลี่ยนหรือสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ระหว่างราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (จังหวัด อบจ. และอบต.) ทำให้เกิดกระแสการต่อต้านและไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนและท้องถิ่นในการดำเนินโครงการหรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ขาดความไว้เนื้อเชื่ोใจและขาดความร่วงแรงระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรชุมชน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบเชิงสัมคมตามมา กماทั้งความเอื้อประโยชน์ของชุมชนเมือง ความไม่มีระเบียบวินัยในการดำรงชีวิต และใช้ทรัพยากร่วมกัน ความขัดแย้งของกลุ่มต่างๆ เกิดผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ประยุชน์จากการพัฒนาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ตอกย้ำกับคนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนมากกว่าคนท้องถิ่น มีปัญหาการเจริญเติบโตของเมืองที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ขาดทิศทางและการวางแผนจนส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการรวมตัวก่อตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาในลักษณะไตรภาคี (นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน องค์กร บริหารส่วนตำบล เทศบาล นักวิชาการ) ของชุมชนรักษะตะ-ภรน ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา เพื่อเป็นเวที หารือแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาระดับชุมชน รวมทั้งการวางแผนพัฒนาในระยะยาว 20-30 ปี จึงนับเป็นแบบอย่างที่ดีและควรส่งเสริมให้เป็นต้นแบบเพื่อขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ของจังหวัดภูเก็ตต่อไป

6.2.6 ข้อจำกัดในการบังคับใช้ตามกฎหมาย เป็นสาเหตุที่มาของปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอีกประการหนึ่ง ถึงแม้ในระยะที่ผ่านมาจังหวัดภูเก็ตรวมทั้งหน่วยงานส่วนกลางได้มีการศึกษา จัดทำ และออกประกาศกฎหมายไว้หลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว แต่ยังไม่สามารถดำเนินการบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนาของตนารมณ์ของตัวบทกฎหมายนั้นได้ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการผังเมือง ซึ่งได้จัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี 2549 ทั้งผังเมืองรวมภูเก็ตและผังเมืองเฉพาะ 8 ผัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงทั้งในด้านการใช้ประโยชน์ทรัพยากร ภาระค่าตอบแทน สาธารณูปโภค บริการสาธารณูปโภค และสภาพแวดล้อมของจังหวัด และที่สำคัญอีกฉบับหนึ่งคือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 โดยกำหนดให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเขตอนุรักษ์และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและเขตควบคุมมลพิษ ตามประกาศของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และได้กำหนดบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม จังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขัดมลพิษ รวมทั้งให้อำนาจผู้ว่าราชการบังคับผู้กระทำผิดในห ลาย

กรณีหากพนักงานท้องถิ่นไม่ดำเนินการ อาทิ การสั่งปรับ หรือให้หยุด หรือปิดกิจการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการตามมาตรา 82 ตลอดจนให้สำนักงานคุรุสภาตรวจสอบท้องถิ่น ตรวจสอบควบคุมระบบหรืออุปกรณ์บำบัดน้ำเสียหรือมลพิษอื่นๆ มีอำนาจในการออกกฎหมายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการเงื่อนไขการจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดหรือกำจัด และให้ห้องถิ่นจัดให้มีระบบบำบัดของเสียรวม โดยใช้แบบประเมินและดินหรือรายได้ของห้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีอุปสรรคและข้อจำกัดมาก many ทั้งปัญหาของตัวบทกฎหมายเองที่มีความซ้ำซ้อน ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงต้องมีกฎหมายลูกมารองรับ ปัญหาการต่อต้านของมวลชน/ผู้ประกอบการในพื้นที่ ปัญหาผู้มีอิทธิพลในห้องถิ่นและปัญหาไม่มีงบประมาณดำเนินการตามแผน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาของข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบบริการขนส่งสาธารณะ ภาครัฐ ครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าวและมาตรการด้านภาษีสำหรับนักลงทุนหรือผู้ประกอบการชาวต่างชาติ

6.2.7 มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
นับเป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ที่ผ่านมาถึงแม่จังหวัดภูเก็ตได้เร่งดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกัน รักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งภัยธรรมชาติภัยหลังจากเหตุการณ์สึนามิ โดยการติดตั้งระบบเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งการซักซ้อมพยพหนีภัยเป็นระยะๆ การวางแผนป้องกันภัยจากการก่อการร้าย และการดูแลรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว จนสร้างความเชื่อมั่นระดับหนึ่งให้กับนักท่องเที่ยวได้แล้ว แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการและให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อป้องกันผลกระทบในระยะยาว คือ การพัฒนาสมรรถนะความสามารถของกำลังพล การสนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือให้ทันสมัยและพร้อมใช้อยู่เสมอ และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ประกอบการ เพื่อการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งความปลอดภัยบนแผ่นดินและในทะเล

6.3 แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน (Phuket Tourism Development Roadmap) ปี 2550-2554

6.3.1 ครอบแนวคิดการกำหนดแนวทางการพัฒนา

การจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตในครั้งนี้ คณานักศึกษาได้ทำการประมวลข้อมูลจาก 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตาม ครอบแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน (Phuket Tourism Development Roadmap) ปี 2546-2550 2) ข้อสรุปที่ได้จากประเด็นสำคัญ (Critical Issue) ในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ต 3) รายงานผลการศึกษาการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเชิงพาณิชย์ ที่เกี่ยวเนื่องกับการ

พัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และ 4) ข้อคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันปี 2546-2550 มีการกำหนด Positioning และกลยุทธ์หลักที่สอดคล้องกับศักยภาพของจังหวัดภูเก็ตอยู่แล้ว จึงควรร่างรับตัวนี้เป็นการตามแนวทางการพัฒนาที่สำคัญต่อไป เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดรับกับสภาพข้อเท็จจริงในปัจจุบัน โดยเฉพาะการรักษาจุดแข็งของจังหวัดภูเก็ต การสนับสนุนโครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและนิทรรศการ และการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ซึ่งภาคเอกชนโดยสมาคมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ยินดีให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐและท้องถิ่นอย่างเต็มที่ เพื่อรักษาสถานภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกของจังหวัดภูเก็ตให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

การกำหนดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืนปี 2550-2554 จึงอยู่บนพื้นฐานของกรอบแนวคิด 3 ประการ ดังนี้

- 1) สนับสนุนแนวทางการพัฒนาที่ได้ดำเนินการไปบางส่วนแล้ว และยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะ 5 ปีข้างหน้า อาทิ การพัฒนา พื้นที่ และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสินค้าหลัก (Core Product) ของจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น และมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว
- 2) เร่งรัด ผลักดันแนวทางที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ต แต่ในระยะที่ผ่านมาจังไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย ความพร้อมของหน่วยงาน งบประมาณดำเนินการ และความขัดแย้งในระดับพื้นที่ อาทิ การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายการผังเมือง และสิ่งแวดล้อม และโครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและนิทรรศการ
- 3) แนวทางที่ควรมีการเริ่มดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ต บนพื้นฐานศักยภาพความพร้อมของจังหวัด สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อาทิ การปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายและทางเลือกใหม่ๆ ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต อาทิ การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางเรือ และการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอันดามัน เป็นต้น

6.3.2 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา

เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในระยะ 5 ปีข้างหน้า มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น โดยรักษาตำแหน่งการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก สามารถสร้าง

รายได้แก่ประเทศและภูมิภาคที่ต้องการสู่ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น ภายใต้กรอบแนวคิดทั้ง 3 ส่วน ดังกล่าว คณะกรรมการจึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ควรดำเนินการในระยะ 5 ปีข้างหน้า ดังนี้

แนวทางที่ 1 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

เนื่องจากการท่องเที่ยวภูมิภาคสามารถสร้างรายได้สูง หนึ่งในสามของรายได้รวมทั้งประเทศ โดยหากแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติซึ่งเป็นสินค้าหลัก (Core Product) ของการท่องเที่ยวจังหวัดภูมิภาค ทั้งที่เป็นหาดทราย ชายหาด และแหล่งดำน้ำดูปะการังตามหมู่เกาะต่างๆ ได้รับผลกระทบหรือถูกทำลายจนอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม ย่อมจะส่งผลกระทบต่อภาพรวมของการท่องเที่ยวของประเทศไทยในทันที ดังนั้น แนวทางการพัฒนาที่ควรให้ความสำคัญลำดับแรก คือ การบูรณะและรักษาทรัพยากรดังกล่าวให้คงสภาพความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาฟื้นฟูเพื่อยกระดับในเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการพัฒนาศักยภาพรวมการท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายและช่วยกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ มีการจัดวางระบบผังเมืองและบังคับใช้กฎระเบียบ/กฎหมายอย่างเข้มงวด และพัฒนาปัจจัยแวดล้อมเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการแข่งขันที่สร้างสรรค์และเป็นธรรม

กลยุทธ์ ส่งเสริมบรรยากาศความเป็นส่วนตัวและสร้างสรรค์มั่นต์เสน่ห์ของภูมิภาค ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีแนวโน้มจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเป็นส่วนตัว และมีรูปแบบเฉพาะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ เพื่อเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพมากกว่าการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวโดยรวม โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ระยะเร่งด่วน

- จัดระเบียบบริเวณชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาร่องด่วนในปัจจุบันและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในระยะยาว อาทิ การกำหนดเขตการให้บริการของสถานประกอบการ และเขตสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจน อาทิ จัดระเบียบการล่นเจ็ทสกีและสกู๊ฟเตอร์ ห้ามเข้าไปเล่นในเขตสำหรับการว่ายน้ำ เนื่องจากก่อให้เกิดผลกระทบและเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยว จัดระเบียบสถานเริงรมย์ให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง ทั้งเวลาเปิด-ปิด และสถานที่ตั้ง การใช้มาตรการควบคุมดูแลกำกับอย่างเข้มงวดสำหรับสถานประกอบการ และแหล่งชุมชนที่เป็นแหล่งกำเนิดของมลภาวะและของเสีย กำหนดมาตรฐานและกำจัดของเสีย เช่น การซ่อมแซมแยกและขยาย ถังขยะครัว เปรี้ยวใสและมีฝ้าปิด และส่งเสริมการใช้ธรรมชาติช่วยบำบัดน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

- ปรับปรุงภูมิทัศน์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมีข้อสรุปที่ชัดเจนเรื่องผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ โดยอาจประยุกต์และบังคับใช้กฎหมายก่อสร้างอาคารและที่ดินที่มีอยู่อย่างเข้มงวด ส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของเมืองภูเก็ตอย่างจริงจัง กำหนดให้มีสวนสาธารณะ สวนพฤกษาศาสตร์ (Botanical Garden) พื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่ป่าในอัตราส่วนที่มากกว่าการก่อสร้างอาคารที่พักและอาคารพาณิชย์ จัดทำป้ายบอกทางภาษาอังกฤษที่ชัดเจน และ/หรือแผนที่บริเวณข้างถนนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนเดินทาง
- เร่งรัดงบประมาณเพื่อเพิ่มจำนวนเตาเผาขยะ หรือเพิ่มศักยภาพของเตาเผาที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการกำจัดขยะได้ทันในแต่ละวัน เพื่อแก้ไขปัญหาขยะตกค้างและการกำจัดที่ไม่ถูกวิธีที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเร่งรณรงค์ส่งเสริมการแยกขยะ Recycle อย่างจริงจัง
- เร่งรัดให้มีการใช้เทคโนโลยีและระบบบำบัดน้ำเสียรวมแทนที่ระบบบ่อเกราะ (Septic Tanks) ในพื้นที่ที่มีนักท่องเที่ยวสูง มีกิจกรรมท่องเที่ยวหนาแน่นและเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยกำหนดเงื่อนไขให้โครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรมและที่พักตากอากาศ รีสอร์ฟ มีการบูรณาการระบบบำบัดน้ำเสียกับชุมชนที่อยู่อาศัย โดยขยายบริการระบบบำบัดน้ำเสียของตนเองให้แก่ชุมชน
- ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity) เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานควบคุมจำนวนห้องพัก สิ่งปลูกสร้าง และจำนวนนักท่องเที่ยว

ระยะเวลาและระยะยาวยา

- มีแผนงานการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวมที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาภูเก็ตในภาพรวม และส่งเสริมการสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยว เช่น การอนุรักษ์ให้ก่อสร้างอาคารถาวรควรเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ก่อให้เกิดการทำลายทัศนียภาพและภูมิทัศน์ของหาด
- ศึกษาทบทวนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด และแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขัดมลพิษ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

- มีแนวทางแก้ไขปัญหาการนำบัดน้ำเสียในภาพรวมของทั้งจังหวัด ด้วยเหตุที่องค์กรปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง มีความตระหนักในปัญหาและความพร้อมในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาระบบนำบัดน้ำเสียรวม ในแต่ละพื้นที่ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสมัยใหม่ สามารถรองรับการเติบโตของความเป็นเมืองท่องเที่ยวศักยภาพสูงของภูเก็ต การใช้ระบบการวางแผนท่อ (Reticulation) แทนที่ระบบปั๊มน้ำ หรือพิจารณาใช้เทคโนโลยีทางเลือกต่างๆ เช่น บึงประดิษฐ์ โดยดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามขนาดของชุมชนและความหนาแน่นของประชากร
- จัดทำมาตรฐานของสินค้า บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว ในทุกระดับซึ่งต้องเป็นมาตรฐานสากล โดยกำหนดคุณสมบัติพื้นฐานที่สินค้าหรือบริการพึงมีเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม สถานที่พักอาศัย ภัตตาคารร้านอาหาร ห้องน้ำสาธารณะ ธุรกิจขายสินค้าและของที่ระลึก เช่น ร้านอัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น
- พื้นฟูและบูรณะโลกใต้ทะเล เพื่อให้เกาะภูเก็ตปราศจากภัยเบ็ดเตล็ดที่ได้รับในอดีต ศูนย์กลางการศึกษาและการสงวนรักษาสภาพแวดล้อมให้น้ำของภูมิภาค
- พื้นฟูและสงวนรักษาอาคารประวัติศาสตร์ที่งดงามและเก่าแก่ของเมืองภูเก็ต หรือมุ่งให้องค์กรยุเนสโตร์ทำการจดบันทึกเป็นมรดกโลก รวมทั้งออกกฎหมายให้ตึกใหม่ใช้รูปทรงสถาปัตยกรรมแบบชิโนโปรตุเกส เพื่อสร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของเมืองภูเก็ต
- ค้นคว้า และเผยแพร่วัฒนธรรมที่ผสมผสานของจีน มาเลย์ และไทยในอดีต ผ่านทางวิธีการแต่งกาย อาหารการกิน และประเพณีปฏิบัติ รวมทั้งส่งเสริมงานวิจัยที่อธิบายและแสดงเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมภูเก็ต ตลอดจนจัดให้มีพิพิธภัณฑ์ที่ดีให้เข้าชม
- มีสถานที่และกิจกรรมที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่การท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว อาทิ การสนับสนุนโครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ และสถานที่ที่ใช้ในการรองรับกิจกรรมสำหรับ Incentive อย่างพอเพียงและหลากหลาย กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับกลุ่มจังหวัดอันดามัน โดยริเริ่มจากกลุ่ม

สามเหลี่ยมอันดามัน ประจำปี-พังงา-ภูเก็ต ก่อนขยายให้เต็มพื้นที่ทั้ง 6 จังหวัด ชายฝั่งทะเลอันดามัน

- เปิดตลาดการท่องเที่ยวใหม่ๆ ควบคู่กับการรักษาตลาดเดิม และพิจารณาการจัดตั้งหน่วยการตลาดเฉพาะทาง เช่น สำนักงานการตลาดการท่องเที่ยว (Marketing Unit) สำหรับอันดามัน เป็นต้น

แนวทางที่ 2 การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปริมาณ สอดคล้อง กับความต้องการของตลาดแรงงาน

แรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตยังมีปัญหาอย่างมากในเชิงคุณภาพ เนื่องจากขาดการเชื่อมโยงกันระหว่างสถาบันการศึกษา กับภาคธุรกิจ ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาด้านการท่องเที่ยวมักมีทักษะความรู้ที่ไม่ตรงกับความต้องการของธุรกิจ อีกทั้งระบบการศึกษาในปัจจุบันเน้นการให้ความรู้เพื่อเตรียมตัวศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ไม่ได้เน้นการออกใบทำงานจริงหรือฝึกทักษะให้แก่ผู้ศึกษา ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานขาดทักษะและองค์ความรู้ และปัญหาการขาดแคลนแรงงาน จึงควรมีกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้

กลยุทธ์ ส่งเสริมการผลิตบุคลากรสายอาชีพท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ การประสานความร่วมมือระหว่าง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมอาชีวศึกษา ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง สมาคมต่างๆ และชุมชนนักบริหารงานบุคคล จังหวัดภูเก็ต เพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม ในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในลักษณะ Tailored-made เนื่องจากแรงงานที่ต้องการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะขั้นสูงมากนัก โดยมีข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ระยะเร่งด่วน

- จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมการให้บริการที่มีมาตรฐานระดับสันติไม่เกิน 6 สัปดาห์ เพื่อให้แรงงานสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันที โดยได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- ส่งเสริมให้แรงงานมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นอีกประมาณ 1-2 ภาษา ซึ่งควรจัดเป็นการฝึกสอนภาษาทั่วไปให้คนทุกระดับ และเป็นระบบฝึกเข้มเชิงลึกเพื่อให้สามารถใช้ภาษาต่างประเทศได้ดีในระยะเวลาอันสั้น
- ส่งเสริมอธิบายศัพท์ที่สุภาพ และอ่อนน้อมแบบไทยๆ ของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เป็นให้เป็นมรดกโลก ค่าที่ยกแก่การเลียนแบบ เนื่องจากเป็นปัจจัย

สำคัญประการหนึ่งในการสร้างความประทับใจและดึงดูดนักท่องเที่ยว
ชาวต่างชาติ

ระยะกลางและระยะยาว

- ดำเนินการวิจัยเพื่อจัดทำเป็นต้นแบบการฝึกอบรม/ปฏิบัติในหลักสูตรด้านต่างๆ ของงานบริการและงานโรงเรม (Model Training)
- ร่วมกับผลิตแรงงานสายอาชีพ/วิชาชีพที่เพียงพอ กับความต้องการของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งจากการสอบถามภาคเอกชนพบว่า มีความต้องการ แรงงานสายอาชีพประมาณ 45,000 คน/ปี สำหรับระดับปริญญาต้องการไม่เกิน ร้อยละ 5 (จำนวนจากปัจจุบันที่ภูเก็ตมีโรงเรมประมาณ 300,000 ห้อง มีอัตรา การเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี ประมาณการว่า แต่ละโรงเรมต้องการบุคลากร 1.5 คน/ห้อง)
- จัดทำแผนการพัฒนาและแผนการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรใน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบแบบยั่งยืน และสอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน
- ลงเสริมการฝึกแรงงานสำหรับอุตสาหกรรม การต่อเรือ และซ่อมเรือแบบครบวงจร ทั้งการปรับแต่งทำสีใหม่ของลำเรือและเครื่องยนต์รวมถึงการบำรุงรักษาทั่วไป เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโตต่อไปในอนาคต และก่อให้เกิด อุตสาหกรรมต่อเนื่องได้อีกมาก โดยในระยะแรกอาจใช้สถาบันการศึกษาที่อยู่ แล้วในจังหวัดใกล้เคียงก่อนเป็นสถานที่ฝึกอบรม คือ วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดสตูล ที่เปิดสอนหลักสูตรการต่อเรือ หลังจากนั้นจึงสนับสนุนให้มีสถานศึกษาในจังหวัด ภูเก็ตต่อไป

แนวทางที่ 3 บริหารจัดการระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้มี ศักยภาพเพียงพอ กับความต้องการและสอดคล้องกับแนวโน้ม การเติบโตในอนาคต

แม้ว่าภูเก็ตจะมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่เอื้อต่อการ ลงทุน การสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และอำนวยความสะดวกต่องานท่องเที่ยวให้เข้าถึงภูเก็ตได้โดยง่าย และ สะดวกสบายระหว่างที่ท่องเที่ยวในภูเก็ต อย่างไรก็ตาม จากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของจังหวัดภูเก็ต ในฐานะเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ สงผลให้การบริการสาธารณูปโภค เกิดปัญหา และอาจกลายเป็น ข้อจำกัดต่อพัฒนาการพัฒนาในระยะต่อไป

กลยุทธ์ แก้ไขปัญหาบริการสาธารณสุขอย่างบูรณาการ โดยประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับความสะอาดด้านการคุณภาพในการเข้าถึงภูเก็ตทั้งด้านการบินระหว่างประเทศ ด้านถนน และการเดินเรือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่รวดเร็ว หลากหลาย สามารถรองรับความเจริญ และจำนวนความสะอาดเท่าที่เมืองท่องเที่ยวระดับโลกจะเป็น รวมทั้งวางแผนพัฒนาระบบสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจและกิจกรรมการท่องเที่ยวในระยะยาว โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

ระยะเร่งด่วน

- ปรับปรุงระบบการขนส่งรอบเกาะภูเก็ตอย่างเพียงพอและสะอาดเท่าที่เมืองท่องเที่ยวควรจะเป็นเพื่อบรรเทาปัญหาการจราจรคับคั่ง ลดภาวะ และอุบัติเหตุที่เพิ่มขึ้น อาทิ การปรับปรุง เชื่อมต่อ และขยายถนนไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพิ่มทางเลือกสำหรับการขนส่งรอบเกาะ การสร้างทางสำหรับคนเดินหน้าหาด การจัดทำเส้นทางเดินบนภูเขารอบเกาะ ทางสำหรับจักรยาน และทางเดินเท้า
- จัดการปัญหาค่าโดยสารที่เอาระดับนักท่องเที่ยว เช่น รถแท็กซี่ควรจะมีมิติเออร์ และได้รับการตรวจสอบและจดทะเบียนอย่างถูกต้อง ค่าบริการรถโดยสารของสนับสนุนความมีมาตรฐาน เป็นธรรม และมีการจัดระเบียบอย่างเหมาะสม
- ปรับปรุงท่าเทียบเรือและท่าเทียบเรือน้ำลึกให้มีมาตรฐานความปลอดภัย สามารถรองรับเรือขนาดใหญ่ สินค้าและเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่
- พิจารณาปรับเพิ่มอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้สอดคล้องกับจำนวนประชากรตามสภาพความเป็นจริงและเกณฑ์มาตรฐานด้านความปลอดภัย ด้วยเหตุที่ภูเก็ตมีจำนวนประชากรแห่งมากพอกับจำนวนประชากรตามข้อมูลทะเบียนราชภัฏ และต้องดูแลรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวอีกปีละกว่า 4 แสนคน รวมทั้งจัดให้มีอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลที่เพียงพอ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และจัดให้มีระบบประกันภัยการจราจรสากลโดยเฉพาะเรือเล็ก เรือเช่า เจ็ทสกี
- เร่งแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยเตรียมแผนเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเร่งรัดการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำในพื้นที่คลองกะทะและคลองบางเหนียว รวมวงค์สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวตระหนักรถึงคุณค่า และความสำคัญของทรัพยากรน้ำและใช้อย่างประหยัด รวมถึงช่วยกันป้องกันการบุกรุกพื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำ และรักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่ที่เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ กำหนดอัตราค่าใช้น้ำในช่วง

ถูกว่อนให้สูงกว่าในช่วงฤดูฝนเพื่อเป็นมาตรการป้องกันน้ำ และควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นต้น

ระยะปานกลางและระยะยาว

- พัฒนาเรื่องความยั่งยืนในการใช้น้ำ เนื่องจากภูเก็ตไม่มีแหล่งต้นน้ำ ธรรมชาติ อีกทั้งการดำเนินโครงการจัดสร้างอ่างเก็บน้ำคลองกะทะและคลองบางเหนียวดำเนินปัจจุบัน คาดว่าจะบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำไปได้อีกประมาณ 10 ปี จึงจำเป็นต้องมีการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมเพื่อรับรองการเติบโตในอนาคต อาทิ การผันน้ำจากพื้นที่ใกล้เคียง เช่น จากอ่างเก็บน้ำ/ลุ่มน้ำในพื้นที่จังหวัดพังงา โดยเร่งรัดโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบ้านทุ่งข้มินและอ่างเก็บน้ำคลองสำ้า เพื่อผันน้ำส่วนเกินมาใช้ในจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาแหล่งเก็บน้ำให้ดินบางท่า การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ เช่น นำน้ำที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้ปรับปรุงระบบการส่งน้ำ ปรับปรุงชุมชนเมืองและเชื่อมโยงเครือข่ายชุมชนเมืองให้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำต้นทุน ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมบทบาทในการลงทุนเพื่อบริหารจัดการและปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้น้ำในโครงการชลประทาน เป็นต้น
- ปรับปรุงท่าอากาศยาน ให้สามารถรองรับเที่ยวบินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มจาก 4.4 ล้านคนในปี 2549 เป็น 6.5 ล้านคนในปี 2554 และคาดว่าจำนวนผู้โดยสารจะเพิ่มขึ้นถึง 11.5 ล้านคนในปี 2564 โดยปัจจุบันท่าอากาศยานภูเก็ตสามารถรองรับผู้โดยสารได้ 6 ล้านต่อปี
- มีเจ้าภาพหลักหรือกลไกประสานงานเพื่อการดูแลความปลอดภัยทางทะเลที่เป็นระบบ และมีการคิดค่าบริการที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เนื่องจากปัจจุบันมีหน่วยงานหลายแห่งทำหน้าที่ดังกล่าวทั้งตัวรวมกัน สำรวจท่องเที่ยว ท่าเรือ กรมการบินพาณิชย์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ขาดการประสานการทำงานอย่างใกล้ชิด

แนวทางที่ 4 การปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการให้มีเอกภาพ และประสิทธิภาพ

ผลจากความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดภูเก็ต ได้ก่อให้เกิดปัญหาทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคมจำนวนมาก โดยที่รูปแบบการบริหารจัดการในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก รัฐบาลและราชการจากส่วนกลางเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจทั้งการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และจัดสร้าง

งบประมาณ และมีราชการส่วนภูมิภาคเป็นกลไกหลักในการปฏิบัติงานตามนโยบาย ลักษณะการบริหารในเชิง Top Down ดังกล่าว ทำให้อำนนาการตัดสินใจขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของส่วนกลางเป็นหลัก ซึ่งบางครั้งไม่สอดคล้องและก่อให้เกิดปัญหาการปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ และที่สำคัญประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา และอาจนำไปสู่การไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาของภาครัฐ

กลยุทธ์ สร้างเอกภาพในการทำงาน ทั้งกลไกการบริหารจัดการของภาครัฐและนโยบายที่ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งจากส่วนกลาง ภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างพลังร่วม (Synergy) ในการทำงานพัฒนาจังหวัด โดยอาศัยการณาบทดลองส่งเสริม ให้ภูเก็ตเป็นเขตปกครองพิเศษ เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครและพัทยา โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

ด้านโครงสร้างและการบริหาร

ระยะเร่งด่วน

- จัดให้มีเวทีการประชุมร่วมระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด และผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีระดับนโยบายที่ตัดสินใจได้เข้าประชุม มีองค์ประชุมที่gradeทั้งหมด และมีความบ่อบริ้วในการประชุม เช่น 1-2 เดือน/ครั้ง เพื่อความร่วมมือที่ใกล้ชิด และสามารถพูดคุยปัญหาต่างๆ ได้อย่างเปิดเผย
- สร้างความเข้าใจกับ 36 หน่วยงานที่เข้ามาบริหารงานในส่วนของจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้มองเห็นภาพการพัฒนาภูเก็ตโดยรวมและดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน มิใช่ต่างคนต่างทำ โดยมีการกำหนดวิสัยทัศน์และวางแผนในเรื่องการบริหารจัดการที่ชัดเจน และเริ่มมองใหญ่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างมาตรฐาน/หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่สอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่การเติบโตของเมืองที่ยั่งยืน เช่น การประสานงานด้านการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคเพื่อการใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ การมีมาตรฐานการประเมินภาคีและภาระที่ต้องทำ รวมทั้งให้ภาคีอีก 2 ฝ่ายคือภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานด้วย
- จัดให้มีโครงการฝึกอบรมที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับจังหวัด โดยมุ่งเน้นทักษะการคิดเชิงระบบและเทคโนโลยีการประสานความร่วมมือ

- รณรงค์ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐในทุกระดับต้องมีการบังคับใช้กฎหมาย/กฎหมายอย่างเป็นธรรม ปราศจากอคติและผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีบทลงโทษที่รุนแรง

ระยะปานกลางและระยะยาว

- ทดลองส่งเสริมรูปแบบการปกครองพิเศษ² เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของคนภูเก็ต มีสมาชิกสภาหรือฝ่ายนิติบัญญัติมาจากการเลือกตั้งเช่นเดียวกัน และมีการนำส่งภาษีแก่ส่วนกลางบางส่วน ซึ่งจะช่วยให้ภูเก็ตมีผู้นำที่เข้าใจสภาพปัจจุบันของจังหวัดอย่างแท้จริง มีอำนาจในการตัดสินใจ และมีงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารและพัฒนาจังหวัด หรืออาจส่งเสริมในรูปแบบที่ได้มีการศึกษาไว้แล้วตามโครงการศึกษา“รูปแบบการปกครองพิเศษภูเก็ต” ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต ที่ได้มอบหมายให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดำเนินโครงการเมื่อปี 2547
- ยกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กที่ปัจจุบันมีจำนวนถึง 20 แห่ง และมีข้อจำกัดทางกฎหมายที่ไม่สามารถบริหารจัดการโครงการใหญ่ๆ ได้ตามลำพัง เช่น การนำบัดน้ำเสียที่มีความต่อเนื่องกับหลายพื้นที่ ก่อสร้างถนนนอกเขตพื้นที่ การจัดหน้าเพื่อการอุปโภคบริโภคที่เป็นระบบและยั่งยืนในระยะยาว การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างเอกสารลักษณ์ทางวัฒนธรรมของจังหวัดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้เป็นหน่วยปกครองท้องถิ่นพิเศษ มิใช่เป็นเทศบาลใดหรือองค์การบริหารส่วนตำบลใด เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการในเชิงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคดังกล่าว และช่วยเพิ่มศักยภาพในการกำกับดูแลและบริหารจัดการในทุกมิติของการท่องเที่ยว รวมทั้งแก้ไขปัญหาการประสานงานและความเป็นเอกภาพในการทำงาน

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการกลไกการตรวจสอบ

ระยะเร่งด่วน

- สร้างความเข้มแข็งให้องค์กรภาครัฐ เดินหน้าและเข้าใจในบทบาทที่แท้จริงของตนเองในการเป็นผู้ขับเคลื่อนอุดหนุนสนับสนุนการท่องเที่ยว และทิศทางการ

² จากโครงการศึกษา “รูปแบบการปกครองพิเศษภูเก็ต” ปี 2547 พบว่า ร้อยละ 64.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อรูปแบบการปกครองพิเศษ เห็นสมควรให้ภูเก็ตมีรูปแบบการปกครองที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน ร้อยละ 17.1 ไม่มีความคิดเห็น และร้อยละ 12.1 เห็นว่าไม่สมควร

พัฒนาของภาครัฐ ผ่านกลไกการรวมกลุ่มเป็นองค์กร/สมาคมต่างๆ เพื่อผลักดัน การดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดร่วมกันได้ รวมทั้งมีบทบาทเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงหรือริเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ ที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยลดภาระและอุปสรรคในการทำงานของภาครัฐที่ติดขัดด้วยกฎระเบียบราชการ ตลอดจนการสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อห้องถินและสังคม

- ส่งเสริมเครือข่ายชาวบ้าน ให้เป็นแกนหลักในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งกรณีตัวอย่างขององค์กรบริหารส่วนตำบลรายในปัจจุบัน และกระตุ้นให้ห้องถินมีความคิดสร้างสรรค์โดยทำการวิจัยเพื่อจัดทำเอกสารข้อมูลของแหล่งชุมชนที่แสดงให้เห็นประวัติศาสตร์ห้องถิน วัฒนธรรมดั้งเดิม ภูมิปัญญาและทักษะเฉพาะของห้องถิน และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเพิ่มคุณค่าให้กับวัฒนธรรมชุมชนอันเป็นการสร้างโอกาสการท่องเที่ยว
- ส่งเสริมระบบใต้ราศี เพื่อเป็นกลไกการทำงานร่วมระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถินเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาร่วมของชุมชน ลดปัญหาความขัดแย้ง และสร้างข้อตกลงร่วมในการดำเนินแผนงาน/โครงการต่างๆ ใน การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งช่วยให้สมาชิกในชุมชนมีทั้งสิทธิ เสียง และภาระหน้าที่ในการรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมร่วมกัน

ระยะปานกลางและระยะยาว

- เสริมสร้างศักยภาพให้ประชาชนในห้องถินมีความรู้และทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับความเจริญเติบโตที่เป็นไปอย่างรวดเร็วของภูเก็ตเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ รวมทั้งเป็นกลไกตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ

ภาคผนวก

- ① สรุปผลการทบทวนแผนงาน/โครงการตามแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันการท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน
- ② สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554
- ③ โครงการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ
- ④ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554
- ⑤ เอกสารบรรยาย “แนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554”
โดย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ศศช.
- ⑥ รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

สู่ผู้ผลิตภัณฑ์และนักท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลที่มีความสามารถพัฒนาศักยภาพเชิงพาณิชย์ของประเทศไทย

ปี 2546-2550

ลำดับ	รายละเอียดโครงการ	ระยะเวลา	จำนวนเงินทุน (บาท)	จำนวนเงินทุนที่ได้รับสนับสนุน (บาท)	จำนวนเงินทุนที่ต้องหักภาษี (บาท)	จำนวนเงินทุนที่ต้องหักอากร (บาท)
1	Positioning as Tourism city โครงการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวภูเก็ต - รายจ่าย 96,775 恣 ความเสียด้วยตัวเอง (เงินสด) - รายจ่ายซื้อครุภัณฑ์โฆษณา เช่น บิลบอร์ด ใบปลิว ฯลฯ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (โฆษณา) <u>- Internet : www.phuket.go.th</u> - VCD, DVD, ภาพโฆษณาทางโทรทัศน์ที่ออกอากาศทั่วโลกในประเทศ ต่างๆ เช่น ศิริราชสุราษฎร์ฯ ฯลฯ ค่าใช้จ่ายเช่าที่ตั้ง Road Show ดำเนินการ ท่องเที่ยวในต่างประเทศ เช่น อเมริกา เดินทางไปทำตลาดต่างประเทศที่ต่างๆ	1 ปี	2546	2546	2549	2550
2	จัดทำงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ท่องเที่ยว จัดทำงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้กับหน่วยงานที่ต้องหักภาษี 3% จำนวน 6,500,000 บาท ให้กับหน่วยงานที่ต้องหักภาษี 3% จำนวน 6,500,000 บาท	1 ปี	6,500,000	6,500,000	6,500,000	6,500,000
3	การพัฒนาศักยภาพเชิงพาณิชย์ภูเก็ต ภูเก็ต จัดทำงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้กับหน่วยงานที่ต้องหักภาษี 3% จำนวน 7,085,000 บาท ให้กับหน่วยงานที่ต้องหักภาษี 3% จำนวน 7,085,000 บาท	1 ปี	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000

แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

ที่	ชื่อ / ผู้ดูแล / ผู้จัดการ	รายละเอียดของโครงการ	จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ	จำนวนเงินที่ได้รับจ่าย	จำนวนเงินคงเหลือที่ได้รับอนุมัติ	จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติที่ไม่ได้ใช้จ่าย
4.1) ภาระน้ำเสียของพลาสติก 8 ผู้ แหล่ง กำเนิดต้นที่	- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของพลาสติก 8 ผู้ แหล่ง (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 ผู้ ภาระต้นที่ค่าห้องเรือน Quick Win) - ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2549 และผู้เดินทางบ้านไปเมือง ในปี 2548	2546	2548	2449	2560	256
2) ภาระน้ำเสียของร้านจัดหัตถภัณฑ์	- ในปี 2549 ภาระน้ำเสียของร้านจัดหัตถภัณฑ์ ให้เช่าห้องพักสำหรับลูกค้าที่เดินทางมาท่องเที่ยว และเดินทางกลับบ้าน ให้เช่าห้องพักสำหรับลูกค้าที่เดินทางมา ด้วยรถตู้	28,410,000				- ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของร้านจัดหัตถภัณฑ์ จำนวน 6 แห่ง แหล่ง ภาระต้นที่ค่าห้องเรือน 6 แห่ง แหล่งฯ พ.ศ. 2518 ที่ กำหนดให้บานาชาญเมืองท่า ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ได้
5 ภาระน้ำเสียของ โครงสร้างขนาดใหญ่	- ในปี 2551 กองทุนประปาฯ ขอรับที่ดินมาไว้รองรับห้องน้ำสาธารณะ ในปี 2550 กองทุนประปาฯ ได้รับห้องน้ำสาธารณะที่ดินมา โดยทางภาครัฐ - ในปี 2549 กองทุนประปาฯ นำทุนมาลงทุนให้ห้องน้ำสาธารณะ ให้เช่าห้องน้ำสาธารณะเพิ่ม น้ำดื่ม (RO) และเชื้อเพลิงให้กับห้องน้ำในปี 2550			466,700,000 (ยกเว้น 2551-53)	466,700,000 ← →	
6 ภาระน้ำเสีย	1) พื้นที่ชุมชนส่วนตัวภูษายังคงที่ก่อสร้างห้องน้ำบ้านเดี่ยวต่อต่อ และ โปรดดำเนินการให้ เมื่อ 1) ขนาดห้องน้ำขนาดใหญ่ 2) เทศบาลตั้งเมืองฯ ครบ 3) เอกเทศฯ สามารถดำเนินการ 2) พื้นที่ชุมชนทั่วไปที่ไม่สามารถที่จะเข้าถึงห้องน้ำสาธารณะ ในปี 2549-2550 ดังนั้น ที่ดินที่ขาดของกองทุนบริหารส่วนตัวบ้านเรือนและชุมชน คุณภาพดี 3) พื้นที่ที่ทำกิจกรรมทางศาสนาและอภิธรรมบ้านเรือนและชุมชนที่ ไม่สามารถเข้าถึงห้องน้ำ ดังนั้น ที่ดินที่ขาดของกองทุนบริหารส่วนตัวบ้านเรือนและชุมชน 4) พื้นที่ที่ขาดของกองทุนบริหารส่วนตัวบ้านเรือนและชุมชนที่ 5) พื้นที่บ้านเดี่ยวตามที่ดินที่ขาดของกองทุนบริหารส่วนตัวบ้านเรือนและชุมชนที่ขาด คาดการณ์ปี 2550 เป็นปีเดียวเท่านั้น			5,300,000	- โกรกภาระที่คงทิ้งไว้ไม่ได้ดำเนินการ ตาม 2-4) ที่มีความจำเป็นเจตนา ดำเนินการจัด พัฒนาเพื่อส่งเสริม การท่องเที่ยวทั้ง ๒ เทศบาล ที่มีความต้อง ^{การ} ความต้องการท่องเที่ยวสูง ท่องเที่ยว - รัฐวิสาหกิจและบุคลากรประจำ สำนักงานภายนอกท่องเที่ยวจังหวัด	

ที่	ลักษณะ/จุดเด่นของสถานที่	ข้อเสนอแนะด้านการตลาดและการจัดการท่องเที่ยว	ผลสัมฤทธิ์/ตัวชี้วัดต่อเป้าหมายการพัฒนาและวิเคราะห์ผล
12	จุดเด่น: ให้บุกเบิกเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงชุมชน จุดเด่น: จุดเด่นที่สำคัญคือการให้บริการท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงชุมชนที่หลากหลาย เช่น การนวดด้วยน้ำแร่ธรรมชาติ อาหารพื้นเมือง และกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น	ข้อเสนอแนะ: ควรพัฒนาจุดเด่นให้เป็นจุดเด่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น การนวดด้วยน้ำแร่ธรรมชาติ อาหารพื้นเมือง และกิจกรรมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น <ol style="list-style-type: none"> จัดทำแคมเปญส่งเสริมฯ ระหว่างสัปดาห์แรกของเดือน กำหนดเวลาจัดแสดงและออกอากาศงานนี้ให้ตรงตามความต้องการของผู้คน ประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดีย จัดทำซีรีส์youtube เกี่ยวกับจังหวัดภูเก็ต 5. จัดทำ Read Show ในส่วนของพื้นที่ เป้าหมาย โดยการนำห้องแสดงภาระและห้องน้ำออกอากาศในวันที่ 2546-2549 และจะดำเนินการต่อไป 2550 หากไม่บรรลุภายในวันที่	ผลสัมฤทธิ์: คาดว่าจะมีผู้สนใจเข้าชมอย่างต่อเนื่อง 2-3 วัน สิ้นสุด
13	จุดเด่น: แพลตฟอร์มอุตสาหกรรมชั้นนำที่รวมเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ	ข้อเสนอแนะ: ให้จัดแสดงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น หุ่นยนต์ ชุดหูฟังแบบบลูทูธ ที่สามารถอ่านได้โดยอัตโนมัติ หรือห้องปฏิบัติการที่แสดงความสามารถในการประมวลผลแบบเรียลไทม์ นำเสนอวิธีการใช้งานที่ปลอดภัยและเชื่อมโยง แม้ในชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อของออนไลน์ หรือการสื่อสารในที่สาธารณะ เช่น สถานที่สาธารณะ หรือห้องโถง ที่มีผู้คนจำนวนมาก แต่ไม่ต้องกังวลว่าจะถูกขโมย หรือเสียหาย ให้ได้เต็มที่ 5. จัดแสดงโซนที่ห้ามหักภาษี (Duty Free Port) หรือเขตปลอดภาษี (Free Zone) โดย	ผลสัมฤทธิ์: คาดว่าจะมีผู้สนใจเข้าชมอย่างต่อเนื่อง 2-3 วัน สิ้นสุด

ที่	ชื่อ/ นามสกุล ใจดี	ตำแหน่ง/ หน้าที่	เวลาและจุดที่ได้รับการช่วยเหลือ	จำนวนเงินที่ได้รับ的帮助)	จำนวนเงินที่ต้องชำระคืน	การดำเนินการต่อไป (ปัจจุบัน)
14.	สงวนสิทธิ์ให้หัวหน้าบ้านและพ่อแม่ของบ้านเด็กฯ	สงวนสิทธิ์ให้หัวหน้าบ้านเด็กฯ	- ศูนย์เด็กวัยเรียนในเขตเทศบาลที่เด็กฯ เดินทางมาในเชิงพาณิชย์เป็น โปรดกรุณา ศืด หรือ เจ้าอาวาส ซึ่ง ก่อสร้างพิมพ์กันบนแผ่นกระดาษแข็ง โดยใช้ปากกาสีเขียว ขนาดมาตรฐานเด็กฯ ที่เด็กฯ ท้องนาฬิกาทั้งหมด จำนวน 50 ล้านบาท ขณะนี้กำลังดำเนินการจ่ายแล้วในปัจจุบันและภาระ "โปรด"	692,200	33,000,000	250
15.	พ่อแม่ของเด็กฯ	พ่อแม่ของเด็กฯ	- พ่อแม่เด็กฯ จัดตั้ง "ห้องเก็บ" ให้เด็กฯ นำของขึ้นเครื่องเข้าไป 2548 เมื่อเด็กฯ เดินทางกลับบ้านเด็กฯ แต่เด็กฯ ไม่สามารถหามันไม่พบ ไว้ในตู้เย็นและห้องตู้เย็น แต่เด็กฯ ไม่สามารถหามันไม่พบ ต้องการจะรับของขึ้นมาให้เด็กฯ แต่เด็กฯ ไม่สามารถหามันไม่พบ เป็นเหตุการณ์ที่บ่อยครั้งๆ			- ปัจจุบันเด็กฯ ไม่สามารถหามันไม่พบ ต่อ การจ่ายผลประโยชน์ที่เด็กฯ แจ้ง เมื่อวัน 2548 ที่เด็กฯ นำของขึ้นเครื่อง ซึ่งเด็กฯ ไม่สามารถหามันไม่พบ น้ำหนักเท่าเดิม

รายการ	รายละเอียดรายการ	จำนวนเงินบาท	จำนวนเงินบาทที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	จำนวนเงินบาทที่หักภาษี ณ ที่ได้รับ	จำนวนเงินบาทที่หักภาษี ณ ที่ได้รับ			
16 บริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภายนอก เว็บไซต์ท่องเที่ยวภูเก็ต	- บริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภายนอก เว็บไซต์ท่องเที่ยวภูเก็ต	2,566	2,548	240	250			
	- การบริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภูเก็ต			55	55			
	- บริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภูเก็ต			55	55			
	- การบริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภูเก็ต			55	55			
	- บริการเช่าเรือสำราญสุดหรูภูเก็ต			55	55			
17 บริการเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต	- จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 - บริการเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 Cruise ให้สำนักงานท่องเที่ยวภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 ศึก กอร์ชังค์ เครื่องยนต์เบนซิน เฟือง เชือกสายเดียว ล้อหนา 4 นิ้ว - บริการเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 ติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 Phuket Port Control Center บัญชีค่าบริการเช่ารถติดภูเก็ต	7,675,000	125,600,000	67,165,000				
	- จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 - จัดซื้อจ้างเช่า Taxi และบังคับไปที่จังหวัดภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 บริการเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 - จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549			10,000,000	45,910,000	80,000,000		
	- จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 โดยสำนักงานท่องเที่ยวภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551 แม่วังรีในภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551 - Taxi ให้เช่า ตัวเดียวต่อคัน ประจำปี 2551 จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551							
	- จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2549 โดยสำนักงานท่องเที่ยวภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551 แม่วังรีในภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551 - Taxi ให้เช่า ตัวเดียวต่อคัน ประจำปี 2551 จัดซื้อจ้างเช่ารถติดภูเขาภูเก็ต จำนวน 2 คัน ประจำปี 2551							
	รวมเงินทั้งหมด	60,750,000	49,623,490	479,513,613	521,746,925	87,397,600	1,121,300,000	2,320,331,628

สรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว
จังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554”
วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2550
ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ชั้น จังหวัดภูเก็ต

กล่าวต้อนรับและแสดงปาฐกถาพิเศษ “วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต”

โดย นายวราพจน์ รัฐสีมา
รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต

ในนามของจังหวัดภูเก็ตขอต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ซึ่งได้ทราบว่ามีทั้งตัวแทนภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดภูเก็ต และที่มาจากการจัดทำแนวทาง การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ทำการศึกษาและยกย่องขึ้นมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและกลุ่มจังหวัดอันดามันในระยะต่อไปด้วย จังหวัดภูเก็ตในฐานะเจ้าของพื้นที่จึงขอขอบคุณทุกท่านที่ได้เสียสละเวลา มาร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ และหวังว่าจะเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

สำหรับหัวข้อที่ทางผู้จัดได้ให้นำเสนอในวันนี้ คือ “วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต” จังหวัดภูเก็ตได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ว่า จะเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติระดับโลก โดยจะพยายามเปิดตลาดใหม่ๆ ที่มีศักยภาพและโอกาสในการเดินทางมาท่องเที่ยวภูเก็ต อย่างเช่น รัสเซีย ออสเตรเลีย และตะวันออกกลาง เป็นต้น จึงคาดว่าแนวโน้มการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในปี 2551 น่าจะดีขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา และจะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จะมีนักท่องเที่ยวจำนวน 6 ล้านคน

ในปัจจุบันประชาชนในจังหวัดภูเก็ตมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประมาณ 107,000 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งอยู่ในอันดับต้นๆ ของประเทศไทย และคาดว่าจะเพิ่มถึง 200,000 บาทต่อคนต่อปี ในระยะเวลาอันใกล้นี้ โดยที่ผ่านมา จังหวัดได้ให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาด้านความมั่นคง เนื่องจากเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวจากหลากหลายประเทศ โดยมีการประสานงานด้านการข่าว ภัยคุกคามที่ท่าฉัตรชัยและไม้ข้าว มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่สนับสนุนในระดับต่างๆ ตามสถานการณ์ โดยได้ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบและรักษาความปลอดภัย สำหรับบริเวณท่าเรือจะอยู่ในความ

รับผิดชอบของกรรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชย์น้ำวี รวมทั้งได้มีโครงการฝึกอบรมอาสาสมัครจากองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพื่อช่วยสนับสนุนพหาระเว้อีกทางหนึ่ง สำหรับบริเวณชายหาดท่องเที่ยวได้ติดตั้งที่วิวงจรปิด CCTV เช่น หาดป่าตอง ภูวน เป็นต้น และได้มอบหมายให้ อบต. และตำรวจนครามร่วมกันจ่าจุต โครงการทำงการติดตั้ง CCTV เพิ่มเติม

ในเรื่องของภัยธรรมชาติ ได้ดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์เตือนภัยธรรมชาติครบตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ 18 จุด พร้อมทั้งจัดทำแผนป้ายบอกเส้นทางหลบภัยและกำหนดพื้นที่ปลอดภัย และมีแผนจะซ้อมการหลบภัยในวันที่ 25 กรกฎาคม 2550 นี้ โดยบริเวณชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักๆ นอกจากการติดตั้งหอยเตือนภัยแล้ว ยังได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำชายหาดทุกหาดด้วย ส่วนเรื่องการป้องกันหรือการเฝ้าระวังโรคระบาด เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ร่วมมือกับผู้ประกอบการคู่และเรื่องความสะอาดและโรคระบาดอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตมาอย่างยาวนาน คือ ปัญหาเรื่องน้ำประปาขาดแคลน ซึ่งได้พยายามแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ จังหวัดยังได้มีการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ได้แก่ การ พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ การหารือร่วมกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเรื่องศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการนานาชาติ พร้อมกับการดำเนินมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมจังหวัดมีการประชุม หารือกันทุกเดือน เพื่อพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของจังหวัด โดยเฉพาะการขออนุญาตลงทุนสร้างโรงเรມขนาดใหญ่จะต้องได้รับการอนุมัติ EIA จากคณะกรรมการฯ ซึ่งขณะนี้ได้มีการขออนุมัติเป็นประจำทุกเดือน จึงเห็นว่าการลงทุนของภาคเอกชนยังอยู่ในระดับที่ดี อย่างไรก็ตาม จังหวัดเห็นว่าจะต้องให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับแรก เพื่อรักษาความสวยงาม ตามธรรมชาติของเกาะภูเก็ตให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวนานาชาติระดับโลกอย่างยั่งยืน ต่อไป

สรุปประเด็นการนำเสนอ “ร่างแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554”

โดย นายชาญวิทย์ ออมคงมาทุชาติ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ สศช.

การนำเสนอ ร่างแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ที่สำนักงานฯ ได้ยกร่างขึ้นเพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการระดมความคิดเห็นของที่ประชุมในวันนี้ จะประกอบด้วย 4 หัวข้อหลักๆ คือ 1) ความเป็นมาของโครงการ 2) ผลการบททวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต 3) การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ และ 4) ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ปี 2550-2554 โดยมีสรุปสำคัญได้ดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการ

1.1 ช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม 2544 ต่อเนื่องถึงเดือนกรกฎาคม 2545 สำนักงานฯ ได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMAT) บริษัทปูนซีเมนต์ไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชนในพื้นที่ ดำเนินการศึกษาโครงการนวัตกรรมการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้แนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการของประเทศไทย ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 รวมทั้งเพื่อสนับสนุนแนวโน้มภายในประเทศ ที่ได้กำหนดให้การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเป็นภาระแห่งชาติ

1.2 คณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพช.) ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 ได้มีมติรับทราบผลการศึกษาและให้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต่อไป และต่อมาในคราวประชุมครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) พร้อมทั้งมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เป็นแกนหลักในการประสานงานและติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

1.3 จังหวัดภูเก็ตโดยผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานในจังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยนำผลการศึกษาและแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) ไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดอันดามัน รวมทั้งแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2547 จนถึงปีจุบัน

1.4 คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กสศช.) ในคราวประชุมครั้งที่ 12/2549 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2549 ได้มีมติให้สำนักงานฯ ทำการศึกษาทบทวนแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะเหตุการณ์โภณฑ์พิบัติภัยสีนามิ ในช่วงปลายปี 2547 สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูล สำรวจสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ และประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของจังหวัดภูเก็ต ระหว่างวันที่ 22-26 เมษายน 2550 หลังจากนั้น จึงได้นำมาประเมินและยกย่องแนวทางการพัฒนาฯ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการระดมความคิดเห็นในวันนี้

2. ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

2.1 สาระสำคัญของแนวทางพัฒนา (Roadmap) แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กพช. และจังหวัดใช้เป็นกรอบแนวทางในการผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย 2 แนวทางหลัก คือ

2.1.1 กำหนด Positioning ของจังหวัดภูเก็ต โดยให้อยู่บนฐานของจุดแข็งของภูเก็ต คือ การเป็นเมืองท่องเที่ยว (Phuket as Tourism City) และกำหนดลักษณะของเมืองท่องเที่ยวที่ภูเก็ต ต้องการเป็นให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาในภาพรวม และเป็นภาพลักษณ์ของภูเก็ตที่จะนำไปประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลก ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ คือ

1) กำหนด Positioning ของกลุ่มจังหวัดอันดามัน ให้เป็น World Class Tropical Paradise และกำหนดให้จังหวัดภูเก็ต เป็น Premium Tropical Beach and Resort จังหวัดพังงา เป็น World Class Marina and Eco-Tourism Destination และจังหวัดกระบี่ เป็น National Beach Resort with Serenity

2) จัดทำฐานข้อมูลและปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยเสมอ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

3) จัดตั้ง Marketing Unit เพื่อทำการตลาดดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

2.1.2 กำหนดกลยุทธ์หลักการพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ

1) การเสริมจุดแข็งของภูเก็ต (Sustain Core Strengths) ได้แก่ ชายหาด อัธยาศัยที่ดีของคนภูเก็ต และอาหาร เพื่อรักษาความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่ยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ

(1) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ จัดทำผังเมืองและ Zoning ให้สอดคล้องกับ Positioning ที่กำหนดและให้มีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด จัดระบบการแก้ปัญหาน้ำเสีย ขยายการบุกรุกชายหาด และการรักษาความปลอดภัย

(2) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดระบบการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยจุใจผู้ประกอบการจัดอบรมพนักงาน และจัดตั้งกองทุนพัฒนาแรงงาน ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม ทั้งการวางแผนผลิตบุคลากร จัดระบบพัฒนาครุศาสตร์ และจัดตั้ง International Hospitality Management College เป็นต้น

2) การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว (Increase Value from Tourism) โดยเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อสร้างทางเลือกในการจับจ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ประกอบด้วย 2 แนวทาง คือ

(1) การจัดทำแผนส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ (MICE) การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การส่งเสริมการเป็น Shopping Paradise การสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ/บันเทิงต่างๆ (Man-made Entertainment) ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากพื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้าน (Culture-base Entertainment) และการส่งเสริมเรื่องอาหาร โดยเชื่อมโยงกับ Food Cluster ในพื้นที่อื่นๆ และ

(2) การบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อกระตุ้นตลาดในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว โดยศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย และจัดทำแผนการตลาดร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน

2.1.3 การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว (Improve Infrastructure for Tourism) ประกอบด้วย การปรับปรุงการคมนาคมทางอากาศเพื่อกำหนดความสะดวกในการเดินทางของนักท่องเที่ยว การปรับปรุงการคมนาคมทางน้ำเพื่อส่งเสริมธุรกิจมาเรือและเรือยอชต์ รวมถึงการพัฒนาระบบสัญจรทางน้ำเพื่อรับรองเรือ Cruise การปรับปรุงการคมนาคมทางบก เช่น การจัดระบบจราจร แท็กซี่ ป้ายคำ จัดระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัด ปรับปรุงสถานีขนส่ง และขยายถนน การวางแผนและสร้างระบบเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งหลายรูปแบบ (Inter-Modal Linkage) และการเสริมเครือข่ายโทรคมนาคมเพื่อรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)

2.2 ผลการดำเนินงานตามแนวทาง (Roadmap) จังหวัดภูเก็ตได้ผนวกร่วมแผนงาน/โครงการ ตามแนวทางการพัฒนาชี้ด้วยความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตฯ ย่างยื่นยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) บรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดภูเก็ตและกลุ่มจังหวัดอันดามัน โดยจังหวัดภูเก็ตได้เริ่มสร้างความเข้าใจที่ตระหนักรู้แนวทางการพัฒนาแก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชน โดยเฉพาะสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต หอการค้าจังหวัด สมาคมโรงแรมไทยภาคใต้ และหน่วยงานอื่นๆ พร้อมกับสำรวจหาความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตให้ไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งแต่ปี 2545 โดยสามารถสรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตาม Roadmap ได้ดังนี้

2.2.1 มาตรการ/โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้แก่ มาตรการกระตุ้นตลาดการท่องเที่ยว การพัฒนาชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะบริเวณหาดป่าตองและกมลา การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและธุรกิจช้อปปิ้ง และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

2.2.2 มาตรการ/โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายผังเมือง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในช่วง Low Season การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและการฝึกอบรมแก่บุคลากรการท่องเที่ยว การบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชน และการปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการ

2.2.3 มาตรการ/โครงการที่ยังไม่ดำเนินการ ได้แก่ โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการนานาชาติ การจัดตั้งสถาบันการศึกษานานาชาติด้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง การจัดตั้งกองทุนแรงงานด้านการท่องเที่ยว และโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าขนาดเบารองเบ้ารือเบกาภูเก็ตและถนนสายกลางคู่ขนานทางหลวงหมายเลข 402 (สาดู-เกาะแก้ว)

3. การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ได้ใช้แบบจำลอง Diamond Model ของ Prof. Michael E. Porter ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ประเมินปัจจัยแวดล้อมการดำเนินธุรกิจ และประเมินผลการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรมจาก 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) เงื่อนไขปัจจัยการผลิต 2) เงื่อนไขอุปสงค์ 3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน 4) บริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ ผลการประเมินตามแบบจำลอง สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านเงื่อนไขปัจจัยการผลิต ภูเก็ตมีทรัพยากรท่องเที่ยวหลากหลายและคงามประชาชนมีอัธยาศัยไม่ตรี อาหารสุดาดเป็นเลิศ เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นที่ผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตนิความสามารถในการแข่งขัน อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบด้านทรัพยากรเหล่านี้กำลังจะ กลายเป็นจุดอ่อนในระยะยาว เนื่องจากการใช้ประโยชน์อย่างฟุ่มเฟือย ขาดการดำเนินการบำรุงรักษาและสร้างมูลค่าเพิ่ม ทำให้ไม่สามารถยกระดับทรัพยากรพื้นฐานไปสู่ทรัพยากรขั้นสูงที่แข่งขันได้ในอีกระดับหนึ่ง

3.2 ด้านอุปสงค์ ให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นหลัก เนื่องจากสามารถสร้างรายได้มากกว่าร้อยละ 80 ของรายได้ทั้งหมด ประกอบกับแนวโน้มการเดินทางและความต้องการของนักท่องเที่ยวในตลาดโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสนใจดูแลด้านสุขภาพ กลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านความปลอดภัยเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเลือกเดินทางท่องเที่ยว ขณะที่อุปสงค์ภายในประเทศมีขนาดเล็กและมีกำลังซื้อต่ำกว่า ความพิถีพิถันหรือการเรียกร้องของนักท่องเที่ยวไทย จึงไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพได้มากนัก

3.3 ด้านอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน ความร่วมมือเชื่อมโยงกันของธุรกิจจะมีการรวมตัวกันในนามของสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัด ซึ่งมีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นแกนหลักประสานความร่วมมือทั้งในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและกับหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม

บทบาทของสมาคมยังจำกัดอยู่เพียงหน่วยงานประชาสัมพันธ์และกลไกเสนอปัญหาสู่ภาครัฐ เน้นการดำเนินกลยุทธ์ระยะสั้น (ad-hoc cooperation) ขาดการกำหนดกลยุทธ์ที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันในการเสริมสร้างความสามารถแข่งขันของกลุ่มอุดสาหกรรมโดยรวมหรือการดำเนินกลยุทธ์ร่วมกันในระยะยาว และความเชื่อมโยงระหว่างภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานภาครัฐยังอยู่ในระดับที่จำกัดและผู้負け ไม่สามารถลึกในเรื่องการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนในระดับปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ด้านบริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ ธุรกิจท่องเที่ยวขนาดเล็กมีลักษณะของการแข่งขันตัดขาด ทำให้ผู้ประกอบการต้องลดคุณภาพสินค้าและบริการ หรือนำไปสู่การหลอกลวง เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ขาดวิสัยทัศน์ มองห่วงกำไรระยะสั้น ขาดวัฒนธรรมการวางแผนในระยะยาว ขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เน้นการแข่งขันทางด้านคุณภาพของบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งภายใต้ธุรกิจขนาดใหญ่มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และบริการของตนได้เป็นอย่างดี แต่ยังคงต้องปรับปรุงคุณภาพและบริการให้ได้ตามมาตรฐานสากลที่นักท่องเที่ยวคุ้นเคย

3.5 ด้านบทบาทของภาครัฐที่มีผลกระทบต่อรับบริบทการแข่งขันและกลยุทธ์ของธุรกิจ มีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มงวด อาทิ การรุกล้ำที่ชายหาด การปล่อยน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลงสู่แหล่งท่องเที่ยว มือที่พลท้องถิ่นและผลประโยชน์ร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้เกิดการทำลายสภาพแวดล้อม และเกิดความไม่เท่าเทียมในการแข่งขัน นอกจากนี้ การดำเนินกลยุทธ์ส่วนใหญ่ของภาครัฐ มักจะเป็นกลยุทธ์ระยะสั้น ขาดการวางแผนในระยะยาว และการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวท่าที่ควร ด้วยเหตุที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ซึ่งบางครั้งขาดความรู้ความเข้าใจและการประสานงานเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

4. ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

4.1 ประเด็นสำคัญ (Critical Issues) ต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต ผลจากการประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในระยะที่ผ่านมา และการวิเคราะห์ความสามารถแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภูเก็ตตามแบบจำลอง Diamond Model พบร้า ประเด็นสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต ในระยะ 5 ปีข้างหน้า มีดังนี้

4.1.1 ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ตได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวจำนวนมาก ใกล้จะเกินขีดความสามารถในการรองรับ ทั้งจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณชายหาด ที่สาธารณะ และบริเวณน้ำลึกเข้า ก่อให้เกิดปัญหา ความแออัด ปัญหาดักгонดินรอบเกาะ น้ำ浑 ปากวังลดจำนวน และน้ำเสียจากการประกอบการโรงแรม ร้านอาหาร จนทำให้แหล่งท่องเที่ยวหลายแห้งอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม

4.1.2 บุคคลการท่องเที่ยวขาดแคลนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ปัจจุบันภูเก็ตมีบัญชาขาดแคลนบุคลากรการท่องเที่ยวทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความต้องการสูง เช่น ชายหาด สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ฯลฯ ทำให้แรงงานบางส่วนเสียชีวิตและบางส่วนอพยพออกจากพื้นที่ ขณะที่แรงงานส่วนใหญ่รวมทั้งผู้ที่เพิ่งจบจากระบบการศึกษาไม่นิยมทำงานในธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากขาดทักษะและค่านิยมของคนภาคใต้ที่ไม่ชอบทำงานบริการ นอกจากนี้ การจัดหลักสูตรของระบบการศึกษาและฝึกอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ

4.1.3 ปัญหาด้านคุณภาพและความพร้อมของบริการพื้นฐาน เป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข แม้ว่าภูเก็ตจะมีความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานระดับหนึ่งแล้ว แต่การจะรักษาและยกระดับความสามารถแข่งขันของการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลต้องให้ทุกภาคส่วนมีความตระหนักรู้และร่วมมือกัน แต่ปัจจุบันนี้มีความต้องการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาด้านน้ำท่วม ไฟฟ้าตก ถนนชำรุด ฯลฯ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเดินทางและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก จึงต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยและลดความเสี่ยงในระยะยาว ทั้งเรื่องการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีมาตรฐาน ปัญหาการเก็บภาษีและนำเข้าออกประเทศ ตลอดจนการจราจรที่ติดขัด ไม่สามารถรองรับจำนวนคนท่องเที่ยวได้ทั่วถ้วน จึงต้องมีการวางแผนและลงทุนเพิ่มเติมในด้านต่างๆ อาทิ ถนนสายหลัก สะพาน ท่าเรือ ฯลฯ

4.1.4 ความมีเอกภาพและประสิทธิภาพของกลไกการบริหารจัดการภาครัฐภูเก็ตมี หน่วยงานส่วนกลาง 66 หน่วยงาน ส่วนภูมิภาค 33 หน่วยงาน และส่วนท้องถิ่น 20 หน่วยงาน แต่การทำงานยังขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และการมองทิศทางการพัฒนาภูเก็ตในภาพรวม มีการกำหนดภาระเบียบ/หลักเกณฑ์/มาตรฐานในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งล้วนก่อให้เกิดความตัดขวาง ประสิทธิภาพและเอกภาพในการทำงาน และไม่สามารถบูรณาจับประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.5 กระบวนการทำงานในลักษณะไตรากี เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต การรวมตัวก่อตั้งเป็นคณะกรรมการในลักษณะไตรากี (นักธุรกิจ ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนตำบล เทศบาล นักวิชาการ) ของชุมชนรักษาดง-ภูวนิเวศ ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา เพื่อเป็นเวทีหารือแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเร่งด่วนของท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นในระยะยาว นับเป็นแบบอย่างที่ดีและควรส่งเสริมให้เป็นต้นแบบเพื่อขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ของจังหวัดภูเก็ตต่อไป

4.1.6 การไม่สามารถบังคับใช้ตามกฎหมายได้ เป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการผังเมือง ซึ่งได้จัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี 2549 ทั้งผังเมืองรวมภูเก็ตและผังเมืองเฉพาะ 8 ผัง และพระราชบัญญัติส่งเสริมและวิชาชีวคุณภาพ ลิ้งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้จังหวัดภูเก็ตเป็นเขตตอนธุรกิจและพื้นที่คุ้มครองลิ้งแวดล้อมและเขตควบคุมล้มพิษ นอกจากนี้ ยังมีข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดระเบียบบริการขนส่งสาธารณะ การครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าว และมาตรการด้านภาษีสำหรับนักลงทุน หรือผู้ประกอบการชาวต่างชาติ เป็นต้น

4.1.7 มาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว นับเป็นเงื่อนไขหรือปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ถึงแม้ที่ผ่านมาจังหวัดภูเก็ตได้เร่งดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกัน และรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว แต่ยังคงมีความจำเป็นในการดำเนินมาตรการและให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อป้องกันผลกระทบในระยะยาว คือ การพัฒนาสมรรถนะความสามารถของกำลังพล การสนับสนุนคุปกรณ์เครื่องมือให้หันสมัยพร้อมใช้งานอยู่เสมอ และสร้างกระบวนการภาระส่วนร่วมของชุมชนและผู้ประกอบการ เพื่อการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวทั้งบนฝั่นแผ่นดินและในทะเล

4.2 กรอบแนวคิดการกำหนดแนวทางการพัฒนา การกำหนดแนวทางการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน อยู่บนพื้นฐานครอบแนวคิด 3 ประการ คือ

4.2.1 สนับสนุนแนวทางการพัฒนาที่ได้ดำเนินการไปบางส่วนแล้ว และยังมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะ 5 ปีข้างหน้า อาทิ การพัฒนาพื้นที่และบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศินค้าหลัก (Core Product) ของจังหวัดภูเก็ต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น และมาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

4.2.2 เร่งรัดผลักดันแนวทางที่ยังมีความสำคัญต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ต ซึ่งในระยะที่ผ่านมาอย่างไม่มีการดำเนินการอย่างจริงจังและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากติดขัดในเรื่องข้อกฎหมาย ความพร้อมของหน่วยงาน งบประมาณดำเนินการ และความชัดเจนในระดับพื้นที่ อาทิ การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การบังคับใช้กฎหมายการวางแผนเมือง และสิ่งแวดล้อม และโครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและนิทรรศการนานาชาติ เป็นต้น

4.2.3 แนวทางที่ควรมีการเริ่มดำเนินการเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของจังหวัดภูเก็ตบนพื้นฐานศักยภาพความพร้อมของจังหวัด และสอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อาทิ การปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว โดยส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อสร้างความหลากหลายและทางเลือกใหม่ๆ ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต อาทิ การส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวทางเรือ และการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัดอันดามัน เป็นต้น

4.3 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในระยะ 5 ปีข้างหน้า (2550-2554) มีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น สามารถรักษาตำแหน่งการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ที่สร้างรายได้แก่ประเทศและกระจายได้สู่ชุมชนท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน สำนักงานฯ จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาที่ควรดำเนินการในระยะ 5 ปีข้างหน้า ดังนี้

4.3.1 แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ ส่งเสริมบรรยายความเป็นส่วนตัวและสร้างสรรค์มนต์เสน่ห์ของเกาะภูเก็ต ให้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่มีแนวโน้มจะเลือกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความเป็นส่วนตัวและมีรูปแบบเฉพาะเพิ่มขึ้น เพื่อเป้าหมายนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ระยะเร่งด่วน ได้แก่ 1) การจัดระเบียบบริเวณชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัด 2) ปรับปรุงภูมิทัศน์และการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยมีข้อสรุปที่ชัดเจนเรื่องผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ 3) เร่งรัดงบประมาณเพื่อเพิ่มจำนวนเตาเผาขยายหรือเพิ่มศักยภาพของเตาเผาที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการกำจัดขยะได้ทันในแต่ละวัน 4) เร่งรัดให้มีการใช้เทคโนโลยีและระบบบำบัดน้ำเสียรวมแทนที่ระบบบ่อเกรอะ (Septic Tanks) ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก และ 5) ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity)

ระยะกลางและระยะยาว ได้แก่ 1) จัดทำแผนการจัดการท่องเที่ยวในภาพรวมที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน 2) ศึกษาทบทวนแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดและแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขัดมลพิษ 3) จัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียในภาพรวมของทั้งจังหวัด 4) จัดทำมาตรฐานของสินค้า บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกหลากหลายด้านการท่องเที่ยว 5) พื้นที่และบูรณะโดยให้ทະเบิกเพื่อให้เกาะภูเก็ตปราศจากภัยแล้งที่โลกในฐานะศูนย์กลางการศึกษาและการสร้างรากฐานอาชญากรรมประวัติศาสตร์ที่คงงามและเก่าแก่ของเมืองภูเก็ต 7) ค้นคว้าและเผยแพร่วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของภูเก็ต 8) สร้างกิจกรรมเสริมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว และ 9) เปิดตลาดท่องเที่ยวใหม่ๆ ควบคู่กับการรักษาตลาดเดิม

4.3.2 แนวทางการพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

กลยุทธ์ ส่งเสริมการผลิตบุคลากรสายอาชีพท่องเที่ยว โดยบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในลักษณะ Tailored-made เนื่องจากแรงงานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะขั้นสูงมากนัก โดยมีแนวทางดังนี้

ระยะเร่งด่วน ได้แก่ 1) จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมการให้บริการที่มีมาตรฐานระยับสันไม่เกิน 6 สัปดาห์ 2) ส่งเสริมให้แรงงานมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นอีกประมาณ 1-2 ภาษา 3) ส่งเสริมอัธยาศัยไมตรีที่สุภาพและอ่อนน้อมแบบไทยๆ

ระยะกลางและระยะยาว ได้แก่ 1) ดำเนินการวิจัยเพื่อจัดทำด้านแบบการฝึกอบรม/ปฏิบัติในหลักสูตรด้านต่างๆ ของงานบริการและงานโรงเรียน (Training Model) 2) ร่วมกับกลิตต์ แรงงานสายอาชีพ/วิชาชีพ ที่เพียงพอ กับความต้องการของคุณภาพครุภัณฑ์ท่องเที่ยว 3) จัดทำแผนพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร ในคุณภาพครุภัณฑ์ท่องเที่ยวทั้งระบบเบื้องต้น 4) สงเสริมการฝึกและงานสำหรับคุณภาพครุภัณฑ์ท่องเที่ยวแบบครบวงจร

4.3.3 แนวทางการบริหารจัดการระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคให้มีคุณภาพเพียงพอ กับความต้องการและสอดคล้องกับแนวโน้มการเติบโตในอนาคต

กลยุทธ์ แก้ไขปัญหาบริการสาธารณะอย่างบูรณาการ โดยประสานความร่วมมือ จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานในการเข้าถึงภูมิภาคทั้ง ทางอากาศ ทางบก และทางทะเล ตามมาตรฐานเมืองท่องเที่ยวระดับโลก รวมทั้งวางแผนพัฒนาระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับ การขยายตัวของเศรษฐกิจและกิจกรรมการท่องเที่ยวในระยะยาว อย่างเพียงพอ โดยมีแนวทางการพัฒนา ที่สำคัญ ดังนี้

ระยะเร่งด่วน ได้แก่ 1) ปรับปรุงระบบการขนส่งรอบภูมิภาคอย่างเพียงพอ สะดวก และเหมาะสมกับสถานภาพการเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ 2) จัดระเบียบรถโดยสารสาธารณะ ปรับปรุงท่าเทียบเรือและท่าเทียบเรือน้ำลึกให้มีมาตรฐานความปลอดภัย 3) เพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเลอย่างเพียงพอ และ 4) เร่งแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค โดยเตรียมแผนเพื่อกักเก็บน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ระยะปานกลางและระยะยาว ได้แก่ 1) สนับสนุนโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นและได้มีการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นไว้แล้วเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรของจังหวัดในระยะยาว 2) พัฒนาเรื่องความยั่งยืนในการใช้น้ำโดยการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมเพื่อรองรับการเติบโตในอนาคต ปรับปรุงท่าอากาศยาน ให้สามารถรองรับเที่ยวบินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และมีเจ้าภาพ หลักหรือกลไกประสานงานเพื่อการดูแลความปลอดภัยทางทะเลที่เป็นระบบ

4.3.4 แนวทางการปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ สร้างเอกภาพในการทำงานทั้งกลไกการบริหารจัดการและนโยบาย ของภาครัฐ ที่ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งจากส่วนกลาง ภูมิภาค ส่วนห้องถีน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างพลังร่วม (Synergy) และอาจพิจารณาทดลองให้ภูมิภาคเป็นเขตปกครองพิเศษ เช่นเดียวกับกรุงเทพมหานครหรือพัทยา โดยมีแนวทางซึ่งจำแนกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1) ด้านโครงสร้างและการบริหาร

ระยะเร่งด่วน ได้แก่ (1) จัดให้มีเวทีหารือร่วมกันระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด และผู้บิหารท้องถิ่น (2) สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานเพื่อให้มองภาพการพัฒนาภูเก็ตโดยรวมและดำเนินการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน (3) จัดให้มีโครงการฝึกอบรมที่มุ่งเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานในระดับจังหวัด และ (4) รณรงค์ให้องค์กรภาครัฐในทุกระดับมีการบังคับใช้กฎระเบียบกฎหมายอย่างเป็นธรรม

ระยะปานกลางและระยะยาว ได้แก่ (1) ทดลองส่งเสริมรูปแบบการปกครองพิเศษเช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร และ (2) ยกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กให้เป็นหน่วยปกครองท้องถิ่นพิเศษ เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการเชิงโครงสร้างและช่วยเพิ่มศักยภาพในการกำกับดูแลการท่องเที่ยวในทุกมิติ

2) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลไกการตรวจสอบ

ระยะเร่งด่วน ได้แก่ (1) สร้างความเข้มแข็งให้องค์กรภาคเอกชน โดยให้ตระหนักและเข้าใจถึงบทบาทที่แท้จริงของตนเอง ใน การ เป็นผู้ชี้ข้อเคลื่อนอุดuct สำหรับกระบวนการท่องเที่ยว (2) ลงเสริมเครือข่ายชาวบ้าน ให้เป็นแกนหลักในการดูแลรักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (3) }s เสริมระบบไต่สวน เพื่อเป็นกลไกการทำงานร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ภาคธุรกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระยะปานกลางและระยะยาว ได้แก่ เสริมสร้างศักยภาพให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้และทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับความเจริญเติบโตที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ของภูเก็ตในฐานะเมืองท่องเที่ยว นานาชาติ รวมทั้งเป็นกลไกตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐที่เข้มแข็ง

สรุปประเด็นอภิปรายและความเห็นจากที่ประชุม

ผู้อภิปรายและผู้เข้าร่วมประชุมได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ต่อร่างแนวทางการพัฒนา ขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ตามที่สำนักงานนำเสนอ ห้องข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนา การแปลงไปสู่การปฏิบัติ และความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลการศึกษา โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

- การเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายส่งผลกระทบต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ต การกำหนดนโยบายที่ยึดตามตัวบุคคลเป็นหลักทั้งรัฐมนตรีที่ดูแลกำกับนโยบายและผู้ว่าราชการจังหวัด และมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งในรัฐบาลชุดที่ผ่านมา ทำให้ทิศทางการพัฒนาท่องเที่ยวของประเทศไทยและจังหวัดภูเก็ต มีการเปลี่ยนแปลงตามนโยบายและผู้บิหารที่เข้ามาดูแลกำกับ รวมทั้งในปัจจุบันผู้บิหารให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตน้อยลง ทั้งๆ ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง สงผลให้การพัฒนาที่ผ่านมาขาดแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

การจัดสรรงบประมาณประจำจัดกรายเป็นลักษณะ “เบี้ยหัวแตก” ในขณะที่งบประมาณในแต่ละปีมีจำนวนจำกัด ดังนั้น สิ่งสำคัญในลำดับแรกจึงควรมีการกำหนดอยุทธศาสตร์และเป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวภูเก็ตที่เป็นเอกภาพร่วมกัน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญของโครงการ เพื่อช่วยขับเคลื่อนอยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดย ศศช. จะต้องเข้ามาช่วยบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

2. **อิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ปัจจุบัน** สถานการณ์การแข่งขันยังคงทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศไทยเพื่อนบ้านทั้งจากเวียดนาม เนมร ลาว มาเลเซีย ซึ่งได้ทุ่มงบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อส่งเสริมให้ธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นแหล่งสร้างรายได้หลักให้กับประเทศ โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญคือการ สร้างความแตกต่างของสินค้าและความคุ้มค่าทางการเงิน น่าสนใจ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค /นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการประสบการณ์ที่แตกต่าง เสาแสวงหาสิ่งแปลกๆ ในเมือง การเรียนรู้ และความพึงพอใจเชิงทักษะการเรียนรู้และด้านจิตใจไม่ใช่ความหรูหราจากวัสดุ ในขณะที่ คนหนุ่มสาวต้องการมาตรฐานในการดำรงชีวิต ที่ดีขึ้น ทั้งเรื่องที่พักอาหาร และการให้บริการที่ดี ให้ความสำคัญในการเดินทางน้อยลง ประเด็นการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขสำคัญที่จังหวัดภูเก็ตจะต้องปรับกลยุทธ์ให้สามารถก้าวทันและรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อรักษาสถานภาพและส่วนแบ่งตลาดในประเทศไทยอย่างลุกค้าเป้าหมาย

3. **การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Positioning) ของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตให้มีความชัดเจน** จะเป็นก้าวแรกที่สำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับตำแหน่ง รวมทั้งการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแนวคิดหลักๆ คือ จะต้องสร้างภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวชายหาดให้แตกต่างจากพัทยา เกาะสมุย และหัวหิน โดยไม่มีความจำเป็นต้องลงทุนโครงการขนาดใหญ่ เช่น ถนนลอดอุโมงค์ รถไฟฟ้าร่วงเบา ที่จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวภูเก็ต เนื่องจากจุดขายภูเก็ตไม่ใช่ความเป็นเมือง แต่เป็นเรื่องของความอุดมสมบูรณ์ของหาดทรายชายทะเล หมู่บ้าน และภูเขา และที่สำคัญในการดำเนินโครงการต่างๆ จังหวัดและภาคเอกชนต้องช่วยเหลือตัวเองด้วยพร้อมๆ กับการขอรับการสนับสนุนจากภาครัฐ เช่น การระดมทุนเพื่อตั้ง “ภูเก็ตบอนด์”

4. **การศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐาน 3 S ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ทั่วโลกให้การยอมรับ ประกอบด้วย มาตรฐานด้านความปลอดภัย (Security) ความสะอาด (Sanitary) และความพึงพอใจ (Satisfaction) ซึ่งการวิเคราะห์ Diamond Model ต้องชี้ให้เห็นเงื่อนไขที่จะส่งเสริมหรือเป็นคุ้มครองต่อการพัฒนาตามมาตรฐาน 3 S ดังกล่าวด้วย รวมทั้งควรมีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานโครงการ (Priority) และระยะเวลาดำเนินการ (Time Frame) ให้ชัดเจน เพื่อประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด**

5. **ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาทั้ง 4 แนวทางต้องเร่งดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว เพื่อช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของภูเก็ต ทั้งนี้ โดยตัวภูเก็ตสามารถขยาย**

ตัวเองได้อยู่แล้ว แต่แนวทางทั้ง 4 จะเป็นปัจจัยที่จะช่วยเสริมสร้างศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อส่งเสริมให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของภูเก็ตเกิดความยั่งยืน โดยที่ประชุม มีความเห็นเพิ่มเติมในแต่ละประเด็นการพัฒนา ดังนี้

5.1 การพัฒนาสินค้าการท่องเที่ยว โดยจะต้องดูแลรักษากุญแจพาร์กหรือร่วม ชาติที่ เป็นสินค้าหลัก (Core Product) ของจังหวัดภูเก็ตให้คงอยู่อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะชายหาดสารภีและเพื่อ รักษาความเป็น Blue Ocean และตลาดนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะตลาดเดิมที่มาเที่ยวซ้ำกว่าร้อยละ 50 รวมทั้งการพัฒนาส่งเสริมสินค้าที่เป็นของจังหวัดและผลิตโดยคนภูเก็ต เช่น สินค้า OTOP หรือ Home Stay กำหนดมาตรฐานการระดับให้นักท่องเที่ยวมีส่วนรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และส่งเสริมการ ประกอบธุรกิจที่สามารถเข้ามายิงกับการทำมหาภินของชาวบ้าน เพื่อช่วยสร้างงานให้กับคนในท้องถิ่น ทำ ให้คนภูเก็ตไม่เก็บเงินฐาน

5.2 ส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดสามเหลี่ยมอันดามัน เพื่อขยายตลาดและการ กระจายตัวของนักท่องเที่ยว ให้ครอบคลุมพื้นที่สามเหลี่ยมจังหวัดอันดามัน ประจำปี-พังงา-ภูเก็ต ตาม นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดของรัฐบาล โดยเร่งผลักดันแผนงาน/โครงการ ภายใต้ยุทธศาสตร์ การพัฒนาสามเหลี่ยมอันดามันให้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง โดยเฉพาะเส้นทางการท่องเที่ยวทางทะเล การ ทบทวนกฎหมายการใช้ประโยชน์ที่ดินของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและการประกอบ อาชีพของประชาชนในพื้นที่ และการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควร ให้ความสำคัญกับมาตรการป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่และ ทรัพยากรของจังหวัดประจำปี-พังงา อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการบุกรุกทำลายเพื่อลงทุนทางธุรกิจ ทั้งจากกลุ่มนัก ลงทุนต่างถิ่นและต่างชาติ ได้เริ่มทยอยเข้ามาดูแลทุกการลงทุนในจังหวัดเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ คนในพื้นที่ ไม่ต้องการให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเหมือนภูเก็ต โดยเห็นว่าควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์หรือเริง อนุรักษ์ เป็นกิจกรรมหลักของทั้งสองจังหวัด

5.3 เร่งรัดดำเนินโครงการศึกษา Carrying Capacity ของภูเก็ต เพื่อนำมาใช้ประกอบ การ วางแผนพัฒนา การส่งเสริมการลงทุน และการกำหนดมาตรการป้องกันและควบคุมการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยวและจำนวนนักท่องเที่ยว ได้ไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับของเกาะภูเก็ต รวมทั้งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาในการส่งเสริมการ ท่องเที่ยวและการลงทุน โดยไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

5.4 การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะกฎหมายผังเมืองและกฎหมาย ลิ้งแวดล้อมเพื่อป้องกันการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติทั้งบนบกและในทะเล เนื่องจากการพัฒนา ธุรกิจด้านบริการท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการลงทุนอย่างไว้ระเบียบแบบแผน ซึ่งสุดท้ายจะเป็น การทำลายสภาพพื้นที่การท่องเที่ยวของจังหวัด

5.5 ส่งเสริมให้มีการจัดระเบียบเมืองใหม่ทั้งหมด โดยการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญมาออกแบบ เมืองทั้งระบบเพื่อให้มีการพัฒนาเมืองควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยอาจกำหนดหรือจัด Zoning ให้พื้นที่ช้ายหาดเป็นเขตอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว พื้นที่ราบเป็นเขตธุรกิจและที่อยู่อาศัย และภูเขาหรือบริเวณเหล่านี้เป็นเขตอนุรักษ์เข้มข้น เป็นต้น พร้อมทั้งออกแบบบัญชีคุณภาพให้ปะโยชน์ที่ดินตาม ตามแบบดังกล่าว นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีโครงการสร้างเมืองในสวน ประกอบไปด้วยบรรยายกาศ ธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวพอกใจ ร่วมรื่นด้วยต้นไม้ ส่งเสริมการปลูกต้นมะพร้าวที่เป็นเอกลักษณ์ของภูเก็ต และ มีสิ่งอำนวยความสะดวกความสะดวกครบถ้วน

5.6 การพัฒนาการขนส่งทางอากาศ ภูเก็ตมีศักยภาพในการเดินทางด้านท่องเที่ยวสูง หาก สามารถพัฒนาและขยายท่าอากาศยานรองรับให้เพียงพอ โดยมีเป้าหมายเพื่อดึงทุกสายการบินในภูมิภาค นี้มาใช้บริการสนามบินให้ได้ โดยเฉพาะสายการบินนานาชาติ และเครื่องบินเช่าเหมาลำ พร้อมทั้งพัฒนา ยกระดับ Low Cost airline ให้บินระยะทางไกลและปรับเป็นชั้นธุรกิจมากขึ้น

5.7 การพัฒนาระบบการขนส่งและการจราจรภูเก็ต ในระยะเร่งด่วน ควรสร้างและจัดให้มี พื้นที่ตัวอย่างสำหรับระบบจราจรสมัยใหม่ เช่น พื้นที่ปั่ตอง ควรจะเปลี่ยนให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับ เนื่องท่องเที่ยวระดับโลกในระยะยาว คือ เป็นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางทั้ง 3 ทาง คือ เข้า-ออก-เดินทางภายในเกาะ โดยใช้ระบบขนส่งแบบใหม่ คือ รถขนส่งสาธารณะที่ไม่สร้างมลภาวะ เช่น รถไฟฟ้า รถจักรยาน ระยะกลาง ใช้ปั่ตองเป็นต้นแบบและขยายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวหลักของเกาะ เชื่อมโยงพื้นที่ที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ฉะลอกการสร้างถนน และใช้มาตรฐานการเดินทางเชิงพาณิชย์/ค่าธรรมเนียมเพื่อลดปริมาณการใช้รถยนต์ส่วนตัว และระยะทาง ส่งเสริมให้ พื้นที่ทั้งเกาะภูเก็ตเป็นพื้นที่เดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ในลักษณะของ Public Transport Oriented Society เมื่อносวิสเซอร์แลนด์ เยอรมัน และสวีเดน สร้างกลไกการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการ พัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น ระบบพาณิช เพื่อนำมาสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารระบบขนส่งสาธารณะ

5.8 ปัญหาขยะล้นเมือง เป็นปัญหาเร่งด่วนของจังหวัดภูเก็ตที่จะต้องหาทางแก้ไข ทั้งระยะสั้นและในระยะยาว สำหรับโครงการก่อสร้างเตาเผาขยะแห่งใหม่ หากได้วางบประมาณสนับสนุน ไม่គรรติทั้งอยุ่บนเกาะภูเก็ต เนื่องจากมีความเสี่ยงสูงต่อผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและมลภาวะที่จะเกิดขึ้น ตามมา ประกอบกับพื้นที่ทั่วเกาะภูเก็ตจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีมูลค่าสูง

5.9 การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว ต้องระดมทรัพยากรหักลุ่มจังหวัด ไม่เฉพาะจังหวัดภูเก็ตเท่านั้น เพื่อผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งกลุ่มจังหวัด อันดามัน เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของทั้งกลุ่มจังหวัด ดังนั้น การพัฒนาปัจจัย แวดล้อมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาขั้นตอนการสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ต้องพิจารณา โดยรวมทั้ง กลุ่มคลัสเตอร์พื้นที่นั้นๆ

5.10 การบริหารจัดการความเสี่ยง ถึงแม้ก็ท่องเที่ยวต่างชาติจะไม่ให้ความสำคัญมากนัก กับสถานการณ์การก่อการร้ายและภัยธรรมชาติ เพราะถือว่าเป็นเหตุการณ์ปกติที่มีขึ้นในทุกแห่ง ทั่วโลก แต่ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญในฐานะเจ้าบ้าน โดยเฉพาะปัญหาการก่อการร้าย ผู้ประกอบการจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยปกป้องดูแลนักท่องเที่ยวและสถานประกอบการ รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับบุญชันและห้องถิน ส่วนเรื่องภัยธรรมชาติจากสีนามิ ต้องสร้างความมั่นใจในระบบการสื่อสาร ระบบเตือนภัย ถึงแม้จะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้แต่ไทยต้องมีความพร้อมในการสร้างระบบป้องกันที่ดีและมีประสิทธิภาพ

6. ปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณของจังหวัด ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา และความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา การดำเนินโครงการพัฒนาจังหวัดในระยะที่ผ่านมาได้ อาศัยงบประมาณจากรัฐบาล ส่วนกลางเป็นหลัก แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงรัฐบาลทำให้เงินโยบายนและการสนับสนุนงบประมาณเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยบางโครงการหยุดชะงักไปหรือไม่ได้รับงบประมาณ สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สงผลให้การพัฒนาขาด ความต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว ในขณะที่ การใช้จ่ายงบประมาณด้านการท่องเที่ยวของส่วนท้องถิน ปรากฏว่าได้มีการใช้จ่ายเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยตรงเพียงร้อยละ 8-9 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 90 เป็นการใช้โดยอ้อมที่เน้นในเรื่องการก่อสร้างถนนเป็นหลัก ดังนั้น การพิจารณาจัดสรรงบประมาณในระยะต่อไป จึงควรใช้เกี้ยวกับภูมิภาคหรือระหว่างหน่วยงาน ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิน เพื่อว่ามีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณตามลำดับความสำคัญ และความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการจัดสรรงบประมาณของจังหวัดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

7. ปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการที่มีเอกภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ที่ประชุม มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

7.1 สนับสนุนให้จังหวัดภูเก็ตมีการบริหารจัดการแบบคู่กรปกครองพิเศษ มีการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางเป็นลำดับขั้นตอน และปรับโครงสร้างระบบราชการให้สามารถรองรับกับความเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

7.2 สงเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความคิดเห็นภายในกลุ่มจังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เนื่องจากโดยลักษณะทางภูมิศาสตร์และภูมิสังคมของกลุ่มจังหวัด จะมีความเกี่ยวโยงกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งควรสนับสนุนให้มี “สภากองท้องถินจังหวัด” เพื่อใช้เป็นเวทีระดมความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับของจังหวัด เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาของท้องถิน

7.3 หน่วยงานภาครัฐต้องทำงานในเชิงบูรณาการมากขึ้น ทั้งภายในหน่วยงานภาครัฐด้วยกัน และการประสานงานกับภาคเอกชน และควรสนับสนุนให้มีองค์กรกลางหรือหน่วยงานกลางที่จะรับเป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และสนับสนุนแนวคิดการพัฒนาคลัสเตอร์อย่างสมมูล

8. สนับสนุนให้ สศช. มีบทบาททั้งการวางแผนพัฒนาในภาพรวมและรายปีที่ รวมทั้งมีบทบาทในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยที่ประชุมเห็นว่า สศช. นอกจากระบบทั่วไปแล้ว ควรจะรับ เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ ในการขยายผลักดันยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรม สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่จะให้ภูเก็ต เป็น Destination ในระดับ World Class ได้อย่างแท้จริง

โครงการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ

1. หลักการและเหตุผล

1.1 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกับมูลนิธิเพื่อสถาบันการศึกษาวิชาการจัดการแห่งประเทศไทย (IMAT) บริษัทปูนซิเมนต์ไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชนในพื้นที่ โดยมี Prof. Dr. Michael Porter เป็นที่ปรึกษา ดำเนินการศึกษาโครงการนำร่องการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระหว่างเดือนพฤษภาคม 2544 ถึงเดือนกรกฎาคม 2545 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการใช้แนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการของประเทศไทย ตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และรัฐบาลได้กำหนดให้การพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นภาระแห่งชาติ

1.2 ในคราวประชุมคณะกรรมการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย (กพช.) ครั้งที่ 2/2545 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2545 ได้มีมติรับทราบผลการศึกษาและให้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของอุตสาหกรรมอื่นๆ ต่อไป และต่อมาในคราวประชุมครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2546 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) โดยมอบให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด ชาตุศรีพิทักษ์) ดำเนินการในขณะนั้น และทีมงานรับไปดำเนินการต่อไป และมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต เป็นแกนหลักในการประสานงานและติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งอนุมัติกรอบวงเงิน 35.31 ล้านบาท สำหรับโครงการที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน (Quick-win) ในปี 2546-2547 คือ โครงการจัดทำผังเมืองเฉพาะ 4 ชุมชน (28.41 ล้านบาท) และโครงการนำร่องการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต (6.9 ล้านบาท)

1.3 การผลักดันแนวทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติในระยะที่ผ่านมา ได้มีการดำเนินการทั้ง 2 ระดับ ก้าวคือ สศช. สนับสนุนผลักดันในระดับนโยบาย โดยเสนอผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ กพช. ในขณะที่ จังหวัดภูเก็ตโดยผู้ว่าราชการจังหวัดและสำนักงานจังหวัดภูเก็ต ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยผ่านกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัดอันดามัน และได้ดำเนินโครงการตาม Roadmap ที่กำหนดไว้ในบางส่วนแล้ว ทั้งในด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากรม努ชย์ การกระตุ้นค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อสร้างทางเลือกในการจับจ่ายซื้อของมากขึ้น)

การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
ต่อเนื่อง

และโครงการส่งเสริมด้านการตลาดของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดอย่าง

1.4 ผลการพัฒนาตาม Roadmap ดังกล่าว อาจกล่าวสรุปได้ว่า บางแนวทางได้รับการสนับสนุน
จากหน่วยงานในการดำเนินแผนงาน/โครงการ แต่บางแนวทางยังไม่มีการดำเนินการใดๆ โดยมีสาเหตุหลัก
มาจากการขาดความเป็นเอกภาพของกลไกบริหารจัดการในพื้นที่ รวมทั้งขาดความชัดเจนและต่อเนื่องของ
นโยบายรัฐบาล ประกอบกับในระยะที่ผ่านมา เนื่องจากและปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่าง
รวดเร็ว และส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะเทศบาลน้ำภัยพิบิต
สีนามิในช่วงปลายปี 2547 ทำให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบตามไปด้วย จึงจำเป็นต้อง
มีการประเมินสถานการณ์เพื่อทบทวนแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยว
จังหวัดภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว
จังหวัดภูเก็ต สามารถก้าวทันและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตในระยะที่ผ่านมาและแนวโน้มในระยะ
ต่อไป รวมทั้งการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ภายหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะ
เทศบาลน้ำภัยพิบิตสีนามิ

2.2 เพื่อทบทวนกรอบแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัด
ภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap)

2.3 เพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และกลุ่ม
จังหวัดอันดามัน ในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 บนพื้นฐานความร่วมมือของ
ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ

3. แนวทางการดำเนินงาน

3.1 ศึกษาข้อมูลทุกภูมิและปัจจัยภูมิ เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานแนวทาง การ
พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 และ
ประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคต โดยมีวิธีการ ดังนี้

1) รวบรวมเอกสารข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และกลุ่ม
จังหวัดอันดามัน ยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูเก็ตปี 2545 และ
แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-
2550 (Phuket Tourism Development Roadmap) เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวของจังหวัด
ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะที่ผ่านมา

2) สำรวจข้อมูลในพื้นที่ ผู้เชิงลึก (In-depth interview) และประชุมหารือร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (Focus group) เพื่อติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 และรับฟังข้อเห็นใจ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน พร้อมทั้งประเมินสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปภายหลังเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ

3.2 ทบทวนและวิเคราะห์ระดับศักยภาพในการแข่งขันของการท่องเที่ยวภูเก็ต ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ โดยใช้ Diamond Model ของ Professor Michael E. Porter เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์บนฐานของผลการพัฒนาที่ผ่านมาและปัจจัยเงื่อนไขต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 บนพื้นฐานความร่วมมืออย่างบูรณาการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.3 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ผู้ประกอบการ และองค์กรธุรกิจในพื้นที่

3.4 จัดทำเอกสารพร้อมประเด็นการนำเสนอ แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแนวทางการขับเคลื่อนทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ เสนอคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4. วิธีการดำเนินการ

ดำเนินการเอง

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ)

6. ระยะเวลาดำเนินการ

8 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-กันยายน 2550

7. งบประมาณดำเนินการ

วงเงินทั้งสิ้น 400,000 บาท

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2550-2554 (Phuket Tourism Development Roadmap) ที่ได้รับความเห็นชอบ

8.2 จังหวัดภูเก็ตนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด และกลุ่มจังหวัดอันดามัน พัช蒙จัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อการผลักดันไปสู่การปฏิบัติในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

8.3 เป็นต้นแบบในการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster Development) ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
**เรื่อง “แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว
ภูเก็ตอย่างยั่งยืน ในระยะแพนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554”**
วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2550
ณ ห้องบอน-ไม้ท่อน ชั้น2 โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ชิตี้ จังหวัดภูเก็ต

-
- 08.00 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 – 09.30 น. ก่อตัวต้อนรับและแสดงปาฐกถาพิเศษ “วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต”
โดย • นายวารพจน์ รัฐสีมา
รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต
- 09.30 – 10.00 น. นำเสนอ “ร่าง แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ
คลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ในระยะแพนพัฒนาฯ
ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)”
โดย • นายชาญวิทย์ ออมตะมาทุชาติ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทาง
เศรษฐกิจ สศช.
- 10.00 – 10.15 น. พักรับประทานอาหารว่าง/ชา/กาแฟ
- 10.15 – 11.15 น. อภิปราย “แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของ
คลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอย่างยั่งยืน ในระยะแพนพัฒนาฯ
ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)”
โดย • นายวิจิตร ณ ระหนอง
ประธานกิตติมศักดิ์สถาบันอุดสาಹกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
• นายพรหมโชค ไตรเวช
ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัดภูเก็ต
- ดำเนินการอภิปราย
- โดย • นายธานินทร์ ยะยอม
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สศช.
- 11.15 – 12.15 น. เปิดอภิปรายทั่วไป
- 12.15 – 12.30 น. สรุปผลการประชุมและปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 12.30 - 13.30 น. รับประทานอาหารกลางวัน

การประชุมเชิงปฏิบัติการ

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550-2554

วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2550
ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ชิดี จังหวัดภูเก็ต
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หัวข้อนำเสนอ

- 1 ความเป็นมา
- 2 ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต
- 3 การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์
- 4 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ปี 2550 – 2554
- 5 ประเด็นหารือ

ความเป็นมา

2550

สศช. ดำเนินโครงการศึกษา เพื่อหนทางยุทธศาสตร์การพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต เพื่อจัดทำ Roadmap ปี 2550-2554

2549

กก.สศช. มีมติให้ สศช. ทำการศึกษาหนทางการพัฒนา คลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ตอีกรอบหนึ่ง เนื่องจากสถานการณ์และ ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2547-2549

ภูเก็ต นำผลการศึกษาและ Roadmap ใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำ ยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และแผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2547-ปัจจุบัน

2546

กพช. เน้นชุมชน/มูลนิธิใน ภูเก็ต เป็นแกนหลักและติดตามเร่งรัด เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งอนุมัติงบประมาณ 35.31 ลบ. เพื่อดำเนินโครงการเร่งด่วนปี 2546-2547

สศช.ร่วมกับ ผวจ.ภูเก็ต จัดทำ Phuket Tourism Development Roadmap ปี 2546-2550

2544-2545

สศช. ร่วมกับ IMET ปูนซีเมนต์ไทย ททท. ธ.กรุงเทพ และ ธ.กสิกรไทย ศึกษาโครงการนำร่อง การพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

Copyrights@NESDB2007

- 3 -

วิธีการศึกษาทบทวน

1

ประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถ ในการแข่งขันของการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2546-2550 (Phuket Tourism Development Roadmap)

2

ประเมินสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ภูเก็ต อ即 สถานการณ์การท่องเที่ยวโลก เหตุการณ์สีนามิ ไข้หวัดนก การก่อการร้าย นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10

3

วิเคราะห์ศักยภาพและชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต ตามองค์ประกอบ Diamond Model

4

นำเสนอประเด็นสำคัญ (Critical Issue) และแนวทางการพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตอย่างยั่งยืน ปี 2550-2554

Copyrights@NESDB2007

- 4 -

หัวข้อนำเสนอ

1 ความเป็นมา

2 ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

3 การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์

4 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ปี 2550 – 2554

5 ประเด็นหารือ

Copyrights@NESDB2007

- 5 -

Phuket Roadmap: 2546-2550

แนวทาง

① กำหนด Positioning
ให้ชัดเจนและสร้างความ
เข้าใจให้ตรงกัน

กลยุทธ์

กำหนดให้ภูเก็ตเป็น Premium Tropical Beach and Resort

จัดทำฐานข้อมูลเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว

ตั้ง Marketing Unit

② กำหนดกลยุทธ์หลัก
การพัฒนาท่องเที่ยว
ภูเก็ต

เสริมจุดแข็ง

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

พัฒนาบุคลากร

สร้าง
มูลค่าเพิ่ม

ทำแผนส่งเสริมธุรกิจ
ท่องเที่ยว (MICE,
Health, Shopping,
Entertainment, Food)

Seasonality
management

ปรับปรุง
โครงสร้าง
พื้นฐาน

การเข้าถึงทางอากาศ
ทางน้ำ ทางบก และ
การจราจรใน จ.ภูเก็ต

ปรับปรุง/
พัฒนา Infra.
ด้าน ICT

การประเมินผลการดำเนินงานตาม Roadmap ปี 2546-2550 เพื่อทราบสถานภาพของกลยุทธ์/โครงการที่ได้
ดำเนินการไปแล้วประสบผลสำเร็จหรือไม่สำเร็จ และโครงการที่ยังไม่ดำเนินการ เพราะเหตุใด มีความจำเป็นต้อง
ดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการจัดทำ Roadmap ปี 2550-2554 ต่อไป

การกำหนด Positioning จังหวัดภูเก็ต

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
ประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์ภูเก็ต	<ul style="list-style-type: none"> ประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ภูเก็ตให้เป็น Premium Tropical Beach and Resort ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา 	<ul style="list-style-type: none"> จ.ภูเก็ต หน่วยงานปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน
จัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำและบริหารระบบข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยภูเก็ต ประจำ และพัฒนาดำเนินการร่วมกัน ในรูปแบบบริการ Online และ Call Center จ.ภูเก็ต รับเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบหลัก 	<ul style="list-style-type: none"> จ.ภูเก็ต จ.พังงา จ.กระบี่
การจัดตั้ง Marketing Unit	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มให้เป็น Marketing Unit โดยดำเนินโครงการด้านการตลาดภายนอกในประเทศ เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา 	<ul style="list-style-type: none"> จ.ภูเก็ต องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ททท.

Copyrights@NESDB2007

- 7 -

การเสริมจุดแข็งของภูเก็ต

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
การจัดทำผังเมือง และการบังคับใช้	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำผังเมืองเฉพาะและผังเมืองรวมแล้วเสร็จในปี 2549 ให้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง แต่ยังไม่มีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> กรมโยธาธิการ และผังเมือง
การรักษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง พบริวัติในเกณฑ์ที่ตีมากและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัย ดำเนินโครงการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดท่องเที่ยวหลายโครงการ 	<ul style="list-style-type: none"> กรมควบคุมมลพิษ
การปรับปรุงทัศนียภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ดำเนินโครงการปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณหาด กมลา หาดป่าตอง และคลองบางใหญ่ แล้วเสร็จ 	<ul style="list-style-type: none"> จังหวัดภูเก็ต
การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> จัดระบบการพัฒนาบุคลากรท่องเที่ยวและพัฒนาศักยภาพแรงงานอย่างต่อเนื่อง ในบางส่วนของแผนดำเนินงานตาม Roadmap ยังไม่ได้รับรายงานความก้าวหน้า อาทิ การจัดตั้งกองทุนพัฒนาแรงงานด้านการท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> จ.ภูเก็ต ม.สงขลาฯ ภาคเอกชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว

Copyrights@NESDB2007

- 8 -

การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
การก่อสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ททท. ศึกษาและเสนอวิเวณสะพานหิน เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ประชุมฯ แต่มวลชนภูเก็ตไม่เห็นด้วย เสนอโครงการพัฒนาอ่าวภูเก็ตแทน 28 พ.ค 2550 รmv.k.ท่องเที่ยวฯ ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีมติให้จังหวัดภูเก็ตจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อร่วมกับพัฒนาความงามของพื้นที่ และให้นำเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาให้การสนับสนุนเชิงนโยบาย 	<ul style="list-style-type: none"> ก.ท่องเที่ยวฯ ททท. จ.ภูเก็ต ภาคเอกชน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว
โครงการศูนย์บริการสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> จัดตั้ง สนง.ศูนย์ธุรกิจสุขภาพ 3 ด้าน "ได้แก่ ด้านการรักษาพยาบาล การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ และด้านสมุนไพร" รับรองมาตรฐานธุรกิจสุขภาพ พัฒนามาตรฐาน รพ.ภาคสูตรและเอกชน พัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ สปา และนวด/สมุนไพร พัฒนาศักยภาพในการตรวจเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพวัดถูกต้องและผลิตภัณฑ์สมุนไพร 	<ul style="list-style-type: none"> สาธารณสุขภูเก็ต ชมรมผู้ประกอบการสปา สถาบันการศึกษา รพ.เอกชน

การสร้างมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยว (ต่อ)

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
พัฒนาภูเก็ตเป็นศูนย์ของการช้อปปิ้งนานาชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ก.คลัง ประกาศให้เป็นเขตปลอดอากร (Duty Free Zone) เพื่อผ่อนปรนเงื่อนไขธุรกิจ จำนวนร้านค้าปลดภาษี, Phuket Bazaar, Walking Street และแหล่งช้อปปิ้งทันสมัยเพิ่มขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> ก.คลัง จังหวัดภูเก็ต
ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและที่มนุษย์สร้างขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำแผนส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและที่มนุษย์สร้างขึ้น ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์เหมืองแร่จำลอง ส่งเสริม Home Stay การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบหมู่บ้าน และวัฒนธรรมชุมชนมุสลิม ฯลฯ ต้องการสร้างพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำขนาดใหญ่ แต่ยังไม่ปูพื้นาด้านพื้นที่ก่อสร้าง 	<ul style="list-style-type: none"> จังหวัดภูเก็ต ภาคเอกชน
การจัดการฤดูกาลท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> จัดให้มีโครงการ Phuket Super Save-Super Value เพื่อกระตุนตลาดช่วง Low Season จ.ภูเก็ต ศึกษาพัฒนาระบบการท่องเที่ยวในแต่ละตลาด เพื่อจัดทำกลยุทธ์ตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ททท. จังหวัดภูเก็ต ภาคเอกชน

การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
ด้านการขนส่งทางอากาศ	<ul style="list-style-type: none"> ขยายห้องพักผู้โดยสารและจัดบริการรถรับส่งสนามบิน-ตัวเมือง ก่อสร้างอาคารผู้โดยสารขยายพื้นที่ Cargo และปรับปรุงทางวิ่งขึ้น-ลงของเครื่องบินโดยสาร ต้องเร่งดำเนินการ: การปรับปรุงตารางเที่ยวบิน การเพิ่มเที่ยวบินในเส้นทางสำคัญ และการวางแผนเชื่อมโยงการบินระหว่างจังหวัด 	- ก.คมนาคม
ด้านการขนส่งทางน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> ก่อสร้างท่าเรืออ่าวปอ ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว ระหว่างประเทศบริเวณท่าเรือน้ำลึกภูเก็ต และพัฒนาท่าเรืออ่าวฉลอง ขาดลอกและปรับปรุงภูมิทัศน์คลองบางใหญ่ ภาครอกชันลงทุนเพื่อย้ายท่าเรือยอร์ชหลายแห่ง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคุณภาพ พัฒนาโครงข่ายคมนาคมขนส่งทางทะเลของกลุ่มจังหวัด และโครงการขาดลอกเลนนารีเว่น ท่าเรืออ่าวมะขาม เพื่อรับรองรับเรือ Cruise 	- จังหวัดภูเก็ต - สанг.ขนส่งทางน้ำภาคที่ 5 สาขาภูเก็ต - ชลประทานภูเก็ต - ภาครอกชัน

Copyrights@NESDB2007

- 11 -

การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ต่อ)

ประเด็น	ผลการดำเนินงาน	หน่วยงาน
ด้านการขนส่งทางน้ำ และการจราจรในตัวเมืองภูเก็ต	<ul style="list-style-type: none"> แผนจราจรทางน้ำ ดำเนินโครงการถนนสายจังหวัดภูเก็ต ปรับปรุงถนนเพทกระชัตตี้ และถนนสนามบินถึงแยกเมืองใหม่ การจัดระเบียบทึกซี่ป้ายดำ มีการบังคับใช้การจัดระเบียบ แต่ยังขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การจัดระบบขนส่งสาธารณะในจังหวัด มีแผนก่อสร้างสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2 ในปี 2550 ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดทำพื้นที่ก่อสร้าง 	- ก.คมนาคม - จังหวัดภูเก็ต - กรมการขนส่งทางน้ำ
ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ICT	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้ภูเก็ตเป็นเมือง IT City SIPA สนับสนุนด้านการจัดอบรมเพิ่มความรู้ให้บุคลากรและนักศึกษาในจังหวัดภูเก็ต ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเปิดหลักสูตรซอฟแวร์ สนับสนุนให้ผู้ผลิตได้รับการรับรองคุณภาพ 	- จังหวัดภูเก็ต - SIPA

Copyrights@NESDB2007

- 12 -

สรุปผลการดำเนินงานตาม Roadmap

ดำเนินการแล้วเสร็จ

- มาตรการกระตุนตลาดการท่องเที่ยว
- การพื้นฟูบูรณะแหล่งท่องเที่ยว
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- การส่งเสริมธุรกิจช้อปปิ้ง
- การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น

อยู่ระหว่างดำเนินการ

- การบังคับใช้กฎหมายผังเมือง
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การบริหารจัดการการท่องเที่ยวในช่วง Low season
- การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมแก่บุคลากร
- การบริหารจัดการระบบขนส่งมวลชน
- การปรับปรุงกลไกการบริหารให้มีเอกภาพและประสิทธิภาพ

ยังไม่ดำเนินการ

- โครงการก่อสร้างศูนย์ประชุมและแสดงนิทรรศการ
- การจัดตั้งสถาบันการศึกษานานาชาติต้านการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวเนื่อง
- การจัดตั้งกองทุนแรงงานด้านการท่องเที่ยว
- โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าขนาดเล็กอุปกรณ์กีฬาและถนนสายกลางคู่ขนานทางหลวง 402 (สาคร-กาฬฯ)

Copyrights@NESDB2007

- 13 -

หัวข้อนำเสนอ

1

ความเป็นมา

2

ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

3

การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์

4

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ปี 2550 – 2554

5

ประเด็นหารือ

Copyrights@NESDB2007

- 14 -

เงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป

- 15 -

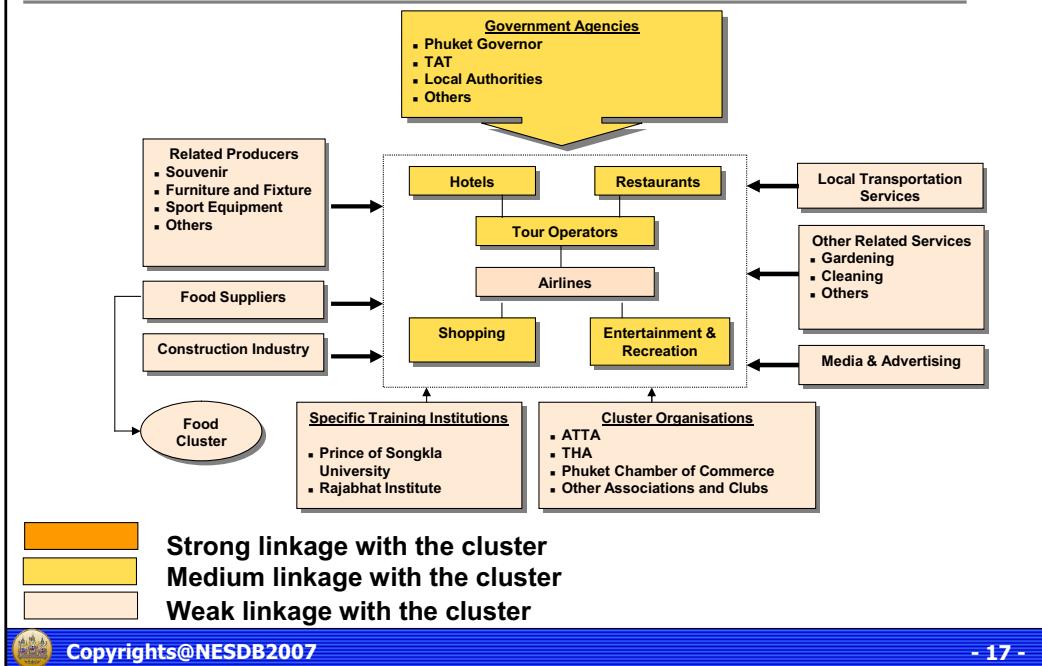
เงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงไป (ต่อ)

การเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายในประเทศ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมการรองรับ เพื่อให้สามารถปรับตัวและเผชิญกับปัจจัยได้

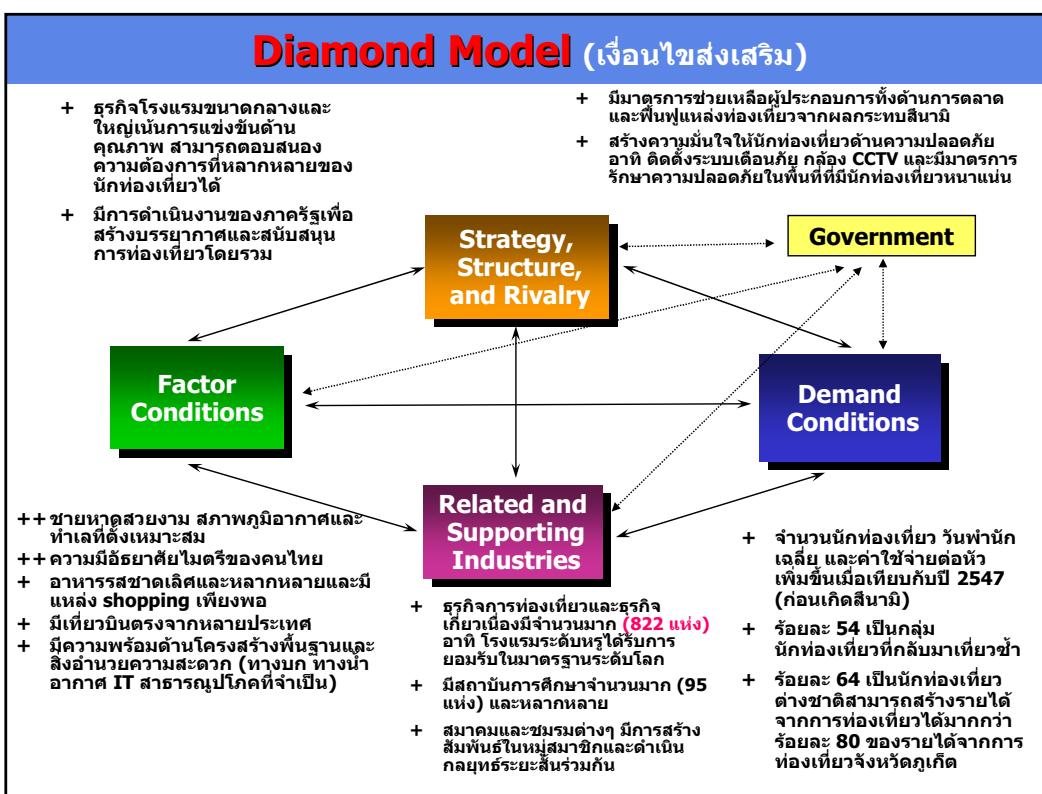
- 16 -

องค์ประกอบ Cluster ท่องเที่ยวภูเก็ต

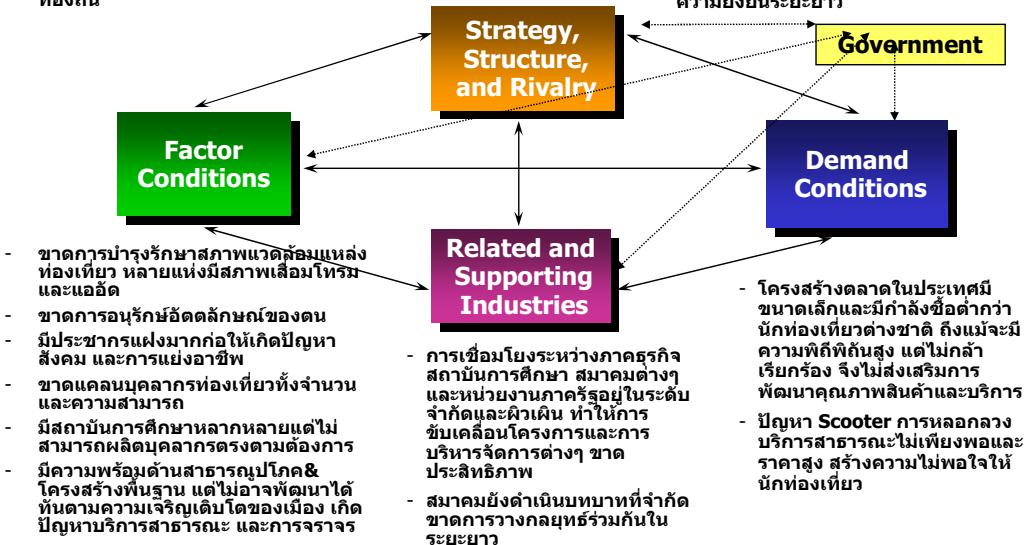
Copyrights@NESDB2007

- 17 -

Diamond Model (เงื่อนไขที่เป็นอุปสรรค)

- มีผู้ประกอบการขนาดเล็กจำนวนมาก ส่งผลให้แข่งขันรุนแรง ด้านราคา และยุทธศาสตร์ที่ดัดแปลงสภาพเพื่อการแข่งขันระยะยาว
- สถาบันการศึกษาขาดความเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจ ทำให้ผลิตภัณฑ์ขาดความต้องการความต้องการ
- การดำเนินงานของภาครัฐเพื่อสร้างบรรษัทภาพและสัมปันธ์การ ท่องเที่ยวเป็นไปในภาพรวม "ไม่เอื้อต่อการเจาะตลาดเป้าหมายที่แท้จริงและมีความไม่สอดคล้องของนโยบายจากส่วนกลางและท้องถิ่น"

หัวข้อนำเสนอ

1 ความเป็นมา

2 ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

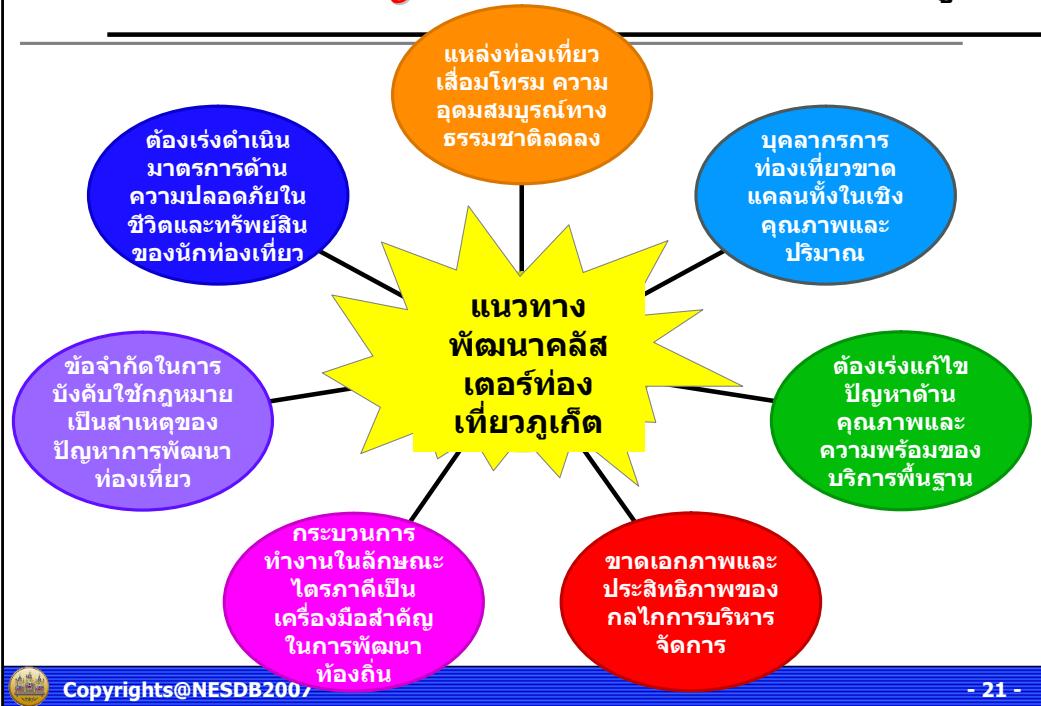
3 การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์

4 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาคลัสเตอร์ ปี 2550 – 2554

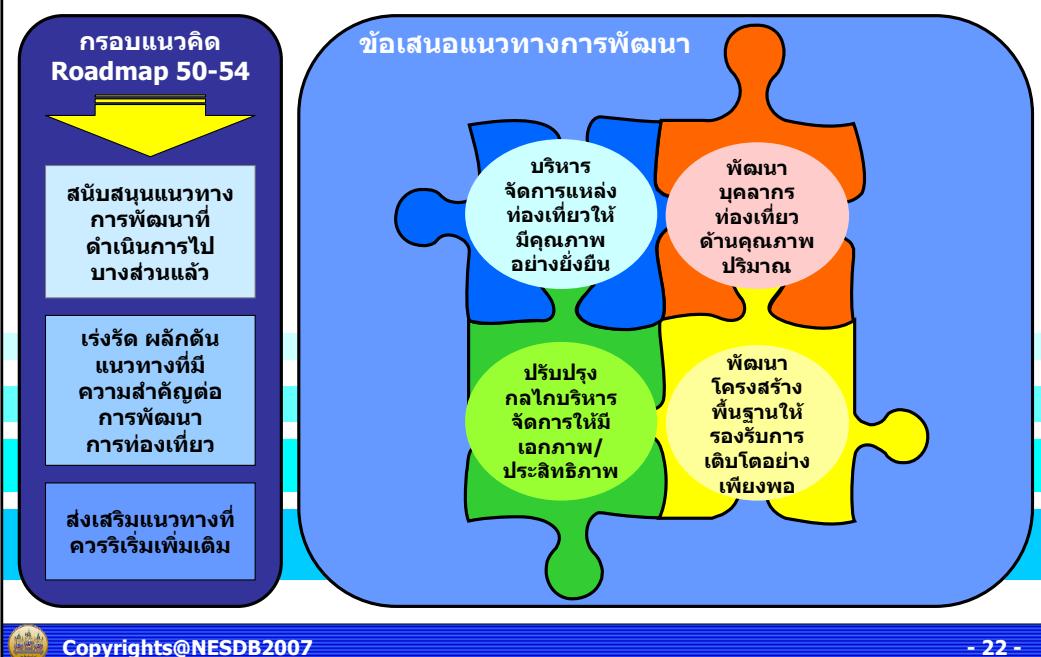
5 ประเด็นหารือ

ประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาห้องเที่ยวภูเก็ต

ข้อเสนอ Roadmap 2550 - 2554

แนวทางที่ 1

การบริหารจัดการแหล่งห้องเที่ยว

กลยุทธ์: ส่งเสริมบรรยายการความเป็นส่วนตัวและสร้างมนต์เสน่ห์ของเกาะภูเก็ต ให้ตอบสนองต่อแนวโน้มความต้องการของนักท่องเที่ยว

ระยะเร่งด่วน

- จัดระเบียบชายหาดที่เป็นแหล่งห้องเที่ยวหลักของจังหวัด
- ปรับปรุงภูมิทัศน์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยมีข้อสรุปที่ชัดเจนเรื่องผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งข้อบังคับใช้ทางกฎหมาย
- เร่งรัดงบประมาณเพื่อเพิ่มจำนวนเดาเพาขยะ แก้ไขปัญหาเรื่องด่าน
- เร่งรัดให้มีการใช้เทคโนโลยีและระบบนำบันไดเสียรวม เทคนิคระบบบ่อเกรอะในพื้นที่ที่เป็นแหล่งห้องเที่ยวหลัก
- ศึกษาชีดความสามารถในการรองรับของแหล่งห้องเที่ยว (Carrying Capacity)

ระยะกลางและระยะยาว

- มีแผนงานการจัดการห้องเที่ยวในภาพรวมที่ชัดเจน
- ศึกษาแนวทางแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- มีแนวทางแก้ไขปัญหาการนำบันไดเสียในภาพรวมของทั้งจังหวัด
- จัดทำมาตรฐานของสินค้า บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ดีที่สุด
- พัฒนาและบูรณะโลกใต้ทะเล และส่วนรักษาอาคารทางประวัติศาสตร์
- ค้นคว้าและเผยแพร่วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของภูเก็ต
- สร้างกิจกรรมส่งเสริมเพื่อเพิ่มนวลด้านการห้องเที่ยว อาทิ ศูนย์ประชุม ห้องเที่ยวเชิงนิเวศ เชื่อมโยงอันดามัน
- เปิดตลาดการห้องเที่ยวใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการรักษาตลาดเดิม และจัดตั้งหน่วยการตลาดห้องเที่ยวอันดามัน

Copyrights@NESDB2007

/ข้อเสนอ Roadmap - 23 -

แนวทางที่ 2

การพัฒนาบุคลากรการห้องเที่ยว

กลยุทธ์: ส่งเสริมการผลิตบุคลากรสายอาชีพการห้องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ระยะเร่งด่วน

- จัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมการให้บริการที่มีมาตรฐาน ระยะสั้นไม่เกิน 6 สัปดาห์
- ส่งเสริมให้แรงงานมีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นอีกประมาณ 1-2 ภาษา
- ส่งเสริมอธิบายตัวเองที่สุภาพ และอ่อนน้อมแบบไทยๆ ของบุคลากรด้านการห้องเที่ยว

ระยะกลางและระยะยาว

- ดำเนินการวิจัยเพื่อจัดทำด้านแบบการฝึกอบรม/ปฏิบัติในหลักสูตรด้านต่างๆ ของงานบริการและงานโรงแรม (Training Model)
- ร่วมกันผลิตแรงงานสายอาชีพ/วิชาชีพ ที่เพียงพอ กับความต้องการของอุตสาหกรรมห้องเที่ยว
- จัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในอุตสาหกรรมการห้องเที่ยวทั้งระบบแบบยั่งยืน
- ส่งเสริมการฝึกแรงงานสำหรับอุตสาหกรรมการต่อเรือและช่องเรือแบบครบวงจร

Copyrights@NESDB2007

/ข้อเสนอ Roadmap - 24 -

แนวทางที่ 3

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานฯ

กลยุทธ์: แก้ไขปัญหาบริการสาธารณะและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคอย่างมุ่งมานาการ เพื่อรองรับการเติบโตของเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ

ระยะเร่งด่วน

- ปรับปรุงระบบการขนส่งรอบเกาะภูเก็ตอย่างเพียงพอ สะอาด และเหมาะสมกับสถานภาพการเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ
- จัดระเบียบรถโดยสาร เพื่อป้องกันการเอาเปรี้ยบนักท่องเที่ยว
- ปรับปรุงทางเที่ยวน้ำและทางเที่ยวน้ำลึกให้มีมาตรฐานและความปลอดภัยที่ดี
- พัฒนาปรับเปลี่ยนอัตราก้าวลังจนท. และอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้ท่องเที่ยวทางทะเล ให้สอดคล้องกับประชากรที่แท้จริง
- เร่งแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โดยเตรียมแผนเพื่อเก็บกักน้ำสำหรับการผลิตน้ำประปาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งเร่งรัดการสร้างถังเก็บน้ำในพื้นที่คลองกระยะและคลองบางเหนียวฯ

ระยะกลางและระยะยาว

- สนับสนุนโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งมีการศึกษาข้อมูลไว้แล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรของจังหวัดในระยะยาว
- พัฒนาเรื่องความยั่งยืนในการใช้น้ำ เมื่อจากภูเก็ตไม่มีแหล่งต้นน้ำธรรมชาติ จึงต้องจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพิ่มเติมเพื่อรับรองการเติบโตในอนาคต
- ปรับปรุงท่าอากาศยานให้สามารถรองรับเที่ยวบินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งคาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นอย่างมากในอนาคตอันใกล้
- มีเจ้าภาพหลักหรือกลไกประสานงานเพื่อการดูแลความปลอดภัยทางทะเลที่เป็นระบบ และมีการคิดค่าบริการที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

Copyrights@NESDB2007

/ชื่อเส้น Roadmap - 25 -

แนวทางที่ 4

การปรับปรุงกลไกบริหารจัดการ

กลยุทธ์: สรางเอกสารภาพในการทำงาน ทั้งกลไกการบริหารจัดการและนโยบายของภาครัฐ ที่ดองเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจพิจารณาทดลองให้ภูเก็ตเป็นเขตปีกของพิเศษ

ด้านโครงสร้างและการบริหาร

ระยะเร่งด่วน

- จัดให้มีเวทีการประชุมระหว่างผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการจังหวัด และผู้บังคับบัญชาท้องถิ่น โดยมีระดับนโยบายที่ตัดสินใจได้เข้าร่วมประชุมด้วย
- สร้างความเข้าใจกับ 33 หน่วยงานส่วนภูมิภาค ที่เข้ามาบริหารงานในส่วนจังหวัด และองค์กรบริหารส่วนจังหวัด เพื่อมองภาพการพัฒนาโดยรวม
- จัดให้มีโครงการฝึกอบรมที่บุกเบิกสร้างสมรรถนะและพัฒนาความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานระดับจังหวัด
- รณรงค์ส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐในทุกระดับ ต้องมีการบังคับใช้กฎหมาย/กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม และมีคุณธรรม

ระยะกลางและระยะยาว

- ทดลองส่งเสริมรูปแบบการปกครองพิเศษ เช่นเดียวกับ กทม. โดยมี ผวจ. มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของคนภูเก็ต มีสมาชิกสภา/หรือฝ่ายนิติบัญญัติมาจากการเลือกตั้ง และมีการส่งภาษีแก่ส่วนกลางบางส่วน
- ยกระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ที่ปัจจุบันมีจำนวนถึง 20 แห่ง และมีข้อจำกัดทางกฎหมายที่ไม่สามารถบริหารจัดการโครงการในใหญ่ได้ตามลักษณะ ให้เป็นหน่วยปกครองท้องถิ่นพิเศษ เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการในเชิงโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคของจังหวัด

Copyrights@NESDB2007 [Next]

/ชื่อเส้น Roadmap - 26 -

การปรับปรุงกลไกบริหารจัดการ

(ต่อ)

กลยุทธ์: สร้างเอกภาพในการทำงาน ทั้งกลไกการบริหารจัดการและนโยบายของภาครัฐ ที่ต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจพิจารณาทดลองให้ภูเก็ตเป็นเขตปilot ของพิเศษ

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและกลไกการตรวจสอบ

ระยะเร่งด่วน

- สร้างความเข้มแข็งให้อองค์กรภาครัฐ เช่น โอดี้น้ำดื่ม ศรีราชาฯ และชุมชนท้องถิ่นที่มีความตระหนักและเข้าใจบทบาทที่แท้จริงของตนอย่างมากในการเป็นผู้ช่วยเหลือส่วนภูมิภาค
- ส่งเสริมเครือข่ายชาวบ้าน ให้เป็นแกนหลักในการติดตาม รักษาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมระบบไตรภาคี เพื่อเป็นกลไกการทำงานร่วมระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับประเด็นปัญหาร่วม ของชุมชน ลดความขัดแย้ง และสร้างข้อตกลงร่วมในการดำเนินแผนงาน/โครงการต่างๆ

ระยะกลางและระยะยาว

- เสริมสร้างศักยภาพให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้และทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับความเจริญเติบโตที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ของภูเก็ตในฐานะเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ รวมทั้งเป็นกลไกตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐที่เข้มแข็ง

Copyrights@NESDB2007

/ ข้อเสนอ Roadmap - 27 -

หัวข้อนำเสนอ

1

ความเป็นมา

2

ผลการทบทวนการพัฒนาคลัสเตอร์ท่องเที่ยวภูเก็ต

3

การประเมินความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์

4

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนา ปี 2550 – 2554

5

ประเด็นหารือ

Copyrights@NESDB2007

- 28 -

ประเด็นหารือ

- ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ Diamond Model และประเด็นสำคัญต่อการพัฒนา
- ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาฯ ปี 2550-2554
- กลไกการผลักดันในเชิงนโยบายและการแปลงไปสู่การปฏิบัติ

Copyrights@NESDB2007

- 29 -

Thank You

www.nesdb.go.th

ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง “แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของคลัสเตอร์ท่องเที่ยว
ภูเก็ตอย่างยั่งยืน ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554
วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 เวลา 08.00-12.00 น.
ณ ห้องบอน-ไม้ท่อน ชั้น 2 โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ชิตี้ จังหวัดภูเก็ต

วิทยากร

1. นายธนานินทร์ ৎพะເຄມ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน ศศช.
2. นายวิจิตร ณ ระนอง
ประธานกิตติมศักดิ์สถาบันสภาคุณภาพงานบริการแห่งประเทศไทย
3. นายพรหมโพธิ ไตรเวช
ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวภูเก็ตและนักทนาการจังหวัดภูเก็ต

ภาคผู้รับ

4. พ.ต.อ.สุรศักดิ์ อรรถปีณยานนิช
ผู้กำกับการด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานภูเก็ต
5. นายทวีชาติ อินทรฤทธิ์
สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต
6. นายธารวงศ์ ทองตัน
ธนาคารกสิกรไทย สำนักงานธนาคารกสิกรไทย ที่ภูเก็ต
7. นายวรพล จันทร์งาม
ผู้อำนวยการกลุ่มเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ /สพ.
8. นายยองอาจ ชนาดามงคล
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต
9. นายพรประสิทธิ์ อิสิริยะมงคล
หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาฯ แทน ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง
10. นายชัยวัฒน์ ศิรินุพงศ์
หัวหน้าสำนักงานจังหวัดกระบี่ แทน ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่
11. นายมนตรี ภักดี
รองนายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัด แทน ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล
12. นายประสิทธิ์ จธรรมวัฒน์
หัวหน้ากลุ่มประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว
แทน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

13. นายสิงสน เคี่ยมการ
ผู้สื่อข่าว สำนักงานประชาสัมพันธ์
14. นายรุ่งโรจน์ เสริมศรี
นายช่างโยธา 7 ว.
15. นายธวัชชัย เหล่าศิริวงศ์ทอง
ผู้อำนวยการศูนย์จัดและพัฒนาการจราจรและขนส่ง (TDRC)

องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

16. นางสาวเบญจญาภา ออมเตวย์
นักพัฒนาการท่องเที่ยว 4องค์กรบริหารส่วนตำบลฉลอง
17. นายสมพงษ์ บุญศรี
องค์กรบริหารส่วนตำบลไม้ข้าว
18. นายมนตรี ภักดี
ร้องนายก อบจ.สตูล

ธุรกิจสานักงาน

19. น.ท.วิชา เนินลพ
รองผู้อำนวยการท่าอากาศยานภูเก็ต
20. นางสาวรัญจัน พองรุต
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภาคใต้เขต 4

สถาบันการศึกษา

21. น.ส.สุมัญญา ธรรมจักร
รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาภูเก็ต
22. น.ส.กมลธอรณ์ พรมพิทักษ์
ประธานสาขาวิชาการจัดการบริการและการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลงขลาฯครินทร์
23. นายภักดี ธุระเจน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีกระปี
24. นายนันทภักดี บุญนาค
จวค. 7ว. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
25. นายกฤชณ์ คงมาก
จวค. 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ภาคเอกชน

26. นายครุชิต ตั้มพานุวรรต
ประธานหอการค้ากสิมจังหวัดที่ 17
27. นายจี้เดียง แซ่ดัน
รองประธานหอการค้าจังหวัดภูเก็ต
28. นายคอมฤต ศิริพราหมากรุก
นายกสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดกรุงปี
29. นางสาวศิริกุล อัมรานะ
ผู้อำนวยการ (ประชาสัมพันธ์) บริษัท ภูเก็ตแพนเค้ก จำกัด
30. พพ.พงษ์ศักดิ์ เกิดวงศ์บันฑิต
กรรมการผู้จัดการ บริษัท วงศ์บันฑิต จำกัด
31. นายภาณุ มาศวงศา
รองผู้จัดการใหญ่ โรงเรม ป้าตองรีสอร์ฟ โฮเต็ล
32. นายชวรรค์ชัย วัฒนญ่าติ
ผู้จัดการสาขา ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
33. นายวิชัย เรืองชาڑุณนา
ผู้จัดการที่่
34. นางอรชร สายสีทอง
ผู้จัดการที่่่่่่่่่่่่่ ภาคใต้ประเทศไทย บริษัท ชีทัร์ จำกัด
35. นางสาวปิยณุช อนันต์ภัคคี
ผู้ประสานงานโครงการ โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต
36. นางสาวณัฐธิตา มาร์มประดิษฐ์
หัวหน้าแผนก Business Alliance
โรงพยาบาลกรุงเทพภูเก็ต
37. นางสาวสาลินี ปราบ
ผู้สื่อข่าวกรุงเทพธุรกิจ
38. นายยงยศ พฤกษากร
ผู้สื่อข่าวเนชั่นกรุ๊ป
39. นายสมชาย ศิลปานนท์
ที่ปรึกษาสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

ฝ่ายเลขานุการ

40. นายชาญวิทย์ ออมตะมาทุชาติ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาชีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ
41. นางสาวพจนี อรรถโรจน์ภิญโญ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8
42. นายอรัญ บุญชัย
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว.
43. นางสาวไสภา จำรงค์รัศมี
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
44. นางสาวจิตราดา พิศาลสุพงศ์
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
45. นางสาวจินนา ตันตราวิพุธ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
46. นางสาววรรณิยา เอมะศิริ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว.